

Glavni urednik
Marjan Horvat
Odgovorni urednik
Ciril Brajer.

Telefon
311-956, 313-942
Naročnina
in prodaja 321-255
Telefaks 317-298
Naslov:
ČZP Enotnost
Dalmatinova 4,
Ljubljana

časopis slovenskih delavcev

št. **11**

NOVO!!!

Priročnik Nova ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja že tiskajo. Naročnikom ga bomo začeli pošiljati 23. marca. Pohitite z naročili! Seminar na to temo bo 25. marca. Prijavljence smo že obvestili po pošti, na voljo je še nekaj mest. Seminar bomo zaradi velikega zanimanja ponovili v prvi polovici aprila. Prijavnico za drugi seminar in naročilnico za brošuro objavljamo na 10. strani.

Ljubljana, 13. marca 1992, št. 11, letnik 51, cena 60 tolarjev

ZAKAJ STAVKA? ZAKAJ PA NE?!

Dvome smo razpršili na 2. strani

NASLOVNIK RAČUNA ZA STROŠKE STAVKE JE ZNAN

Razkrinkali smo ga na 4. strani, v »7 dni v sindikatih« pa lahko preberete vse o pripravah na stavko

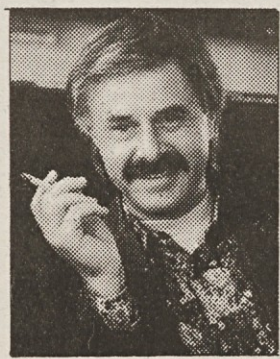
STAVKA NOVINARJEV RTV

O tej preberite na 11. strani!

GOSPOD PUČNIK, KJE JE SOCIALNA DRŽAVA?

Zgovorno vprašanje na 15. strani DE

Piše: Ciril Brajer

ZAKAJ? ZAKAJ PA NE?!

Sindikalne zahteve, ki jih bo morala podpreti splošna stavka, so zdaj gotovo že vsem znane. Menda pa ne vsem jasne. V uredništvo še prihajajo vprašanja, predlogi, češ pojasnite malo bolj natančno. Verjetno so kakšno seme dvoma, nesporazuma zasejali demagogi Tomšičevega kova ali pa je celo v skupščini kakšna senca padla iz orlovskega gnezda...

Zato lepo po vrsti **UKINITEV ZAKONA O PLAČAH**: Jasno je, kako pomembne so za delavce kolektivne pogodbe, kakšne plače pa zagotavlja vladin zakon, je žal jasno še bolj. Brez statistike, ki iz meseca v mesec ugotavlja grozljivejši zaostanek zaslužkov za rastjo cen, to bridko okusi vsak. Razen redkih izbrancev. Vsak dan več ljudi se odloča, ali poravnati položnico ali kupiti kruh, in vsak dan več se jih o tem ne odloča – ker nimajo ne za eno ne za drugo. Oblast jim lahko ponudi le še Karitas, kar je kljub učinkovitosti in dobronamernosti te organizacije polom. In sramota za tiste, ki skuša s Karitasom celo kupovati politične adute.

Ukinitev zakona je blokiral prav »sindikat«, zaradi še omenjenih izbrancev. Za Tomšičev sindikat še nemški sindikalisti ugotavljajo, da je nekje med politično organizacijo in sindikatom belih ovratnikov. Se je spotaknil ob nesorazmerje zaslužkov delavcev v tovarnah in tistimi v državnih pisarnah, zavarovalnicah, bankah... Kje pa, nekaj direktorjev mu je problematičnih.

Ne trdimo, da niso. Toda tudi to se da urediti s pogodbami in še kako drugače, ne le z zakonom, ki povzroča lakoto!

Med drugim, kajpak, s čimer nas je obdarila oblast. Tu smo že pri drugi zahtevi, **PRAVNI VARNOSTI**. Naj se sindikalne pravne pomoči še tako prizadevajo, plaz divjih odpustčanj in drugih kršitev delavskih pravic je premočan. Pod krščanskimi, socialnimi in kaj vem kakšnimi demokrati še, je slovenski delavec nezaščiten kot še nikoli; ne le po vojni, mirno lahko sežemo še nazaj. In kot nikjer, še sploh ne v svetu, ki nam ga molijo pod nos predvsem tedaj, ko je treba dvigniti cene, obdavčiti siromaščino in kakorkoli še nasiti trebuh nove oblasti. **Delaj in moli ali kako že? Je res treba pojasnjevati stavkovne zahteve?!**

Recimo tretjo o **ZAJAMČENIH PLAČAH**! Saj so že lani življenjski stroški, računani po vladni metodologiji(!), za tri četrtnine presegali celo povprečno delavsko plačo. In vsak dan je huje. Kdo bo še lahko šolal otroke, kdo si bo lahko privoščil zboleti, saj je večino še umreti strah predvsem zato, ker je enostavno predrago!

Zadnja zahteva, malo manj sindikalna, je le logična posledica prvih treh, ker jim je pravzaprav vzrok: **RAZVOJ GOSPODARSTVA, MOŽNOST ZAPOSLOVANJA, SOCIALNA VARNOST**.

Ne le da smo na psu; največji greh vlade je, da se kot klop drži oblasti, čeprav se zaveda, da ni sposobna ponuditi niti obeta za napredek. Učeno pravimo temu vizija razvoja.

Že njena hvalevredna poteza z umikom zakona (glej prvo zahtevo) ni nič drugega kot priznanje, da je z njim zgrešila osnovni cilj, brzdanje inflacije.

»Pohvali« pa se lahko s skoraj tretjino manjšo proizvodnjo, evropskim rekordom v nezaposlenosti, bohotenjem monopolum, svojo lastno nenasitnostjo, carovanjem lobijev...

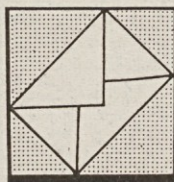
Uspelo pa ji je ne mogoče, to kar Tomšiča tako bode, a je tako logično: na isti breg je spravila delavce, njihove sindikate in večino direktorjev. Z vsem naštetim in svojo pogoltnostjo pri lastninjenju.

Zakaj stavka? Tisoč vzrokov! Zakaj ne stavke? Niti enega!

Sindikatu novinarjev Slovenije

V imenu Sindikata delavcev v kulturi izražam podporo in solidarnost z vami in vašimi stavkovnimi zahtevami. Dejstvo, da ste enotni, kaže na razumevanje časa in visoko osveščenost novinarjev – to pa je spodbuda tudi drugim, bolj cagavim in potrpežljivim. Mednje sodimo tudi kulturniki, ki nas minister že leto dni milo rečeno ignorira. Najnovejša indikacija pa kažejo, da se zle slutnje po sprejetju zakona o zavodih uresničujejo. Kar nekaj direktorjev večjih kulturnih ustanov je že provladnih in zavedajoč se svoje moči, nasproti zaposlenim in podrejenim to že kar pridno uporabljajo in izkoriščajo.

Vlada je zato, da služi svojemu ljudstvu, ne pa obratno. Vsako vodstvo podjetja je vlada zase. Vodi ljudi mimo čeri in pasti preživetja. Brodolomov si ne bi smela privoščiti. Stavka še ni brodolom. Stavka je svetilnik na obali, je si-

PREJELI
SMO

rena, ki opozarja, da kod se sme voziti in kje ne.

Ob vaši stavki naj se krmari naučijo spoštovati dogovorjena in podpisana pravila plovbe.

Nimamo iluzij, da bi se na vašem primeru naučili česa tudi naši krmari. Naše ladje tavajo vsak sebi, kakor jih nese tok. Tudi mi bomo morali prižgati svetilnike.

Rajko Stupar,
predsednik sindikata
delavcev v kulturi Slovenije

Sindikat novinarjev DE podpira stavkajoče novinarje na RTV Slovenija v vseh njihovih zahtevah.

Spoštovani bralci!

Dolžan sem pojasniti vsaj nekatere navedbe, ki jih gospod J. Pučnik v zvezi z menoj opisuje v odprtem pismu odgovornemu uredniku našega časopisa (DE, 6. 3. 1992)

Pisec trdi, da potvarjam nekatere dejstva, ne pove pa katera, niti za trditve ne ponudi argumentov. Čuti se prizadetega, ker sem ga spomnil na izjavo Demosa, ki jo je podpisal on, zamolči pa odgovor poslancev skupščine mesta Ljubljane – pobudnikov takratnega sklica seje DPZ – in stališča sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije do nje (Neodvisni Dnevnik, 10. 10. 1990).

Kljub temu, da se vseskozi sklicuje na pravne poti – tudi v že omenjeni izjavi iz oktobra 1990 – si očitno še vedno te pravne poti razlaga po svoje, kajti neizmerno rad bi zadržal končno sodbo o tem, ali je kakšna stavka eventualno upravičena ali ne.

Očitno je v svoji preveliki vnemi, braniti mestno vlado, ali pa zaradi užaljenosti, ker so de-

SDP Slovenije o novinarski stavki na RTV Slovenija

V času nevarnega, zgodovinskega dogajanja v naši neposredni sosesčini, v času hudih socialnih napetosti in velike politične dinamčnosti, v mnogočem odločilne za prihodnost Slovenije, je informativni molk nacionalnih radijskih in televizijskih programov boleč in nenadomestljiv.

Ugotavljamo, da v pogajanjih pred stavko niso bile izkoriščene vse možnosti za doseg sporazuma. Vodstvo RTV Slovenija očitno ne jemlje resno svojega podpisa pod stanovsko novinarsko kolektivno pogodbo. V več kot mesecu dni ni uspelo pripraviti niti razporeditve novinarjev v skladu z določili kolektivne pogodbe, prav tako ni preverilo, do katere stopnje zakonodaja in materialne možnosti RTV Slovenija omogočajo uresničitev podpisane novinarske kolektivne pogodbe. Ni mogoče pristati na izgovor vodstva, da ne more uresničiti novinarske kolektivne pogodbe, dokler ni sprejeta kolektivna pogodba vseh zaposlenih v RTV Slovenija. Namreč pri pripravi te vseertevejske kolektivne pogodbe so morale biti vključene tudi v kolektivno pogodbo vseh zaposlenih na RTV Slovenija.

SDP Slovenije poziva vodstvo RTV Slovenije, da v skladu z novinarskimi sindikati v interesu poslušalcev in gledalcev nemudoma najde rešitev, ki bo omogočila normalno delovanje nacionalnih radijskih in televizijskih programov.

V javnih glasilih se z novinarsko stavko povezujejo in politizirajo stališča koordinacije vseh (ne le novinarskih sindikatov na RTV Slovenija, v katerih le-ti zahtevajo, da se preveri odgovornost vodstva RTV Slovenije za obubožanost programov, glede na velikanski »dobiček«, ki ga je izkazala ta sicer po zakonu neprofitna organizacija. Tudi javnost, ne le RTV-jevske sindikati, se v času hudih socialnih stisk upravičeno sprašuje, kje so razlogi za visoko rast RTV naročnine v zadnjem polletju. Zahteva sindikatov po razčiščenju tega vprašanja je legitimna in upravičena, ter sama po sebi odpira vprašanje zaupnice vodstvu RTV Slovenije.

Predsedstvo SDP Slovenije
Ciril Ribičič

lavci Snage – večinoma člani svobodnih sindikatov – zavrnili posredovanje neodvisnih sindikatov – konfederacije, takrat spregledal dejanske razloge za stavko, ki so bili v grožnjah mestne vlade, da bodo Snago razprodali, da imajo za to svoje ljudi in da bodo vsi, ki ne bodo lojalni mestni oblasti, dobili knjižice. Spregledal je jasno opredelitev delavcev Snage – že petnajst dni pred stavko – da je to bitka za kruh in ne za direktorja (Neodvisni Dnevnik, 14. 9. 1990).

Vseskozi nastopa kot zagovornik zakonskih pristojnosti mestne vlade, ne omenja pa sodbi Vrhovnega sodišča, ki sta obe odločbi o moji razrešitvi odpravili (Vrhovno sodišče Republike Slovenije, dne 27. 11. 1990 in 20. 6. 1991).

Po letu in pol navaja nove razloge za mojo razrešitev – ob tem pa zamolči, da izvršni svet skupščine mesta Ljubljane ni hotel imenovati v Javnem podjetju Snaga nadzornega odbora, ki bi vodil nadzor nad poslovanjem podjetja (pismo J. Lesarja, 29. 8. 1990).

Opisuje vam dogajanja v mestni skupščini, čeprav ga tam ni bilo, ter se spotika ob kupovanje delavcev, ne pove pa, da so bile plače v Snagi pod poprečjem. Omenja mojo demagogijo v časopisnih izjavah, ne da bi jih navedel, in ponovno brez dokazov govori o fizičnem nasilju in uporabi strelnega orožja.

Mislím, da bo za oceno, kdo je demagog, dovolj!

In na koncu izjavljam, da niti eventualno ne pride v poštev, da bi g. Pučnika učil socialdemokracije, ker dosedanja praksa kaže, da bi bila to izguba časa. Jaz že ne!

Lep pozdrav!

Branko Omerzu,
Ljubljana, Roževa 15

Pojasnilo k članku Neodvisnost izrabila Karitas

»Ob nepopolnih podatkih v članku novinarja g. Iva Kuljaja: Neodvisnost izrabila Karitas v DE št. 9 z dne 28. 2. 1992 je prišlo do neljubih pomot, zato v pojasnilo naslednje vrstice:

Ga. Milena Kosel-Šmid, predstavnik sindikata v podjetju Kovinska oprema Mojstrana, nas je zaprosila za pomoč pri reševanju socialnih razmer, ki so se v tamkajšnjem podjetju zelo poslabšale. Po seznanitvi s temi razmerami smo ponudili v pomoč pakete hrane, ki smo jih po posredovanju nemške humanitarne organizacije Malteški križ dobili za hrvaške begunce in Slovence, ki se znajdejo v socialni stiski. Dogovor o tem je bil sklenjen z g. Klasnerjem – voditeljem in g. Trostom – namestnikom voditelja omenjene humanitarne organizacije v Nemčiji. Očitek novinarja g. Iva Kuljaja je zato krivičen in neutemeljen. Zaradi naše vpletenosti in očitnega namigovanja, da paketov v tem primeru nismo razdelili po namenu, s katerim smo jih prejeli od Malteškega križa, smo se dolžni odpovedati z demantijem. Čemu so bila ta namigovanja namenjena, pa naj presodijo bralci sami.

Ker je g. Ivo Kuljaj v telefonskem pogovoru s sodelavci Karitasa dobil pravilne informacije o tej pomoči, se ne moremo izogniti sumu o namernem potvarjanju dejstev. Gotovo imate pravico izbirati način in kulturo komuniciranja z vašo konkurenco v sindikalnem organiziranju. Ne moremo pa pristati na krivične zaključke iz neresnic, še zlasti ne, ko ne izhajajo iz pomote, ampak namere. Objavo našega demantija bomo razumeli kot znamenje vaše pripravljenosti na dobro sodelovanje v prihodnje. Na voljo pa smo vam za dodatna pojasnila in natančnejše informacije.

Lep pozdrav

p. Marijan ŠEF,
voditelj Škofijske Karitas,
Ljubljana

Spoštovano uredništvo!

Čeprav sem v zvezi z neodvisnimi sindikati KNSS večkrat zasledil ime **JOŽE GABROVŠEK** – Ljubljana (Semicon Trbovlje, Belt Črnomelj, Oprema Kočevje...), mi niti na misel ni padlo, da bi to mogel biti moj bivši »veleocenjeni« individualni poslovodni organ in veliki nasprotnik kakršnihkoli demokratskih postopkov tako sindikata v »njegovi« firmi kot vseh samoupravnih organov, nad katerimi je v času svojega »poslovođenja« v takratnem Integralu DO LPP Ljubljana, držal roke.

Čeprav šefa KNSS **Franca Tomšiča** predusme iz polemik po javnih medijih že dobro poznamo, mi sam nekaj ni jasno. Kdo je njega lahko »prisilil«, da je bil več mandatorov predsednik sindikata v svojem ožjem delovnem okolju (IRRP), in to v »rdeči« fabriki?

Saj škode ni nič naredil pa tudi pozitivnega ne! V članstvo pa ga tudi nihče ni za roke vlekel. Imel je vse možnosti odkloniti članstvo (vedel je za primer v AERO Celulozi, kjer 20 odstotkov delavcev ni bilo včlanjenih v sindikat). Naj se ne zgovarja, da tega ni vedel, saj je bilo na vseh sestankih opozarjano na prostovoljno vključevanje. Kot član je verjetno predvideval kakšne ugodnosti tudi sam zase, še predvsem, ko je vse sile napel, da bi postal predsednik konference sindikatov v Litostru. Ko je za en glas »fali« (po trojnem glasovanju!), pa je začel zlivati gnojnico po vseh okoli sebe.

Pustimo zdaj Tomšiča pri miru, da bo lahko v miru zopet kaj pogruntal, kako bi s svojimi nesindikalnimi zahtevami v skupščini še bolj zaostril socialni položaj delavcev, za katere kot intelektualac ni pokazal nikoli dovolj razumevanja. Razen pri boju za oblast! Njegova zahteva glede limitiranja direktorskih plač je čista demagogija. Namesto da bi podprl zahteve ogroženih po zvišanju zajamčenih plač, ukinitvi plačevanja davka na zajamčene plače, davka na olje, moko, kruh... minira še tisto malo, na kar je vlada že deloma pristala. Pridobivati si hoče pike pri vladi in ji nekam leze. Ko ga bodo imeli dovolj tudi sedanji podporniki, ga bodo hitro iztisnili iz sebe, kot pasto iz tube.

Verjetno pri vseh akcijah F. Tomšič posluša nasvete svojih najožjih sodelavcev, kot je npr. omenjeni Jože Gabrovšek in strokovnjak za področje nagajevanja po delu in rezultatih dela, g. **Marijan Zupan**. Mimogrede! Kako je mogel M. Zupan 25 let mirno »vleči« plačo iz članarine članov »nekega« sindikata, kot ga on imenuje, če se ni strinjal z metodami dela tega sindikata. Sam ni bil član tega sindikata (drugača ni bilo, razen sindikata copatarjev v Zg. Kašlju), obenem pa poudarja avtomatizem in prišlo pri včlanjevanju v rdeči, boljševiskični, realsocialistični... sindikat. Kako, da njega niti Potrč niti Hafner niti Orožen niti Ravnik niso mogli »prisiliti« v članstvo in so držali v svoji sredini disidenta. Močan karakter, ni kaj! Ali pa pokrita rihta? Ziher je ziher!

No, vrnimo se k Jožetu Gabrovšku!

Bil je dolgoletni sindikalni aktivist in dober poznavalec in soustvarjalec »svinčenega« delegatskega in samoupravnega sistema, saj je bil v vodstvu občinskega sindikata v Šiški, predsednik organa za razvoj samoupravljanja, predsednik zbora združenega dela v občini, član različnih komisij v SZDL (kdo pozna to kratico!), delegat od krajevne skupnosti, občine, mesta Ljubljane do republike (za višji nivo ni virov!) itd. itd.

Tudi z »boljševiki« je dobro sodeloval, saj vidnih trzavic ni bila.

Tudi Jože Gabrovšek je bil dirigiran preko in s podporo občinske partijske koordinacije na svoje položaje, fertig delo in mehke fotele (njegovo izrazoslovje). Šišenski sindikat, vodstvo občine in takratna »grda« partija so se angažirali, da bi mu našli ustrezno delovno mesto, ko je prišel v konflikt s takratnim vodstvom podjetja INGRAD Celje. Že takrat so se sindikalni aktivisti oziroma glasno govorječ samoupravljalci prvi znašli na lsi presežkov. Ker si sam ni mogel nič pomagati, mu je bilo ponudeno mesto kadrovnika v Agrostru, nekaj časa je bil v Šport opremi in nazadnje je z omenjeno pomočjo pristal kot pomočnik direktorja INTEGRAL LPP Ljubljana. Zaradi svoje bo-

lestne ambicioznosti, da bi spodril glavnega direktorja in prevzel oblast v celotni firmi, je momentalno pozabil na bivše sodelavce (sindikaliste, samoupravljalce, člane organov upravljanja...).

Jože Gabrovšek naj se spomni groženj delavcev v takratnem TOZD Delavnice, ko niso hoteli delati dneve in noči za »bagatelo« in so zahtevali le uresničevanje takratnih samoupravnih sprejetih aktov o plačah.

B. Zajc je proti njemu angelček! On ima vsaj uspešen program (če izvajamo pavšalne napade KNSS nanj). J. Gabrovšek pa je hotel skoraj celoten kolektiv mehanikov, kleparjev, elektrikaarjev... poslati na cesto. Zdrilbal je direktorja TOZD in DO (zadela ju je kap), kadrovnika (zgubil je živce, lase in zobovje), mojstre in strokovnjake. Kakšni grdi, hinavski, podmukli (ni drugega izraza) postopki so to bili.

On je bil despot in ne B. Zajc. Nad njegovo samovoljo in diktatorstvom smo se pritoževali na vse konce in kraje, pa je imel zaščito tako na občinskem sindikatu kot pri posameznikih na občini (nekateri so še dosegli jvi).

On vprašuje uredništvo, kam plujete! On je pljuval po vseh delavcih, dokler se ga nismo znebili! On vprašuje uredništvo, če veste, koliko je 1 + 1! Cela Šiška in pol Ljubljane se je režala ob aferi, ko je na tujem zemljišču čez noč hotel postaviti 3-metrski betonski ograjo, s črepinjami na vrhu, med Avtomontažo in LPP.

Za ta svoj »Gabrovškov plot« je hotel prekopati ves asfalt na dvorišču podjetja.

Na srečo je prišlo do reorganizacije podjetja (sicer že 5. ali 6. neuspešna) in si je novi direktor kot prvo nalogo zadal, da umakne J. G. iz svoje bližine in njegove direktorsko opremljene (naslonjači, TV, rdeči telefoni, fikus, tajnica) sobane. Ker ni bil več konkrtnega dela (razen samoupravljanja, združevanja dela in sredstev), ga je vzela megla in pozaba.

Njegovi »hlapci« iz Delavnice (LPP) smo na njegovo strahovlado in nehuman in sploh niki kršen odnos od delavcev (za sindikat sploh ni hotel slišati – ne čujem dobro!) že pozabili, dokler se ni, kot iz pepela vznikli feniks, in to kot strokovni delavec za informativno dejavnost pri KNSS, zopet pojavil.

Ubogi tisti, ki jim sedaj razlaga »iz prakse«, kako je kot direktor naganjal 200 in več mehanikov na cesto. Ubogi tudi F. Tomšič, ki bi si lahko od svojih nikakor dokazljivih 130 tisoč članov lahko pridobil kakšen boljši strokovni kader.

Kje F. Tomšič pridobiva same užalence? Kje je ta njegova »zlata jama«? Ni čudno, da zgubljajo po dolgem in počez še tisto, kar so si tudi s podtalnimi metodami pridobili. Kdo pa bo ostal pri tistem in ga celo podpiral, ki deluje proti ureditvi njegove socialne stiske?

Da ne bo to mišljenje kot napad na KNSS, naj navedem, da imamo v podjetju več sindikatov. Samo v svobodne se nismo vključili, ker je Jože Gabrovšek imel vso podporo za svoje packarije prav pri občinskem sindikatu v Šiški. Z nekaterimi se še sedaj srečuje in verjetno obuja lepe spomine na takratne »svinčene« čase, ki so prinesli tudi kakšen honorareček mimo uradne plače. Tudi sedaj si za svoje strokovne usluge pridobiva mestne honorarje, ki pa ne bodo zajeti v dohodnini, kot pri delavcih z zajamčenimi plačami, katerim razlaga svojo plat medalje mučenika v prejšnjem 45-letnem nedemokratskem sistemu.

Navedene informacije o Jožetu Gabrovšku vam lahko potrdi prvi mehanik ali šofer, ki ga srečate v podjetju, če vas morda kdaj zanese pot k nam na Celovško 164. Pa lep pozdrav!

Stane Velkavrh,
Vrhnika,
bivši sindikalist
in samoupravljalac v LPP

PREDVOLILNA ARENA

Ne rdeči ne črni

»Eni bi radi, da bi banke ostale v rokah 'rdečih', drugi bi želeli, da bi prišle v Demosove roke. Rešitev je seveda v tem, da banke prevzamejo tisti, ki imajo v njih naložen denar.« je morda eden najbolj značilnih stavkov dr. Petra Glaviča. V nasprotju z razpravami velike večine poslanskih krogov njegove temeljijo na neizprosnih številkah in analizah, ki bi jih glede na to, da imajo na razpolago cele analitske štabe, pravzaprav pričakovali od vladnih ljudi. Pri tem je zanimivo, da mu kasnejša dogajanja največkrat dajo prav, z (Demosovo) večino v parlamentu žegnane vladne poteze pa se izkažejo za napačne. Glavičeva nesreča, ki je hkrati sreča za Peterletovo vlado, je v tem, da sedi v zboru (občin), kjer s številkami podprti argumenti po pravilu naletijo na gluha ušesa in padajo v vodo, zato pa imajo visoko ceno drugi, ki se merijo po tem, kdo je na pravi (politični) strani, in po tem, kdo bo odkril več mračnih zarotnikov proti novi nomenklaturi oblasti.

Ti pa se pretirano ne menijo za to, da je treba tudi živeti. Zato so Glavičeva opozorila, da je denimo nespametno čez noč izgubiti tretjino (južnih in vzhodnih) trgov in se zanašati na to, da bodo preračunljivi Evropejci ta manko poravnali samo zato, ker pri nas zdaj je demokracija, tam pa je (menda) ni, bila kot bob ob steno. Ne samo zaradi tega, ampak tudi zaradi vrste drugih potez vlada-joče elite, ki s tržnim gospodarstvom nimajo nič skupnega, čeprav ta elita ravno nanj prisega, je tudi napovedal popoln gospodarski zlom še za letos, če ne bo posojil iz tujine.

Ob vsakodnevnih preštevanjih je zadnje čase v parlamentu modno govoriti o tem, kako se ne ve, kdo od poslancev koga predstavlja. Pri tem je zanimivo, da se vedno pometa pred soslednjim pragom. Tako poslanci strank vladne koalicije skilijo na levo stran in odrekajo pravico do poslanskega statusa demokratom, češ saj vas ljudje niso izvolili. Podobna tarča so tudi prebegli (Balažic) ali pregnani (Magajna) poslanci, ki niso hoteli pristopiti v Demosove vrste. Drugi so bolj velikopotezni in bi iz parlamenta vrgli kar cel zbor (združenega dela). Zdaj ko je ta pristal na kompromis pri zakonu o zadrugah, so sicer tovrstne zahteve potihnile.

Čigavi ste, poslanci?

Na drugi strani seveda niti besede o tem, da je tudi v Demosovem taboru kar lepo število formalnih in tihih prebegov, po čemer bi lahko sklepali, da so denimo dr. Buserja, Feltrina in Lukača daljnovidni volilci že na volitvah predvideli za Slovensko ljudsko stranko. Čeprav sta bila prva dva izvoljena (?) na listi zelenih, zadnji pa je bil socialist.

Za vso to zmedo, trdi Daniel Starman, je kriva opozicija, ki je skupaj s predsednikom države razbila Demos, narekovala sklepe v Dolskem ter tako povzročila, da parlament ni več normalen(?). Če to obrnemo, bi bil normalen le, če bi v njem ne bilo opozicije. Ali povedano s Starmanovimi besedami, v normalnem parlamentu bi lahko sedeli le ljudski poslanci. Sam pa ni le ljudski, pač pa »ga v njegovi volilni enoti štejejo za neodvisnega Demosovega poslanca«. V tej vlogi si je še z nekaterimi poslanci nadel ime Demosov poslanski klub, ki naj bi za silo zakrpal v Dolskem razpadli pravi Demos. Zlobneži seveda trdijo, da ta klub, ki sam sebe zelo resno jemlje, šteje le osem poslancev, za katere nobena od obstoječih strank v parlamentu ni dovolj desničarska. Klub je v zadnjem času najbolj znan po tem, da je začel križarsko vojno proti Milanu Kučanu.

Joze Poglajen

Srečanje SDP in SKEI

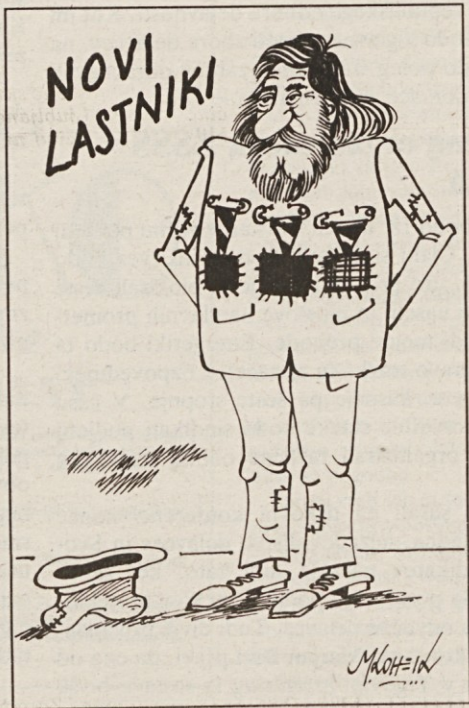
USTAVITI DESTRUKTIVNO DELOVANJE REŽIMA

»Lastninjenje podjetij je pomembno ne le zaradi učinkovitosti gospodarjenja, temveč tudi zaradi bodočih upravljaljskih pravic zaposlenih. Gospodarsko krizo, ki vse bolj pesti delavce in tiste, ki so zaradi nje izgubili delo ali pa jim brezposelnost grozi, lahko pomaga ublažiti tudi tak lastninski zakon, ki bo zaposlenim zagotovil ustrezen obseg delavskih delnic, pravico do soupravljanja podjetij in njihovo soodgovornost za izhod iz krize. Prav zato je pri oblikovanju lastninske zakonodaje pomembno tudi sodelovanje sindikatov.« To je bila iztočnica pogovora na temo lastninjenja podjetij, na katerem so sodelovali predstavniki Stranke demokratične prenov Slovenije (SDP) in vodstvo najmočnejšega slovenskega sindikata, to je Sindikata kovinarske in elektroindustrije (SKEI).

Gostitelji (SKEI) so za uvod prepustili besedo **Miranu Potrču**, ki je skiciral stališča SDP do oblikovanja nove lastninske zakonodaje. Potrč je poudaril, da daje SDP oblikovanju in sprejemu te zakonodaje prioriteten pomen, čeprav je na dlani, da z lastninjenjem ne bomo rešili vseh akutnih gospodarskih in socialnih zagat. Te bi bilo treba v tem trenutku pospešeno reševati z učinkovitimi ukrepi gospodarske politike, ki pa jih žal ta vlada ne premore. Drugo Potrčevo stališče se je nanašalo na same snovalce novega zakona, ki jih vidi v parlamentarnih strankah in ne vladnih možeh. Stvar je povsem logična, na kar opozarjajo dosedanji zapleti pri sprejemanju te zakonodaje in pa dejstvo, da gre za stvarino, za katero potrebujemo najširši politični konsenz. Velja tudi omeniti zahtevo SDP, da bi hkrati z zakonom o lastninjenju sprejeli tudi zakon o soupravljanju, tako da bi delavci vedeli, kaj sploh sprejemamo. Zdajšnje gradivo, na podlagi katerega naj bi izdelali zakon o soupravljanju podjetij, za SDP ni sprejemljivo, saj ga ne moremo primerjati s tovrstno ureditvijo v nekaterih zahodnih državah, denimo ZRN.

Potrč je govoril tudi o principih lastninjenja oziroma o lastninskih upravičenostih, ki bi se morali zvrstiti po temle vrstnem redu: upniki, država tam, kjer je vlagala, bivši lastniki (vrščanje v delnicah), pokojninski sklad, kar pa bi ostalo, naj bi dobili delavci, in to vsi, brez izjeme, kar pomeni, da so do delnic podjetij upravičeni sedaj zaposleni, upokojenci kot tudi tisti, ki so kot prežeči ostali brez dela. Sedanji model oziroma kompromisni predlog Plutove skupine po Potrčevem mnenju tega ne zagotavlja.

Albert Vodovnik, predsednik SKEI je poudaril, da so za njihov sindikat izhodišča SDP glede lastninjenja sprejemljiva, in dodal, naj si nihče ne dela utvar, da bo moč to zakonodajo sprejeti brez sodelovanja sindikatov.

Svojo ugotovitev je podkrepil z dobro organiziranim protestnim shodom, ki je v veliki meri ustavil desno revolucionarni lastninski pohod in ki bi nas v nasprotnem primeru zapeljal v novo nestabilnost in ne v evolutivno postkapitalistično in postsocialistično družbo, v kateri naj bi se vzpostavilo ravnovesje med delom in kapitalom. To pa lahko pomeni samo nekaj: če pripada bivšim lastnikom vse, kar jim je bilo na silo odvzeto, potem je edino logično, da dobijo tudi delavci vse tisto, kar so prideli v 45 letih. Iz Vodovnikovih besed je bilo mogoče razumeti, da je samo na tem načelu moč graditi politično, ekonomsko in socialno stabilno novo slovensko družbo.

Izhajajoč iz teh predpostavk je predsednik SKEI tudi zelo kritiziral, kot je dejal, protustavno **podržavljenje slovenskih železarn**, ki je bilo po njegovem mnenju zgolj uvod v vsehsplošno **podržavljenje** in ki ga je predvideval prvotni (Sachs-Pleskovič-Umek) vladni predlog o lastninjenju podjetij. Vodovniku še zdaj ni jasno, kako smo mogli **podržavljenje železarn** tako mirno požreti, saj razen delegatskega vprašanja SKEI o tem ni bilo ne sluha ne duha.

Albert Vodovnik je tudi posebej govoril o 62. členu njihove kolektivne pogodbe, ki delavcem omogoča, da del manj izplačanih osebnih dohodkov lahko uveljavijo pri lastninjenju. Tudi Vodovnik se je zavzel za to, da mora privatizacija potekati avtonomno, in še zlasti za to, da večji del novega kapitala ostane v sedaj kronično podkapitaliziranih podjetjih. Šef najmočnejšega slovenskega sindikata prav v tej lastninski iniačici vidi možnost zaščite slovenske lastnine, saj se nam v nasprotnem primeru lahko ponovi vzhodnonemški model, v katerem so se tovarne kupovale zato, da so jih potem iz konkurenčnih razlogov zaprli, delavci pa so seveda ostali brez vsega na cesti.

Misli obeh govornikov so v razpravi podprli tudi Sonja Lokar, Miloš Pavlica, Edo Kavčič in še kdo, ki so se zgrozili ob podatkih, ki govorijo o katastrofalnem gospodarskem in socialnem položaju slovenskih delavcev, in zedinili v misli, da je potrebno na vsak način **ustaviti gospodarsko destruktivno delovanje sedanjega slovenskega režima**. V tej luči so se tudi dogovorili o tesnejšem sodelovanju, od katerega ne ugetneta imeti otipljivih koristi zgolj obe strani, temveč predvsem obubožani slovenski delavci, ki pa so danes tudi že **ponižani in razžaljeni**. Prav iz tega naj bi se porodila nova politična moč, ki naj bi okrepila pozicijo levosredinskih sil.

I. K.

X-25 JAVLJA

ISTI, ISTI...

Notranja demokracija v stranki je kaj kočljiva zadeva. Nekdanja **Zveza komunistov** jo je pojmovala na prav svojski način. V demokratičnem centralizmu je bilo kaj malo demokracije. Med drugimi ukrepi do neposlušnih članov so bili predvideni tudi »idejnopolični ukrepi«. Obrazec, ki ga je X-25 našel med čiščenjem na nekdanjem cekaju, priča o tem, kaj vse so bili vzroki izključitve:

ZVEZA KOMUNISTOV SLOVENIJE

ODJAVA ČLANA ZK

Komite občinske konference ZK

Osnovna organizacija ZK

Evidenčna številka osnovne organizacije ZK v okviru občine

Osebnna matična številka (OMS) člana ZK v C. R. P.

31. Vzrok izključitve

- neizpolnjevanje programa, statuta, politike in stališč ZKJ 01
- nespoštovanje samoupravnih pravic delovnih ljudi 02
- kršitve zakonitosti (kriminal in druga kazniva dejanja) 03
- narodnostna nestrpnost, šovinizem in unitarizem 04
- grupaška in frakcionaška dejavnost 05
- širjenje neresnice in dezinformacij z namenom, da bi nekoga politično in moralno diskvalificirali 06
- politična neodgovornost 07
- pasivnost do izpolnjevanja obveznosti člana ZK (neopravičeno izostajanje s sestankov, neplačevanje članarine in podobno) 08
- religioznost in udejstvovanje pri verskih obredih 09
- drugi vzroki izključitve 10

Posebej gre opozoriti na postavko 03, saj je bilo še tako naivnim jasno, da bo tisti, ki je po tej postavki izključen, potem še obsojen pred posvetnim sodiščem. Nikoli niso obsodili nobenega člana Partije zaradi kriminala (razen po pomoti). Prej so ga vrgli ven. Točka 05 (grupaška in frakcionaška dejavnost) je sedaj končno uzakojena in sedaj se temu reče večstrankarstvo. Le stežka najdemo v slovenskem političnem prostoru koga drugega razen bivših partijskih frakcij. Točka 06 je veljala samo za poražence političnih dušlov; zato pa so se je obilno in brez grožnje izključitve posluževali zmagovalci. Točka 07 (politična neodgovornost) je seveda izven diskusije, saj se Partije ni dalo klicati na odgovornost in nekdanji »vodniki in varuhi« so jo imeli samo za vse druge razen za sebe same. Kam so nas pripeljali, vemo vsi. Seveda pa to velja za vse in ne samo za tiste, ki s fazno zamudo svoj delež politične odgovornosti jemljejo resno. Poleg nacionalizma (04) je bil vzrok za izključitev tudi jugo-unitarizem (isto, 04) in religioznost (09). Pri 71 % vernih prebivalcev RS je to bila občudovanja vredna poteza in pogumna poza. Točka 10 pa je bila v rezervi, če ustrezni »primer določenega tovariša« ne bi mogel biti klasificiran pod prejšnjih 9 točk.

Če primerjamo partijski statut in vzroke za izključitve neprimernih, neposlušnih in nepokornih članov, potem ugotovimo, da so bili nekdanji lovci na čarovnice v originalni inkvizicijski izvedbi prikriti liberalci (točka 07, 08 in seveda 10). Da je sedanja demokracija samo nadaljevanje partijskega enoumja v lepši preobleki, pa pričajo naslednje določbe iz statuta neke nove in demokratične in narodno-zavedne stranke:

5. člen

Član SNS je lahko vsakdo, ki je:

- Slovenec
- slovenski državljan
- ki se počuti Slovenca
- ki soglaša z opredelitvami in usmeritvami v tem statutu
- ki ni bil član ZKS ali ZKJ

6. člen

Predsedstvo SNS lahko v izjemnih primerih odloči drugače kot to predpisuje 5. člen tega statuta.

7. člen

O sprejemu v članstvo SNS sklepa in odloča Predsedstvo SNS. Sprejeti član se vpiše v register članstva in prejme člansko izkaznico.

10. člen

Predsedstvo je sestavljeno iz ožjega Predsedstva in iz širšega predsedstva, ter iz pogojno kooptiranih članov. Pogojno kooptirane člane predlaga ožje ali širše predsedstvo, sprejme pa Predsedstvo SNS.

11. člen

Ožje Predsedstvo SNS je sestavljeno iz predsednika in treh rednih članov.

Širše predsedstvo je sestavljeno še iz pogojno šestih izrednih članov, ki jih določa ožje Predsedstvo.

13. člen

Deželno predsedstvo vodi predsednik in trije redni člani deželnega predsedstva, ki jih je potrdilo Predsedstvo SNS. Dodatno se s privolitvijo Predsedstva SNS lahko Deželno predsedstvo razširi z dodatnimi izrednimi člani.

20. člen

Član SNS sme politično javno nastopati samo v skladu z globalno usmeritvijo SNS in nikakor ne v nasprotju s stališči Predsedstva.

Kar je bilo pri enih greh, je pri drugih vrlina. In obratno seveda. Ker nadaljnji komentar ni potreben, se X-25 namerava iz pietete vzdržati svoje siceršnje analize. Za KOS, VOS, VIS in Vas poroča iz nekdanjega cekaja in sedanjih predsedstev vseh vrst Vaš

X-25

Izjava za javnost

Slovenski sindikati: Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam, Neodvisni sindikati Slovenije, Policijski sindikat Slovenije, Sindikat delavcev poslovnih bank Slovenije, Sindikat delavcev železniške dejavnosti Slovenije, Sindikat vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije, Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije in Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

ugotavljam o

- da zakon o plačah v skupščini Republike Slovenije predvsem zaradi prizadevanja Neodvisnosti – Konfederacije novih sindikatov Slovenije ni bil ukinjen, čeprav je bil tudi ta sindikat sopolisnik skupnih zahtev sindikatov o brezposojni ukinitvi tega zakona,
- da tiste politične sile v zboru občin, ki podpirajo tako ravnanje Neodvisnosti – Konfederacije novih sindikatov Slovenije, prevzemajo neposredno odgovornost in krivdo za socialne stiske, ki jih povzroča ta zakon,
- da Neodvisnost – Konfederacija novih sindikatov

Konfederacija sindikatov Slovenije, Pergam, predsednik Dušan Rebolj
Neodvisni sindikati Slovenije, predsednik Rastko Plohl
Policijski sindikat Slovenije, predsednik Zdravko Melanšek
Sindikat delavcev poslovnih bank Slovenije, predsednik Irena Milanović
Sindikat delavcev železniške dejavnosti Slovenije, predsednik Cveto Zrimšek
Sindikat vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije, predsednik Tone Pfajfar
Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije, predsednik dr. Igor Kodrič
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, predsednik Dušan Semolič

Slovenije bolj skrbijo direktorske plače kot pa plače delavcev, saj je ta zakon najbolj prizadel delavce in delavce v nižjih tarifnih razredih.

- da Neodvisnost – Konfederacija novih sindikatov Slovenije manipulira z delavskimi interesi in skupnimi interesi slovenskih sindikatov, ki ne zahtevajo nič drugega kot uveljavitev kolektivnih pogodb,
- da Neodvisnost – Konfederacija novih sindikatov Slovenije preprečuje dogovarjanja in pogajanja med sindikati, vlado in gospodarsko zbornico,
- da Neodvisnost – Konfederacija novih sindikatov Slovenije sindikalni pluralizem uveljavlja kot sindikalno enoumje po svoji meri.

Zato slovenski sindikati, podpisniki te izjave za javnost, ustanavljamo koordinacijo za usklajevanje in skupno uveljavljanje skupnih interesov ter nadaljnjemo prizadevanja za varovanje in zboljševanje socialnega, materialnega in pravnega položaja delavcev, upokoencev, brezposelnih in njihovih družin. Ta koordinacija bo nadomestila dosedanje med sindikalno tekmovanje s skupnim uveljavljanjem interesov svojih članov.

Naslovnik računa za stroške stavke je znan

V ponedeljek so na prvi seji koordinacijskega odbora splošne opozorilne stavke le še ponovili in podkrepili sindikalne zahteve:

- Ukinitve zakona o plačah in sploh odprava administrativnega urejanja le-teh ter pravično nagajevanje.
- Zakon o kolektivnih pogodbah in delavcem pravno varnost. Takoj!
- Zakon o zajamčenih plačah, ki so od 1. februarja letos 17.100 tolarjev bruto oziroma približno 11.000 tolarjev neto.
- Vlada mora skupaj z zbornico in parlamentom končno sprejeti ukrepe za razvoj gospodarstva, možnost zaposlovanja in socialno varnost.

Vsaj v prvih treh zahtevah gre torej za povsem klasične sindikalne zahteve. Več kot verjetno je, da bo gluhost vlade nanje po opozorilni stavki sprožila pravcat plaz stavkovnih gibanj. Revščina, celo lakota, vse preveč trkata na vrata.

Vsak očitek o »političnosti« stavke je torej očitno sprenevedanje. Stavka je pač posledica neuresničitve več kot upravičenih zahtev delavcev. Ti so v lanskem letu stavkali že 201-krat, najmanj enkrat toliko je bilo stavkovnih napovedi; pogajanj, ki so jih vodili zaupniki svobodnih sindikatov, pa je bilo še precej več.

Kakšna politika neki, ko gre za povsem nezaščitene delavce, za pomanjkanje pravne varnosti, za ignoriranje kolektivnih pogodb, za odpuščanja, revščino, lačne otroke?!

Tako je Dušan Semolič pojasnil stavkovne zahteve, Albert Vodovnik je le dodal:

»Ost stavke je bila uperjena v vlado. Mar jo bo res treba preusmeriti v drug sindikat?! Prav ta je namreč v zboru občin zablokiriral ukinitve spornega zakona, ki bedne plače tisočev in tisočev delavcev tišči navzdol. Strašenje s tistimi nekaj direktorji, ki so

preplačani, je prvovrstna demagogija. Takšne je moč ukrotiti tudi drugače in ne za ceno bede večine delavcev!«

Brane Mišič je pojasnil, kako je moč ceno dela poslovnih struktur enostavno vezati na ceno delovne sile in uspešnost podjetij; gradbinci so dodali nekaj posebnih zahtev (sredstva od prodaje stanovanj v novogradnje, pametna strategija koncesij, namenska poraba namensko zbranih sredstev...) in podobno smo slišali tudi od sindikata prometa in zvez.

Sindikat tekstilcev je opozoril, da je z nespametno vladno politiko ogroženih 30.000 delovnih mest, in konec je bil logičen:

Kolikor že bo stavka povzročila škodo: če bi jo vlada znala in hotela izračunati prej, bi sprejela upravičene zahteve, kar bi nas vse skupaj stalo bistveno manj. Potemtakem je jasno, komu je treba predložiti račun za škodo!

C. B.

S protestom do stabilnejšega položaja delavcev v obrti in drobnem gospodarstvu

Izvršni odbor RO sindikata obrtnih delavcev Slovenije je na 8. seji dne 3. 3. 1992 sprejel odločitev, s katero poziva obrtne delavce k protestu.

Ob napovedani splošni opozorilni stavki Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, Sindikat obrtnih delavcev Slovenije ugotavlja, da zaradi velike razdrobljenosti obratovalnic oz. delovnih kolektivov, delovnih mest in širokega obsega dejavnosti ter nekaterih drugih objektivnih okoliščin splošne opozorilne stavke ni mogoče organizirati, tako da je v sedanjih razmerah mnogo primerneje izvesti javni protest obrtnih delavcev.

Sindikat obrtnih delavcev Slovenije v celoti podpira zahteve ZSSS, saj je v katastrofalnih gospodarskih razmerah tudi položaj delavcev, zaposlenih v obrti in drobnem gospodarstvu, čedalje slabši.

Mnoga podjetja drobnega gospodarstva in obrtniki sprejete kolektivne pogodbe ne uporabljajo. Ugotavljamo številne kršitve občinskih upravnih organov ob registraciji pogodb o zaposlitvi. Prav tako pa ni nikakršnega nadzora oz. učinkovitosti in

špekij dela, ki bi z ustreznim nadzorom lahko preprečile številne postopke pred sodišči združenega dela. Vloga sindikalnih zaupnikov je še prevečkrat podcenjevana.

Neizpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih konvencij, in odsotnost nadzora nad spoštovanjem zakonov in kolektivnih pogodb pri urejanju delovnih razmerij kaže na resnost položaja, v katerem so v tem trenutku delavci, zaposleni v obrti in drobnem gospodarstvu.

Obrtni delavci zahtevajo normalne delovne pogoje in jasno ekonomsko politiko, ki bo delavcem zagotovila perspektiv-

nejši osebnostni in družbeni razvoj.

Protestni zahtevi, ki ju bo 18. marca Sindikat obrtnih delavcev Slovenije posredoval vladi in Ministrstvu za delo republike Slovenije, sta:

1. dosledno spoštovanje in uresničevanje kolektivne pogodbe med delavci in zasebnimi delodajalci ter delavci in podjetji drobnega gospodarstva,
2. realizacija vladnega programa razvoja obrti in drobnega gospodarstva z upoštevanjem zahtev obrtnikov in podjetnikov, ki so bile prek Obrtne zbornice Slovenije posredovane vladi in parlamentu.

M. M.

Oblast že ukrepa

Red mora biti, pa čeprav slab, meni oblast, proti kateri sindikati stavkajo. Promet se bo moral ob napovedani blokadi cest med 6. in 8. uro pač znajti, kajti:

»Zakonodaja prepoveduje kompletne cestne zapore... Če bodo ceste kompletno zablokirane, bo morala policija ukrepati in zahtevati takojšnjo odstranitev cestnih blokad...«

Vprašanje je, kako je v takšnih razmerah lahko s stavko solidaren policijski sindikat?! Solidarnost ali subordinacija?!

Območja so soglasna

Za opozorilno stavko 18. marca so se odločili praktično vsi člani Svobodnih sindikatov in tudi večina članov drugih sindikatov

V sredo smo poklicali območne organizacije ZSSS, da bi izvedeli kaj več o pripravah na stavko na njihovem območju. Vseh seveda nismo uspeli dobiti. Z nekaterimi smo se pogovarjali po telefonu, drugi pa so nam poslali pisne prispevke.

Območna organizacija ZSSS Ptuj

Viktor Markovič, predsednik: »Za opozorilno stavko so se na našem območju izrekli sindikati vseh dejavnosti. Predvidevamo, da bo od 13.000 zaposlenih stavkalo najmanj 8.000 delavcev.

V času stavke bomo po podjetjih imeli protestne shode, kjer bomo delavcem podrobno razložili zahteve Zveze svobodnih sindikatov. Prav tako pa bodo govorili o zahtevah panoge in seveda o svojih notranjih težavah.

Delavci pri zasebnih obrtnikih se bodo stavki pridružili tako, da bodo podpisovali solidarnostno izjavo. O obliki stavke delavcev v prometu in zvezah in pa trgovcev se še dogovarjamo.«

Območna organizacija ZSSS Celje

Lado Kaluža, predsednik: »Za stavko so se odločili sindikati vseh dejavnosti na našem področju, in to skoraj stoo odstotno, tudi državni organi. Večinoma bodo stavkali med sedmo in deveto uro, prometniki od 6. do 8. ure, v šolah pa zadnji dve šolski uri. Tudi večina trgovin bo 2 uri zaprtih. Od 45.000 zaposlenih se bo stavke po naših ocenah udeležilo najmanj 80 odstotkov delavcev.

Vse priprave smo po podjetjih že opravili. Čas stavke pa bodo sindikalni zaupniki izkoristili za razlago stavkovnih zahtev. Zborov pa se bodo večinoma udeležili tudi vodilni delavci in odgovarjali delavcem na trenutno najbolj žgoča vprašanja o položaju znotraj podjetij.«

Območna organizacija ZSSS Posočje

Adrijan Devetak, predsednik: »Za stavko so se odločili vsi sindikati dejavnosti. Izvedli pa jo bodo v različnih oblikah. Kovinarji, gradbeniki in tekstilci bodo imeli po podjetjih protestne zборе. Delavci elektro podjetij bodo ta čas odklopili električni tok, trgovci bodo sicer delali, vendar bodo v znak protesta nosili v gumbnici rdeč nagelj. Izložbe pa bodo prekrili s plakati o zahtevah stavkajočih. Nekateri republiški odbori dejavnosti bodo v podporo svojim zahtevam zbirali tudi podpise.

Od 15.000 zaposlenih se bo stavke prav gotovo udeležilo najmanj 10.000 delavcev.«

Območna organizacija ZSSS Ribnica

Dušan Bojde, predsednik: »Od 4.000 zaposlenih se bodo stavke udeležili skoraj vsi. Dokončno smo se dogovorili v Riku in Inlesu, ki sta največji podjetji in zaposlujeta večino naših zaposlenih. Tekstilci in šolniki se s stavko strinjajo, niso pa se do sedaj še dogovorili o obliki. Prav tako se še dogovarjamo s trgovci, ki pa se bodo najbrž odločili za rdeč nagelj v znak solidarnosti.«

Območna organizacija ZSSS Grosuplje

Miha Gumzej, predsednik: »Člani SKEI, delavci kmetijsko živilske industrije, tekstilne industrije, lesarji, učitelji in delavci v vzgojno varstvenih ustanovah, pa tudi delavci v upravnih organih so se skoraj stoo odstotno odločili za dveurno opozorilno stavko. Večina bo čas stavke izkoristila po navodilih svojega republiškega odbora dejavnosti. Kot mi je znano, bodo v glavnem imeli zборе delavcev, na katerih bodo poleg stavkovnih zahtev obravnavali tudi svojo domačo problematiko.«

Območna organizacija ZSSS Koroška

Korošci bodo 18. marca stavkali v večini podjetij in ustanov. Člani sindikata prometa in zvez bodo med 6. in 8. uro prekinili vožnje in blokirali ceste med večjimi naselji in mostove na glavnih prometnicah pa tudi mejne prehode. Energetiki bodo ta dan začeli pravo stavko in za začetek napovedujejo redukcije pete, kasneje pa šeste stopnje. V času dveurne opozorilne stavke bodo sindikati podjetij in ustanov organizirali različne oblike sestankov delavcev.

Kot smo slišali na tiskovni konferenci konec prejšnjega tedna, nezadovoljstvo delavcev in Svobodnih sindikatov narašča tudi zato, ker se še naprej slabša poslovanje podjetij, ki so v preteklosti odpuštila odvečne delavce. Tudi divje privatizacije še niso končane. Marjan Barl pravi, da ena od njih poteka v Trgovini-inženiring iz sestava bivše

Lesne, Marjan Žagar jo opaža v Tovarni opreme rudnika Mežica, kjer menda sodeluje Drago Krištof, eden od bivših direktorjev. Mirko Sep pa opozarja, da je Marko Rutar, dolgoletni direktor Gorenja in Mute registriral zasebno firmo z enako dejavnostjo kot podjetje, kjer je še zdaj direktor.

Stavko v Železarni Ravne bosta, kot vse kaže, organizirala oba konkurenčna sindikata, ki zdaj po besedah Janka Dežmana korektno sodelujeta. Neodvisnost iz Železarne Ravne je v svoje pisne informacije zapisala, da podpira glavne zahteve Svobodnih sindikatov in da jim zaradi organizacije stavke predlaga začasno sodelovanje. To pomeni, da ena od največjih organizacij Neodvisnosti javno nasprotuje stališčem, ki jih je nedavno razglasil France Tomšič, predsednik Neodvisnosti. Janko Dežman, sekretar Svobodnih sindikatov Železarne Ravne pa meni, da je položaj v podjetju bistveno drugačen kot pred prejšnjimi večjimi stavkami, saj se je v ljudi, po njegovem mnenju, naselil nekakšen prastrah pred možnimi posledicami nove velike stavke.

Naknadno smo zvedeli, da je **Maksa Osermana**, predsednika Območnega odbora sindikata prometa in zvez poklicala občinska ministrica za notranje zadeve. Povedala mu je, da mora za načrtovane cestne zapore dobiti ustrezna dovoljenja. Grozila mu je tudi s prijavo sodniku za prekrške ter odgovornostjo za materialno škodo zaradi zapor.

Franček Kavčič

Območna organizacija ZSSS Velenje

Opozorilna dveurna stavka svobodnih sindikatov Slovenije na območju 18. marca

80 odstotkov delavcev na območju se je s tajnim ali javnim izjavljanjem odločilo za stavko.

Na dan stavke se bodo na sedežu območne organizacije sestali predstavniki nezaposlenih delavcev, nezaposlenih delovnih invalidov po stečaju in upokoencev.

Po stavki bo na sedežu območne organizacije tiskovna konferenca, na kateri bodo predstavniki sindikatov dejavnosti na območju, ki bodo na dan stavke večinoma v funkciji predsednikov stavkovnih odborov v podjetjih, seznanili javnost o poteku stavke in zahtevah delavcev.

Predstavniki svobodnih sindikatov dejavnosti na območju smo prosili za sprejem pri predsednikih skupščin občin in izvršnih svetov občin Velenje in Mozirje. Predsedniki so našo pobudo sprejeli. Na pogovoru želimo predstaviti ekonomski, socialni in delovno-pravni položaj delavcev v posameznih dejavnostih ter odločitve delavcev na območju v zvezi s stavko 18. marca.

Sindikat nezaposlenih delavcev

Nezaposleni delavci po stečaju Gorenja EKO vztrajajo na sodišču združenega dela pri zahtevku za lastninski delež na premoženju podjetja.

Sindikat delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti

Na osnovni šoli LUČE ustanavljajo sindikat zavoda, ki bo povezan v Svobodni sindikat delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije.

Predsednica:
Mira Videčnik

Podravski sindikati se pripravljajo

V Mariboru smo slišali, da območni sveti sindikatov dejavnosti vsak svojo taktiko še snujejo, je pa že jasno, da se bo ves dan »kaj dogajalo«. Promet je odločen, kot po vsej Sloveniji, zjutraj za dve uri zablokirati ceste, kovinarji kanijo s tovarniškimi sirenami oznaniti začetek in konec stavke, sicer pa se bo, razen v infrastrukturnih dejavnostih, skoraj vse dogajalo za tovarniškimi ograjami. Kakšnih posebnih javnih manifestacij si ne mislijo privoščiti, vsaj v načrtu jih nimajo.

V podravju so se za stavko opredelili skoraj vsi delavci, devetindevetdeset odstotkov pravimo temu.

Svobodni sindikati zdravstva in socialnega skrbstva so stavko napovedali med 12. in 14. uro. Še posebej jih je razbesnela opredelitev vlade:

»... Stopnja je višja zaradi realnega vrednotenja programa zdravstvenih storitev in predvidenega zmanjšanja števila zaposlenih v letu 1992 in s tem nižje osnove bruto plače...«

»S tem vlada posega v ostanek dohodka delavca. Storili pa bomo vse, da bodo porabniki naših storitev med opozorilno stavko čim manj prizadeti.« je povedal Erih Šerbec in dodal: »O naši nameri so obvestili vse druge sindikate zdravstva in socialnega skrbstva – in dobili od njih vso podporo. Vsi smo se domenili, da se bomo 18. marca do osme ure zjutraj dobili z ministrom. Če nas ne bo sprejel oziroma če bo pogovor neuspešen, se bodo stavki, napovedani od Svobodnih sindikatov, pridružili tudi vsi drugi.«

C. B.

Predvidevanja Obalne sindikalne organizacije se se zalet uresničila. Lokalne in republiške oblasti so že leta 1991 na primestnem shodu na Tivolem trgu v Ljubljani, da njihovi načini reševanja gospodarskih težav lahko pripelje do socialnih konfliktov. Sedaj tega se je začela odvijati vladina talsa imenovana - določiti za sklenitev socialnega pakta. Nene vstranjanje na zakonu o plačah preprečuje, da bi se v tem skrajno kritičnem trenutku možen le en izhod

OBALNA
SINDIKALNA
ORGANIZACIJA

ORGANIZZAZIONE
SINDICALE
COSTIERA

18. marec 1992

od 8. do 11. ure

SPLOŠNA
OPOZORILNA

STAVKA

STAVKOVNE ZAHTEVE

1. Posledna polna uveljavitev sklenjenih kolektivnih pogodb brez vsakih administrativnih omejitev, kar pomeni odpravo zakona o izplačevanju osebnih dohodkov in nekaterih prijemkov delavcev v letu 1991 s spremembami in dopolnitvami.
2. Konkretna opredelitev ciljev, ki naj bi bili doseženi s sklenitvijo in izvajanjem sporazuma o zaustavljanju socialne stabilnosti.
3. Začetek hitrega in učinkovitega pravnega varstva pravic delavcev iz dela in delovnega razmerja.
4. Takšne oblikovanje tripartitnega skupnega organa vlade, zbornic in drugih združenj delodajalcev ter sindikatov za medsebojno obveščanje, posvetovanje, docvarjanje in usklajevanje o vseh zadevah socialnega, materialnega in pravnega položaja delavcev, nezaposlenih in upokojencev.

OBMOČNA ORGANIZACIJA POMURJA

Ni nam vseeno, kaj se dogaja z nami NEZAPOSLENIMI danes in kaj bo jutri. Kriza ne sme in ne more biti izgovor, da smo NEZAPOSLENI BREZ DELA, da živimo iz dneva v dan slabše. Nočemo, da se z nami ravna kot z odpadniki, ki jim nobeden ne zna in more priskrbeti DELA.

Ker so vsa prizadevanja za razreševanje problematike NEZAPOSLENIH jalova, organiziramo NEZAPOSLENI pod okriljem Svobodnih sindikatov Pomurja v torek, 17. marca 1992 ob 11. uri pred Skupščino občine Lendava SHOD NEZAPOSLENIH

Zahteve nezaposlenih:

1. Zahtevamo, naj izvršni svet Republike Slovenije in izvršni sveti pomurskih občin sprejmejo ukrepe za preprečevanje odpuščanja delavcev s stečaji.
2. Zahtevamo sklice skupščin pomurskih občin in skupščine Republike Slovenije z eno točko dnevnega reda: sprejem ukrepov za razreševanje problematike nezaposlenih delavcev.
3. Zahtevamo, naj pristojni organ izvršnega sveta Republike Slovenije opravi analizo stečajnih postopkov v Pomurju in sprejme ukrepe za preprečevanje kraje družbenega premoženja ter zagotovi poplačila delavcev v celoti (TLO, 14. Oktober, Pomurje, Panonija).
4. Zahtevamo, naj se zakonsko uredi vprašanje odpravnine ob upokojitvi za delavce, ki so ostali brez dela zaradi stečajev.
5. Ne dovolimo manipuliranja z nezaposlenimi delavci ne na nacionalni ne na strankarski ravni.
6. Zahtevamo, naj se obseg pravic za nezaposlene delavce na osnovi zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti ne znižuje in naj se denarna nadomestila valorizirajo mesečno v skladu z rastjo življenjskih stroškov.
7. Zahtevamo, naj se vzpostavijo mehanizmi, ki bodo vodstvenim strukturam, ki so zaradi neznanja in nesposobnosti pripeljali podjetje do stečaja, onemogočili ponovno prevzemanje vodilnih funkcij v novih podjetjih, ki se formirajo iz kapitala podjetij v stečaju.
8. Ker se namenska sredstva za odpiranje oz. ohranitev delovnih mest trošijo za druge namene, zahtevamo revizijo trošenja teh sredstev v Pomurju.
9. Gospodarska zbornica ne izvaja temeljne funkcije, zato zahtevamo, da se angažira pri strokovnih okrepitvah obstoječih podjetij in ustvarjanju pogojev za odpiranje novih produktivnih delovnih mest.
10. Pozivamo, da se protestnega shoda nezaposlenih osebno udeležijo: predsednik izvršnega sveta Republike Slovenije gospod Lojze Peterle, ministrica za delo gospa Jožica Puhar, predsedniki izvršnih svetov pomurskih občin: gospod Alojz Jerebic, gospod Ivan Obal, gospod Ludvik Vratuša, gospod Anton Tropenaver.
11. Nezaposleni delavci podpirajo zahteve zaposlenih delavcev ob najavi opozorilne stavke.

Organizacijski odbor

konfederacija
sindikatov 90
slovenije

NADOVEDUJE

SPLOŠNO
OPOZORILNO

STAVKO

18. MAREC 1992
STAVKOVNE ZAHTEVE

1. Posledna polna uveljavitev sklenjenih kolektivnih pogodb brez vsakih administrativnih omejitev, kar pomeni odpravo zakona o izplačevanju osebnih dohodkov in nekaterih prijemkov delavcev v letu 1991 s spremembami in dopolnitvami.
2. Konkretna opredelitev ciljev, ki naj bi bili doseženi s sklenitvijo in izvajanjem sporazuma o zaustavljanju socialne stabilnosti.
3. Začetek hitrega in učinkovitega pravnega varstva pravic delavcev iz dela in delovnega razmerja.
4. Takšne oblikovanje tripartitnega skupnega organa vlade, zbornic in drugih združenj delodajalcev ter sindikatov za medsebojno obveščanje, posvetovanje, docvarjanje in usklajevanje o vseh zadevah socialnega, materialnega in pravnega položaja delavcev, nezaposlenih in upokojencev.

Pismo g. Matiji Malešiču, podpredsedniku vlade Republike Slovenije

Republiški odbor sindikata je na 9. seji 10. 3. 1992 opredelil svoje stališče do priprave in izvedbe splošne opozorilne stavke, ki bo 18. marca. Na podlagi stališča in zahtev organizacij sindikata, konferenc sindikata, ki se povezujejo v ROS, zahtevamo:

- zaključek enoletnih pogajanj in sklenitev pogodb o pogojih dela sindikata v državnih organih na občinski, mestni in republiški ravni do 18. 3. 1992;
- realizacija odločbe in sklepa ustavnega sodišča RS v zvezi s poračunom OD za mesec maj 91 z obrestmi vred. Izplačilo se mora izvršiti še v tem mesecu. Ugotoviti odgovornost predlagatelja za takšen zakon za mesec maj 91;
- odgovoriti na pobude in zahteve konference sindikata carinikov (poslano vladi in ministrstvu za finance), konference sindikata KPD (poslano ministrstvu za pravosodje in upravo);
- izenačitev določanja osnove za plače vsem porabnikom proračuna na republiški ravni;
- določitev roka, datuma prehoda na 40-urni teden v vseh upravnih organih v skladu s kolektivno pogodbo za negospodarstvo;
- mesečno informiranje ROS o pomembnih vprašanjih v zvezi s položajem delavca in uresničevanjem njegovih pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja.

Predlagamo, da se o teh vprašanjih 17. 3. 1992 začnejo pogajanja. Lep pozdrav!

Drago Ščernjavič,

sekretar RO Sindikata državnih in družbenih organov

Sindikat delavcev prometa in zvez

Gluhim

Predsedniku skupščine Republike Slovenije
g. Francu Bučarju
Predsedniku Izvršnega sveta Republike Slovenije
g. Lojzetu Peterletu
Ministru za promet in zveze
g. Marjanu Kranjcu
Gospodarski zbornici Slovenije
Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije

Republiški odbor Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije je na seji dne 24. februarja ponovno ocenil položaj zaposlenih in nezaposlenih delavcev v Republiki Sloveniji in rezultate zahtev našega sindikata ob opozorilni stavki 28. januarja 1991. Ugotovili smo, da naše zahteve niso bile upoštevane, da se položaj delavcev tudi v naši dejavnosti še naprej poslabšuje, zato smo sprejeli sklep, da se pridružimo opozorilni stavki, ki jo napovedujemo za 18. marec 1992 od 6. do 8. ure.

Poleg že znanih zahtev postavljamo še naslednje:

- da se v proračunu namenijo sredstva za razvoj cestne in PTT infrastrukture uporabljajo izključno za določene namene, torej se povrnejo izvajalcem;
- takojšnje razveljavitev zakona o plačah in odpravo vsakršnega administrativnega urejanja plač;
- sprejem zakona o uresničevanju kolektivnih pogodb in zagotovitev pravne varnosti delav-

cev ter ustrezno sankcioniranje nespoštovanja kolektivnih pogodb;

- takojšen dvig zajamčenih plač najmanj na 15.000 tolarjev bruto;

- vlada naj v sodelovanju z gospodarsko zbornico takoj sproži aktivnosti in sprejme ukrepe za izboljšanje gospodarjenja in razvoja, za povečanje socialne in materialne varnosti delavcev in za povečanje možnosti za zaposlovanje delavcev;

- organiziranje tripartitnega organa - vlada, gospodarska zbornica in sindikati - za sprotno urejanje in reševanje socialnih vprašanj.

Z opozorilno stavko na celotnem območju Republike Slovenije želimo resno opozoriti na razmere in našo odločnost, da ne bomo pristali na nikakršen socialni pakt, ki ne bo upošteval naših zahtev ter še poslabšal socialni položaj delavcev.

S pozdravi!

Predsednik: Sekretarka:
Jože Gaube Hilda Žežko

Republiški odbor sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije

Skupščini RS, vladi RS, ministrstvu za zdravstvo, družino in socialno varstvo

Republiški odbor Svobodnega sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije je na svoji 5. seji dne 19. 02. 1992 sprejel sklep, da 18. 03. 1992 organizira dveurno opozorilno stavko vseh članov svojega sindikata. Sramotno nizki izhodiščni osebni dohodki, ki jih prejema večina slovenskih delavcev, ne zagotavljajo več niti preživetja.

Slovenska vlada je z enostransko odločitvijo podaljšala znižanje izhodiščnih osebnih dohodkov za minus 20 % v negospodarstvu in s tem tudi v zdravstvu in socialnem skrbstvu.

Ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo Republike Slovenije kljub zahtevam sindikatov ni pripravljeno nadaljevati pogajanj o tarifnem delu naše kolektivne pogodbe, tako kot je bilo dogovorjeno že na pogajanjih v času stavke v mesecu oktobru preteklega leta. Takšna ignoranca in zavlačevanje pomeni kršitev 100. člena, 3. odstavka kolektivne pogodbe. V mnogih zavodih se ne spoštujejo še druga določila (pogoji dela, dopusti, delovni čas), kolektivne pogodbe.

Zaradi vseh teh in še drugih razlogov je položaj zaposlenih v zdravstvu in socialnem skrbstvu iz meseca v mesec slabši. Nesprejemljivo je tudi stališče vlade, ki ga ima v pogajanjih o socialnem paktu do negospodarstva in s tem tudi do zdravstva in socialnega skrbstva.

Stavkovni odbor je na osnovi teh ugotovitev oblikoval naslednje zahteve:

1. Vlada Republike Slovenije naj takoj odpravi odločitev, s katero je tudi v letu 1992 znižala izhodiščne osebne dohodke za 20 %.
2. Ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo naj takoj z vsemi sindikati, podpisniki kolektivne pogodbe nadaljuje pogajanja o tarifnem delu kolektivne pogodbe.
3. Da se ukine zakon o plačah in odpravi vsako urejanje cene dela mimo kolektivnih pogodb.
4. Da se uredi zakonska podlaga za izvajanje kolektivnih pogodb.
5. Da se zajamčene plače povišajo v skladu z rastjo življenjskih stroškov.
6. Da se ukine prometni davek na življenjske artikle, ki bistveno vplivajo na socialni položaj občanov.

Če do 17. marca 1992 ne bodo izpolnjene vse navedene zahteve, svobodni sindikat zdravstva in socialnega skrbstva v Republiki Sloveniji napovedujemo stavko za 18. marec 1992, v času od 12. ure do 14. ure. Za izvedbo stavke smo imenovali oz. ponovno aktivirali stavkovni odbor, ki ga tvorijo člani republiškega izvršilnega odbora.

ZSSS - Republiški odbor sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije
Erih Šerbec

Objava dveurne opozorilne stavke

DELAVCEV GRADBENIH DEJAVNOSTI SLOVENIJE
dne 18. 3. 1992

Izvršni odbor Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije v vlogi stavkovnega odbora ugotavlja, da so se vsa območja, razen Severne Primorske, na podlagi sklepov sindikatov podjetij gradbenih strok odločila organizirati 2-urno opozorilno stavko.

Opozorilno stavko bodo organizirali na območjih, v različnih oblikah, v delovnem času, 18. 3. 1992.

Naše zahteve so:

1. Zahtevamo delo in pošteno plačilo.
2. Sredstva, zbrana od prodaje stanovanj, naj se v planiranem obsegu namenijo za novogradnje.
3. Sredstva iz republiškega proračuna, namenjena za gradnjo infrastrukturnih objektov, naj se v celoti porabijo za ta namen.
4. Vlada naj z ustreznimi ukrepi omogoči več oblik kreditiranja za izvajanje del doma in v tujini.
5. Vlada naj izdela strategijo oddaje koncesij pri izvajanju gradbenih del tujim investitorjem in izvajalcem del, z namenom angažirati proste kadrovske in tehnološke zmogljivosti gradbeništva Slovenije.

Stavkovni odbor

Izjava Delavske stranke Slovenije ob opozorilni stavki Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

Predsedstvo Delavske stranke Slovenije podpira zahteve Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki jih v njej povezani sindikati postavljajo ob za 18. 3. 1992 napovedani splošni opozorilni stavki.

Takšne zahteve in ravnanja svobodnih sindikatov so povsem pričakovana logična posledica sedanjega položaja slovenskega delavca, nerazumljivo pa je, da se jim ne pridružijo vsi sindikati.

Predsedstvo Delavske stranke Slovenije opozarja vlado, zlasti pa parlament, da slovenski delavec nikakor ni pripravljen pristati na beraško vlogo v Evropi. Več kot očitno je, da sedanja oblast ne zna ali pa noče postaviti temeljev za gospodarsko močno, razvojno uspešno, ekonomsko učinkovito in socialno varno državo, ki bi zaživel kot subjekt znotraj sistema, za katerega smo se odločili.

Nedopustno je, da je država te naloge do sedaj potiskala na rob, ob tem pa bila gluha in nema do položaja delavstva. Naš delavec, naš človek enostavno nima položaja, saj je znotraj sistema postal številka, ki bi se je rad vsak znebil. Ne vidi perspektive, boji se za socialni in materialni položaj, boji se za možnosti svojih otrok in mirno starost staršev. Ne glede na to, ali je zaposlen v gospodarstvu ali v negospodarstvu, mu ostane le boj za preživetje.

Ob tem pa mora plačevati iz dneva v dan dražjo državo in preživljati armado svojih nezaposlenih kolegov, med katerimi se kaj hitro lahko znajde tudi sam.

Na takšno stanje Delavska stranka Slovenije ne more in noče pristati. Zato zahteva, da vlada takoj preneha s političnim merjenjem moči, z medministrskimi razprtijami in očitki ter to energijo usmeri v reševanje gospodarskih in socialnih težav.

Če sedanja oblast ni sposobna ali pa noče ljudem ponuditi ekonomske perspektive, jim zagotoviti socialne stabilnosti in sprotne reševanja življenjskih stisk, naj takoj odide.

Delavce mineva potrpljenje in dovolj jim je sklicevanja na ceno osamosvajanja ter posledice prejšnjega sistema. Opozorilo svobodnih sindikatov, da je moč pričakovati tudi spontane izbruhe nezadovoljstva, ki lahko prerastejo tudi v demonstracije politične narave in druge oblike protestov, ki bi resno ogrozili demokracijo, je zato še toliko bolj resno.

Delavec zahteva delo in plačo, ki bo njemu in njegovi družini zagotovila normalno življenje. - To si bo izboril tudi z našo pomočjo.

Delavska stranka Slovenije
Vlado Rančigaj

Območni odbor sindikata delavcev gradbene dejavnosti Ljubljana in okolica

Skladno z dogovorom, statutom in programom Sindikata delavcev gradbene dejavnosti Slovenije (SDGDS) ter z zakonom o stavki (UL SFRJ 23/91, UL RS 22/91)

organiziramo

18. marca 1992 ob 13. uri na Mestnem trgu (magistrat) opozorilno stavko v obliki shoda.

Seznani se bomo z zahtevami, za katere delavci gradbene dejavnosti pričakujemo, da jih bodo naši partnerji (država, vlada, gospodarska zbornica) realizirali.

Da so naše zahteve utemeljene, bomo potrdili v povorki preko Tromostovja po Čopovi ulici, prečkali bomo Slovensko cesto (nekdanjo Titovo c.), na Cankarjevi zavili na Beethovno in šli mimo Skupščine, ponovno prečkali Slovensko cesto ter se mirno razšli v parku pred Kongresnim trgom.

Člani sindikata! Opozorilna stavka je ena zadnjih možnosti, da pokažemo, da želimo delo in pošteno plačilo zanj. Ljubljana je vsem na očeh. Slovenija pričakuje ravno od delavcev v Ljubljani, da bodo premaknili vzvode gospodarske politike v vladi. Zato pričakujemo naš odziv, našo množičnost in našo odločnost.

Skladno z dogovorom bomo stavkali vsi - gradbeni delavci, projektanti, delavci v inženiringih, montažerji, v industriji gradbenega materiala, v hidrogradnjah in posebnih dejavnostih. Pridružili pa se nam bodo tudi komunalni delavci.

Svojo množično udeležbo potrdite do 17. marca do 16. ure telefonsko na št.: 116-211, 116-255 ali po telefazu 116-183.

TONE MAJZELJ,
sekretar SDGD
Ljubljana in okolica

Raje v parlament kot predenj

V prejšnji številki je Sandi Bartol razgrnil podatke o nazadovanju gorenjskega gospodarstva in vse večji nezaposlenosti. Seja svobodnih sindikatov za Gorenjsko, ki je bila v torek, je potrdila njegove ocene in tudi smeri delovanja gorenjskih sindikatov. Dokazuje za ocene so konkretizirali tako Alojz Omejc za tekstilno in usnjarsko industrijo kot Dušan Čater za agroživilstvo in Andrej Prislan za zbornični sistem. Svet gorenjskih sindikatov je tudi zaradi neudeležbe predsednikov izvršnih svetov sklenil zahtevati od vseh občinskih skupščin na Gorenjskem obravnavo svojega gradiva in ukrepanje na njegovi podlagi. Če bodo vodstva skupščin to zavrnila, bodo svobodni sindikati zahtevali izredne seje zborov združenega dela.

V razpravo o položaju gospodarstva in naraščanju nezaposlenosti je posegal tudi predstavnik zavoda za zaposlovanje iz Kranja. Dejal je, da se z zaposlenostjo na Gorenjskem dogaja prav to, kar so strokovnjaki napovedovali že pred leti, in negativni proces še vedno ni končan. Stopnja nezaposlenosti na Gorenjskem zdaj znaša po mednarodni metodologiji le 11,4 in ne

14 odstotkov, kot so računali sindikati, saj je treba k zaposlenim šteti tudi vse samozaposlene. Predstavnik zavoda za zaposlovanje Miloš Belčič je v nasprotju s sindikalisti menil, da ni razloga za pesimizem, ker se mladi vedno bolj zavedajo, da nihče več ne ponuja službe za vso delovno dobo. Ko so ga sindikalisti vprašali, kam lahko vključijo svoje nezaposlene otroke, je

omenil izobraževalne seminarje za samozaposlovanje, republiški natečaj za tisoč novih delovnih mest, zasebno prakso v zdravstvu. Belčič je dodal tudi nujnost učenja nasploh, učenja tujih jezikov, saj brez znanja ni mogoče začeti nikjer. Če smo poštene, je treba povedati, da je tudi Belčič naštel več negativnih kot pozitivnih dejstev. Večina tistih, ki so do zdaj izgubili delo, nima nobenih možnosti za novo zaposlitev. 2.853 dobitnikov denarnega nadomestila za nezaposlenost bo letos izgubilo to pravico in le nekateri od njih lahko računajo na denarno pomoč zavoda za zaposlovanje, večina pa le na centre za socialno delo.

Gorenjski sindikalisti so v drugi točki razpravljali o pripravi na opozorilno stavko. O njej so govorili tudi gostje Du-

šan Semolič, Albert Vodovnik in Alojz Omejc. Člani območnega sveta so ugotovili, da je večina članstva naklonjena opozorilni stavki. Ugotovili so, da se bodo v podjetjih samostojno dogovorili o načinu in poteku stavke. Iz razprave je treba omeniti misel Alberta Vodovnika, da se morajo zaradi moči, ki jo bodo pokazali delavci, nekemu res zatrestiti hlače.

Tudi na tem sestanku je Dušan Semolič govoril o odnosih v parlamentu in pripravah na volitve. Ugotovil je, da je premalo poslancev, ki bi bili naklonjeni rešitvam in predlogom, ki jih v parlamentu ponujajo Svobodni sindikati. Zato bo za volitve lahko veljalo tudi geslo: »Bolje kot protestirati pred vrati parlamenta je, da so delavci kar v njem.«

Franček Kavčič

Sindikat bi lahko bil bolj živ

Na zadnji seji RO sindikata delavcev, zaposlenih v zavarovalstvu Slovenije, so ugotovili, da odziv na organizirane aktivnosti sindikata ni bil najboljši. Organizirali so izobraževalni seminar o socialnem programu in novi zakonodaji, okroglo mizo o zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij s posebnim poudarkom na lastninjenju skladov skupne porabe (s tega posveta je v skupščino »šel« tudi amandma). Organizirali pa so tudi vzpon na Triglav pod strokovnim vodstvom. Toliko so dejali o aktivnosti sindikata med dvema sejama, v nadaljevanju pa so člani RO ugotavljali, da v marsikaterih osnovnih organizacijah niso bile pripravljene in sprejete pogodbe o delu sindikata in pravila sindikata. Vse kaže, da se temu vprašanju posveča premajhna pozornost, čeprav so osnovne organizacije že lani dobile vzorce pogodb in pravil. Da nesporeti dokumenti otežujejo delo sindikata – zlasti sindikalni zaupniki nimajo zato dovolj dobre opore – ni treba

posebej poudarjati. Zato so vse osnovne organizacije še enkrat dobile oba vzorca. Na seji je bilo treba opomniti tudi tiste OOS, ki še niso poslane na RO podatkov o zaupnikih, članih IO OOS in predlogov za člane komisij. Tiste, ki so to storile, je mogoče prešteti na prste ene roke, ostale pa šele, ko bi sezuli čevlji. Glavna točka dnevnega reda pa je bila nedvomno kolektivna pogodba zavarovalstva. Gospodarska zbornica namreč sporoča, da je treba doseči dogovor s predstavniki zavarovalnic, zastopanimi v podsekciji zavarovalstva pri GZS. Če pa to ne bi bilo mogoče, dodajajo na GZS, ima sindikat možnost iskati pomoč pri arbitražnem svetu. To zadnje bo treba storiti, če s podsekcijo zavarovalstva ne bo možen dogovor, je sklep z omenjene seje sindikata zavarovalstva. Na seji so sklenili tudi, da bodo dokazali, da zgodbe o visokih plačah v zavarovalništvu, ki krožijo v javnosti, ne temelje na preverjenih podatkih o izplačevanju OD v zavarovalnicah.

R. B.

Samosvoj »Natašin« sindikat dela uspešno

Pogovor sindikalnih zaupnikov in vodstva podjetja Alpina Žiri z Dušanom Semoličem (sodelovala sta tudi Sandi Bartol in Branka Novak), je pokazal zlasti vzorno medsebojno sodelovanje obeh partnerjev v podjetju. Člani izvršnega odbora sindikata se enkrat na mesec sestajajo z direktorjem, da bi od njega in drugih dobili odgovore na vprašanja delavcev in sindikalnih zaupnikov. Predsednica svobodnega sindikata Alpine Žiri Nataša Demšar ugotavlja, da je prav zaradi tega pri njih nastal socialni mir. Direktor Bojan Starman pa dodaja, da je socialni mir mogoče zato, ker vodstvo delavcem ne prikriva ničesar. V lanskem letu so v podjetju dosegali 80 odstotkov izhodiščnih osebnih dohodkov po kolektivni pogodbi, ta mesec bodo izplačali 84 odstotkov (če jim bo SDK kljub zakonu o zamrzitvi plač to dovolila) in upajo, da se bodo do konca leta približali 100-odstotni vrednosti plač po kolektivni pogodbi.

Bojan Starman, ki mu zdaj poteka prvi štiriletni direktorski mandat, je potrdil vse tisto, kar je povedala Nataša Demšar, ki že petnajst let opravlja sindikalno delo in ki je zdaj izvoljena tudi v delavski svet. Alpina je uspešna tudi zato, ker do zdaj ni odpustila delavcev, čeprav je nekaj režijev premestila v proizvodnjo in četudi so izgubili veliko trgovin po Jugoslaviji. Vodstvo Alpine je pravočasno ukrepalo in nadomestilo izgubo trga

v bivši Sovjetski zvezi in republikah bivše Jugoslavije, pa tudi zmanjšano domače povpraševanje po smučarskih čevljih in zimski obutvi. Alpina ima za leto: prodane vse proizvodne zmogljivosti in delavci po potrebi delajo tudi ob prostih sobotah. V času, ko podjetje vodi sedanji direktor, se je zadolženost zmanjšala s 30 na 4,5 milijona DEM. Delavci bodo ta mesec povprečno prejeli po 19.000 tolarjev, direktor prejema praviloma petkratno

Nataša Demšar

povprečje, drugi člani vodilne ekipe pa četrtno manj kot direktor.

Pogovor med zaupniki, vodstvom in gosti je najprej načel vprašanje zmanjšanja bolniških izostankov. Vodstvo podjetja meni, da so vprašljivi številni bolniški izostanki, krajši od deset dni. S sindikatom so se že in se še pogajajo o ukrepih, zlasti o višini nadomestil, s katerimi bi bistveno zmanjšali vprašljive izostanke z dela. Ugotovili so, da proizvodnja v podjetju ne povzroča invalidnosti, da pa zaradi povečanja intenzivnosti narašča število nezgod pri delu, zlasti pri mladih delavcih.

Branka Novak, sekretarka ROS tekstilne in usnjarske industrije je sindikatu podjetja predlagala neposredno povezavo in sodelovanje v delu republiškega odbora. Od predsednice je dobila odgovor, da njihov sindikat največ dela opravi kar sam, da delajo amatersko in jim zadošča pomoč Sandija Bartola iz Škofje Loke. Dejala je, da delajo nekako po svoje, drugi pa so dodali, da v Ljubljani zanje nihče ne naredi ničesar. Sindikalisti

Alpine so republiškemu odboru predlagali redno objavo izhodiščnih osebnih dohodkov v Sindikalnem zaupniku. K vsemu temu je Sandi Bartol dodal pohvalo za prizadevno delo svobodnih sindikatov Alpine in to utemeljil s podatkom, da se sindi-

kalni zaupniki prostovoljno sestajajo tudi ob 6. uri zvečer in takrat načrtujejo svoje delo. Iz te razprave je nastal predlog, da se usnjari povežejo v republiški odbor ločeno od tekstilcev, saj so zdaj v republiškem odboru v preveliki manjšini.

Svobodni sindikati Alpine podpirajo opozorilno stavko, napovedano za 18. marec. Dejali so, da bodo v njej sodelovali tako, da ne bodo škodovali sami sebi. Dodali so, da so bolj naginjani k »horuk« akcijam in da bi

Pohvala za DE

Obisk v žirovski Alpini se je vsaj zame začel že pri tovarniških vratih, kjer sta predsednica sindikata Nataša Demšar in njen namestnik Milan Sovinc pohvalila DE in dodala, da ga člani izvršnega odbora preberejo od prve do zadnje strani. Pohvalo omenjam zato, ker jo je predsednica ponovila tudi na uradnem pogovoru. Sindikat Alpine bo naše glasilo naročil tudi za vse sindikalne zaupnike v podjetju.

raje, kot da mirno stavkajo, prišli razgrajati pred republiško skupščino.

Dušan Semolič je največ besed namenil prav opozorilni stavki, ki jo je sindikatom vsilila oblast, ki se ni odzvala na zahteve Svobodnih sindikatov. Vlada ni dala pozitivnega odgovora na nobeno od sindikalnih zahtev. Sindikatom nikjer po svetu ni nič podarjeno.

Tudi v Sloveniji si bodo morali sindikati prostor izbojevati, kot so si ga že v socialno in kulturno razvitih deželah. Semolič je zavrnil očitke, da se Svobodni sindikati bojujejo le proti vladi, saj je bilo v lanskem letu v Sloveniji več kot 200 stavk proti vodstvu podjetij. Semolič je govoril tudi o odnosih med strankami v parlamentu in pripravah na nove volitve. Dejal je, da Svobodni sindikati pri teh volitvah ne bodo več neuvrščeni in bodo podprli tiste štranke in posameznike, ki bodo dokazali naklonjenost reševanju delavskih vprašanj.

Franček Kavčič

Obisk na Notranjskem

Skupaj z območnim sekretarjem za Notranjsko Janezom Zakrajškom sem prvič obiskal podjetje Novolit v Novi vasi na Bloški planoti. Podjetje spada v skupino industrije gradbenih materialov, saj proizvaja izolacijske plošče. Podjetje je do pred tremi leti delovalo kot del Izolirke iz Ljubljane. Po osamosvojitvi so uspeli dokončati začetno investicijo – dograditev velike proizvodne hale s pisarniškimi prostori in sodobno jedilnico. Z zboljšanjem delovnih pogojev in pridobitvijo novih prostorov so delavci zadovoljni. Poslovni rezultati za lansko leto so bili dobri. Zelo pa so zaskrbljeni za letošnje leto, ker se je prodaja povsem ustavila. Iz dvoizmen-

skega dela so prešli na enoizmenko. Kljub delni preusmeritvi na tuja tržišča ne morejo nadomestiti izgubljenega jugoslovanskega trga. Presežkov delovne sile v preteklem letu niso imeli. Osebnih dohodkov ne izplačujejo po nobeni kolektivni pogodbi, ampak za kolektivno pogodbo panoge zaostajajo za približno 40 odstotkov.

Podprli so naše stavkovne zahteve in se bodo pridružili 2-urni opozorilni stavki. Organizirali jo bodo v podjetju, saj so od Cerknice, občinskega središča, oddaljeni več kot 15 km. V kraju pa se nimajo s kom povezati v skupni protest.

Franč Berginc
predsednik SDGD

Poračunati plače

Na 9. seji RO sindikata državnih in družbenih organov Slovenije (10. 3. 92), ki so ji prisostvovali predstavniki vlade Republike Slovenije (podpredsednik Matija Malešič, ministrica za delo Jožica Puhar, namestnik ministra za pravosodje in upravo Jože Olup), je bila obravnavana problematika plač zaposlenih v državnih organih in družbenih organizacijah. Dileme o poračunu plač za maj 1991 (sklep ustavnega sodišča) ni, problem je, kje in kako zagotoviti sredstva v proračunu Republike Slovenije, ki še za leto 1992 ni bil sprejet. ROS predlaga organizacijam sindikata v občinah, mestu, da zahtevajo od delodajalca (občinske mestne vlade), naj izvede poračun iz sredstev proračuna z obrestmi vred še v tem mesecu. Prav tako naj sindikalne

organizacije v republiških upravnih organih zahtevajo od vlade Republike Slovenije poračun, kar je že sicer opravil ROS. ROS je proti temu, da bi vlada z zakonom urejala izhodiščni OD, ker če bi do tega prišlo, potem se nimamo več kaj pogajati in dogovarjati. ROS je zahteval od vlade analizo o plačah za leto 91, in to primerjalno za funkcionarje, višje upravne delavce, upravne in strokovno tehnične delavce, za občine, mesta in republiko. ROS se ne strinja, da se stimulacija razdeljuje brez meril in kriterijev. Dogovorjeno je, da na vseh ravneh zahtevamo sprejem pravilnika o kriterijih in merilih dodeljevanja stimulacije. ROS je zahteval, naj prvi tarifni razred ne bo 0,8, ampak 1; s tem bi bile čistilke nad zajamčenim OD.

Drago Ščernjavič

V interesu resnice

Iz sindikata Mesne industrije Pomurka smo dobili odprto pismo, ki pa ga zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti v celoti, ampak ga samo kratko povzemamo.

Ivan Sapač, predsednik sindikata v podjetju, v pismu prikazuje prizadevanja sindikata za delavce in čiste račune v podjetju vse od jeseni 1990 naprej. Tako so že takrat vodstvu podjetja postavili naslednje zahteve: bolj racionalno obnašanje poslovanja, izboljšanje delovnih pogojev, spoštovanje in izvajanje

sklepov delavskega sveta, izdelava načrta in ciljev poslovne politike, odgovornost poslovođenstva do spoštovanja in realiziranja pravnih norm. Kmalu zatem so tudi podpisali podjetniško kolektivno pogodbo. Vseeno pa se zadeve za Pomurko niso razvijale tako, kot so hoteli delavci, zato je tudi prišlo do znanih zapletov. Ivan Sapač na koncu pisma pravi takole: Če bi se vodstvo podjetja odzvalo na pobude sindikata že decembra 1991, bi se dogodki v Mesni industriji Pomurka odvijali po mnogo mirnejši poti.

Uspešna pogajanja sindikata v SCT

Uveljavljanje določil podpisanih kolektivnih pogodb je v gradbeništvu izjemno težavno. Razlogi so na dlani: krepko zmanjšan obseg del v tej dejavnosti, vedno manj denarja za naložbe v infrastrukturo, upošanje tempo gradnje vseh vrst. Posledice so grozljive. Nizke plače (krepko pod povprečjem v Sloveniji) in veliki presežki delavcev.

Omenjene ugotovitve v veliki meri veljajo tudi za največje slovensko gradbeno podjetje SCT iz Ljubljane. Svobodni sindikat podjetja je moral že skoraj leto dni uveljavljati svoje zahteve za čimbolj konkretno reševanje presežkov, saj se je število zaposlenih v tem času zmanjšalo skoraj za polovico. Februarja pa so predstavniki svobodnih sindikatov podjetja začeli pogajanja za uresničevanje tarifnega dela kolektivne pogodbe za gradbeništvo, ki so se 11. marca uspešno končala. Med najpomembnejšimi zahtevami sindikata je bila takojšnja odprava uporabe tistega določila, ki je poslovnemu organu omogočal znižanje izhodiščne plače za 20 odstotkov. Prav tako so v pogajanjih – pogajalsko skupino je vodil predsednik Svobodnih sindikatov v SCT Ivan Šimunič – zahtevali postopno uveljavitev vseh določil panožne kolektivne pogodbe.

Z razmerami v SCT se je v tem času seznanil tudi predsednik SSS Dušan Semolič, ki je v pogovoru

s predstavniki sindikata in managementa posebej poudaril, da je potrebno tudi v gradbeništvu enakopravno upoštevati ceno dela v celotni strukturi cene. Njegov obisk je zagotovilo pomenilo pomembno podporo v pogajanjih, katerih dosežek je bil dogovor, ki sta ga podpisala predsednik sindikata in glavni direktor SCT Ivan Zidar. Tako bodo zaposleni v podjetju že pri plači za mesec februar prejeli 20 odstotkov več, v marcu se bo vrednost točke povečala za en odstotek, aprila pa se bodo izplačila približala panožni kolektivni pogodbi tako, da bodo lahko le še za 10 odstotkov nižja. V dogovoru je slenjeno, da bodo že v maju v celoti upoštevani vsi elementi tarifnega dela kolektivne pogodbe za gradbeništvo.

V napornih pogajanjih, ki so bila na trenutke prav trda, je prevladal razum in moč argumentov. Z dvigom točke za februar in marec so dosegli, da nihče od zaposlenih v najnižjih tarifnih skupinah ne bo prejemal manj od zajamčenega osebnega dohodka.

Zagotovo so na pogajanja bistveno vplivala tudi predvidevanja o skorajšnjem pospeševanju gradnje infrastrukturnih objektov. SCT je namreč uspel s finančnim inženiringom zagotoviti večjo vsoto tujega kapitala za gradnjo slovenskih cest.

S. N.

ATRIS

Borza sindikalnega turizma

Borzno sporočilo številka 10

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmogljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Uresničimo tudi vaš predlog za sindikalne izlete in strokovna potovanja.

Posebno pomoč nudimo tudi pri lastninjenju počitniških objektov sindikalnih organizacij.

Pišite nam ali telefonirajte na telefon (061) 326-982 ali 322-975; naš telefaks je (061) 317-298.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VA TUDI JIH NUDIMO

Hribi

1. **Počitniška hišica v Bohinju**, Bohinjsko Jezero – za 7 oseb v treh spalnicah, prijetnem dnevnem prostoru s kaminom, kuhinjo in kopalnico. Prijazna okolica v malce oddaljenem idiličnem kotičku pod Komarčo. Termin od 16. marca dalje. Cena dnevnega najema 950 tolarjev.

2. **Počitniška hišica na Pokljuki** – omogoča prijetno bivanje 9 oseb. Hiška ima veliko dnevno sobo, opremljeno kuhinjo, tri spalnice, kopalnico z WC. Cena dnevnega najema je 1.400 tolarjev. Možen je obračun za manj gostov. Posamezni termini do 27. marca.

3. **Apartmenta v Kranjski Gori** – za tri ali šest oseb; spalnica in opremljena kuhinja. Cene: mali apartma 550 tolarjev na dan, veliki 1030 tolarjev. Termin od 15. marca dalje.

4. **Bungalov na Rogli** – za 5 oseb: dnevni prostor s kuhinjo, spalnico, predprostor, TWC. Cena najema je 900 SLT dnevno. Termin po 17. marcu.

5. **Apartmenti na Pokljuki** – veliki apartma za 4 osebe: bivalni prostor s kuhinjsko nišo in jedilnim kotom, spalnica in kopalnica; velik balkon. Cena 800 tolarjev dnevno. Prosto po 15. marcu.

6. **Počitniški dom Kranjska Gora – Jasna** – več dvo- in štiriposteljnih sob z etažnim TWC. Cena polpenzion 790 tolarjev – turistična taksa za odrasle je 65 tolarjev. Termin po 8. marcu.

7. **Garsonjere na Rogli** – opremljene za 2 + 2 osebi. 7-dnevni termini od 30. marca dalje. Cena 635 tolarjev.

8. **Garsonjere na Kopah** – opremljene za 2 + 2 osebi. Termin: od 9. marca naprej 7-dnevni paketi vse do konca aprila. Cena 635 tolarjev.

9. **Brunarica na Veliki planini** – opremljena za 8 oseb, dnevni najem 910 tolarjev. Termin po 15. marcu.

Zdravilišča

1. **Počitniški bungalov v Čatežu** – za 5 oseb, v celoti opremljen. Cena 730 tolarjev na dan. Termin v marcu.

2. **Atomske Toplice** – apartma za 3 osebe v celoti opremljen, TV. Cena 980 tolarjev na dan. Za kopališke karte 60 odstotkov popusta.

3. **Podčetrtek – Atomske Toplice** – opremljene hišice za 4 osebe. Cena 1030 tolarjev vključuje tudi 4 kopališke karte. Od 24. februarja do 30. marca prosti posamezni 7-dnevni termini.

4. **Terme Čatež** – opremljena hišica za bivanje 4 + 1 oseba. Cena 1030 tolarjev vključuje 4 kopališke karte. 7-dnevni termini od 16. marca dalje.

Morje

1. **Počitniško stanovanje v Novigradu** – do 6 oseb – kuhinja, dve spalnici, kopalnica, WC, balkon. Termin od 25. marca dalje. Cena dnevnega najema 720 tolarjev.

2. **Hoteli v Rovinju** – posebno ugodna ponudba za Borzo sindikalnega turizma. Hoteli Park in Eden – cena penzion 11. aprila ca. 21. DEM, aprila do 15. julija pa ca. 26 DEM v tolarški protivrednosti – cene niso dokončne. Za dopustni čas bo v drugi polovici meseca aprila zagotovljena možnost obročnega odplačevanja z garancijo fiksne cene. Za hotel Montauro bo cena v času od 12. aprila do 15. julija 21 DEM, v naselju Villas Rubin po 20 DEM. Za uporabo teniških igrišč, kegljišča in najem motornega čolna imajo naši gostje 50-odstotni popust. Brezplačna uporaba mini golfa, namiznega tenisa, trim kabineta in igrišča za igre z žogo.

B. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI JIH POTREBUJEMO

Lastnike počitniških zmogljivosti na slovenski obali in v Istri, ki bi želeli ponuditi proste termine za prvomajske praznike, vabimo, da nam to sporočijo.

C. KUPIMO

1. **Opremljeno garsonjero v Kranjski Gori**, velikosti 30 kvadratnih metrov. Ponudbe s podrobnejšim opisom prostorov in opreme pošljite na Borzo sindikalnega turizma. Kupnina bo v celoti poravnana ob podpisu pogodbe.

2. **Rabljeno počitniško prikolico za 4 osebe**, staro od 5 do 8 let, kupimo.

18. MARČA BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA SOLIDARNO SO-DELUJE V SPLOŠNI STAVKI ZVEZE SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE.

ATRISOVA PONUDBA SINDIKALNIM ORGANIZACIJAM

Sindikalne organizacije lahko prijavijo kandidate za opravljanje voznškega izpita v Ljubljani. Pogoji: tečaj cestnoprometnih predpisov stane 1000 tolarjev in ga kandidat plača ob prijavi, ura vožnje stane 504 tolarje, plačati jo je mogoče mesec dni po prvi vožnji. S sindikalnimi organizacijami, ki bodo prijavile več kandidatov (v Ljubljani ali širši okolici), je možen dogovor za izvedbo tečaja cestnoprometnih predpisov in vožnje v kraju, za katerega se je odločila večina kandidatov. Prijave sprejema Atris.

Želimo vam prijetno bivanje, pa kjerkoli ste – Borza sindikalnega turizma.

Direktor borze
Metod Zalar

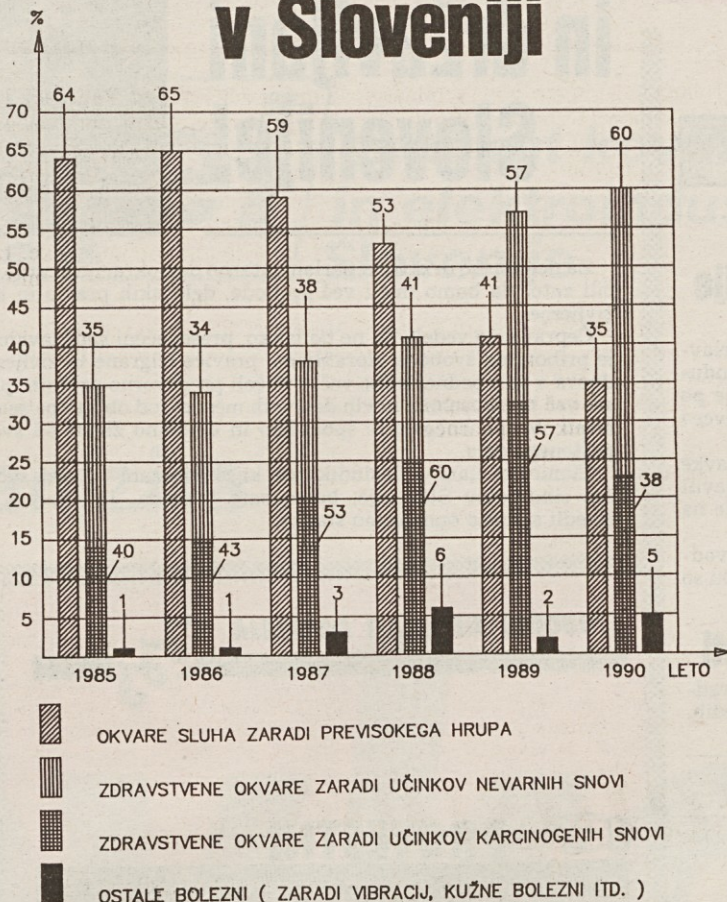
SVEŽE S TRGA

Osrednja ljubljanska tržnica od 9. do 13. marca 1992.

Mlevski izdelki		
ajdova moka	140–160	solata endivija 100–140
koruzna moka	50–70	solata mehka 150–200
pšenična moka	25–50	špinaca 200–280
		kislo zelje 60–80

Zelenjava		Sadje	
cvetača	80–100	hruške	60
čebula	50–100	jabolka	40–80
česen	200–280	orehova jedrca	500–600
fižol v zrnju	80–120	rozine	250–260
krompir	20–30		
korenje	60–120		
motovilec	400–600	Jajca	9–13
ohrovt	100		
radič	200–600	Med	280–400

Poklicne bolezni v Sloveniji

Možnosti le še za neproizvodne poklice?

Čas slavlja slovenske samostojnosti, neodvisnosti, pokončne odločnosti, da vstopimo v »Evropo 92«, se je iztekel. Napočil je čas treznjenja, stvarne presoje, kje smo, kaj nas še čaka. Tega se zaveda tudi predsedstvo ljubljanske organizacije Delavske stranke Slovenije, ki je zato spet dalo na dnevni red (kot že nekajkrat) »izgubljen temo«: nezaposlenost v Ljubljani in okoliških občinah. Številke so grozeče.

V ljubljanskem območju, ki obsega 18 občin, je – po podatkih Zavoda za zaposlovanje – trenutno 27.954 nezaposlenih, na mesec pa se ta številka poveča za dodatnih 1000 do 1500 ljudi. In nič ne kaže, da se bodo razmere kmalu izboljšale!

Skorajda ni poklica, po katerem bi bilo povpraševanje večje od ponudbe. Delavce zaposlujejo predvsem zasebniki, družbena podjetja pa jih v glavnem odpušča.

Na trgu delovne sile je konkurenca zelo huda. Izobrazba je vedno bolj dobrodošla. Potrebe zasebnih delodajalcev so namreč čedalje bolj specializirane. Največ nezaposlenih je med pomožnimi delavci: takšnih je brez dela 5816. Sledijo pa jim delavci brez poklica, ki jih je bilo konec lanskega leta 2235. Potrebe po nižje izobraženih delavcih se še zmanjšujejo; med nezaposlenimi pa jih je že zdaj okrog 40 odstotkov.

In kakšne so sploh možnosti za zaposlitev? Redki so poklici, kjer so potrebe delodajalcev večje, kot je nezaposlenih. Med take sodijo snalžike, potrebujejo pa jih predvsem v novoustanovljenih podjetjih, kjer urejajo nove prostore. Kako bo z novim zaposlovanjem snalžik, pa je vseeno težko reči, kajti veliko takih

del opravijo študentje prek študentskega servisa. **Precej delovnih mest se je odprlo na področju obrambe, notranjih zadev in carine!?** Zaposlilo se je tudi veliko novinarjev.

Kako pomembno je dodatno izobraževanje, se zavedajo tudi na Zavodu za zaposlovanje, zato so pripravili več programov usposabljanja in izobraževanja, npr. tečaje tujih jezikov, računalništva itd.

Med poklicno usposobljenimi iskalci dela pa so ključavničarji, strojni mehaniki, prodajalci vseh vrst, ekonomski tehniki in gimnazijski maturanti. Že decembra lani je bilo 326 nezaposlenih ključavničarjev, 315 strojnih mehanikov, 861 prodajalcev, 989 ekonomskih tehnikov in 1112 gimnazijskih maturantov. Brezposlenih je bilo tudi 673 strojnih tehnikov.

Predsedstvo ljubljanske organizacije DSS je sklenilo izreči priznanje območnemu zavodu za zaposlovanje, ki se bori proti nezaposlenosti z vlaganjem v nova delovna mesta oziroma pomočjo podjetjem, ki zaposlujejo nove delavce. To možnost predvsem izkoriščajo obrtniki, zasebna podjetja, kajti eden od pogojev je tudi ta, da podjetje, ki želi imeti korist od te pomoči, ne sme prej ali hkrati odpustiti drugih delavcev. Lani so za ljubljanske in okoliške občine razpisali 1000 takih mest, letos pa jih name-ravajo še znatno več.

Kljub temu pa tudi takšna prizadevanja ne bodo obrodila sadov, če občine in podjetja ne bodo začele organizirano iskati dela in zaslужka za nezaposlene. Če ne bodo skupno našle skorajšnjega izhoda iz gospodarske krize, jim bo tudi denar za socialne pomoči do kraja skopnel.

P. P.

POT DO BOGASTVA

DELAVSKA HRANILNICA, d.o.o.

Ljubljana, Dalmatinova 4 nudi od 1. 3. 1992 naprej sindikatom, društvom, družbenim organizacijam, krajevnim skupnostim, dobrodelnim organizacijam, obrtnikom, majhnim pravnim osebam in privatnim osebam

nove obrestne mere na revalorizirano osnovo

Revalorizacijska stopnja za marec 1992 znaša 11,00% mesečno, preračunano na letni nivo 243%.

Obrestne mere za tolaške depozite so:

	MESEČNE	LETNE
– vezava sredstev na odpoklic	60%–75% R 6,6%– 8,2%	112%–154%
– vezava sredstev nad 1 mesec	R+1%–3%	246%–253%
– vezava sredstev nad 2 meseca	R+2%–4%	253%–257%
– vezava sredstev nad 3 mesece	R+4%–5%	257%–260%

Pohitite ter varno in ekonomično naložite svoj prihranek. Naše geslo je KAKOVOST SO LJUDJE. Dodatna pojasnila lahko dobite po tel.: 061/312-098, 316-881.

Posebna ugodnost za privatne osebe:

obrestna mera do 10 dni R	11,00%	243%
nad 10 dni R+5%	11,50%	260%

Če bi varčevali 100.000,00 SLT 30 dni, bi pod temi pogoji dobili vrnjeno glavnico z obrestmi v višini 111.070,00 SLT.

Delavska hranilnica deluje na podlagi poslovne politike, ki jo sprejema skupščina, ter na podlagi politike obrestnih mer, ki se določajo mesečno na osnovi revalorizirane stopnje R. Sredstva Delavske hranilnice so zavarovana.

V sindikatih podjetij in ustanov so mogoče predvsem te oblike ter ugodnosti, ki jih nudi Delavska hranilnica:

1. V interesu sindikalnih organizacij in članov je, da **prosta sredstva članarino** nakažejo in vežejo na račun Delavske hranilnice. S tem ohranjamo realno vrednost sredstev in jih oplemenitimo, ker se sredstva **obrestujejo**.

Sredstva je v Delavski hranilnici mogoče vezati:

- na odpoklic – avista (rok za odpoklic je 3 dni),
- vezava sredstev nad 1, 2, 3 mesece.

2. Sredstva **Blagajn vzajemne pomoči**.

Delavska hranilnica s tem ne posega v organiziranost in upravljanje teh sredstev v podjetjih in ustanovah, temveč nudi, da se prosta sredstva BVP vežejo v hranilnici na odpoklic ali na določen čas (1, 2, 3 mesece). S tem se sredstva BVP oplemenitijo in na ta način omogočijo višje vsote pomoči ali kreditiranja članov.

3. **Namensko varčevanje delavcev**

Delavska hranilnica s tem ne posega v organiziranost in upravljanje teh sredstev v podjetjih in ustanovah, temveč nudi, da se prosta sredstva BVP vežejo v hranilnici na odpoklic ali na določen čas (1, 2, 3 mesece). S tem se sredstva BVP oplemenitijo in na ta način omogočijo višje vsote pomoči ali kreditiranja članov.

– mesečno višino varčevane vsote, rok in namen varčevanja se dogovorijo v podjetjih in ustanovah in na tej podlagi sestavi pogodbe (s tem tudi odnos Delavske hranilnice z varčevalci in vlogo sindikata),

– nameni so lahko na podlagi potreb delavcev različni: za ožimnico, za kreditiranje ali za druge namene,

– z uvedbo hranilnih knjižic se bo to varčevanje avtomatično preneslo na hranilne knjižice,

– za konkretno izvedbo se bomo dogovorili v podjetjih in ustanovah, zato v hranilnici pričakujemo vaš interes in poziv.

4. Delavska hranilnica nudi posebno ugodno pogoje pri **varčevanju sredstev za nakup stanovanj**.

5. Skupščina Delavske hranilnice je do 31. marca 1992 odprla **možnost pristopa novih ustanoviteljev**. Ustanovitveni delež za 1 glas je 1.000 DEM v tolarški protivrednosti.

Delavska hranilnica opravlja tudi **posredniško poslovanje in poslovanje kratkoročnega kreditiranja pravnih oseb in posameznikov**.

Do sedaj je kreditiranje posameznikov potekalo na podlagi vezave sredstev sindikatov v Delavski hranilnici in po dogovorjenih pogojih s sindikati (podjetij, ustanov, dejavnosti in območij). Medsebojno se je dogovorila višina, pogoji in število prejemnikov kreditov, seveda v odvisnosti od sredstev in načinov za zagotovitev teh sredstev.

Zato pohitite ter **varčno in ekonomično naložite svoja sredstva v Delavsko hranilnico, ki vam jih bo gospodarno in ekonomično oplemenitila**. Samo tako bomo lahko materialno pomagali delavcem – članom sindikatov, kadar bodo to potrebovali.

Dodatne informacije lahko dobite na sedežu Delavske hranilnice, Ljubljana, Dalmatinova 4 ali pa po telefonih (061) 312-098, 316-881.

RAČUNAJTE NAME

Dipl. ing. gozdarstva (VII. stopnja)
Igor Vojvoda, Jamova 60, Ljubljana, telefon 061/263 437, posebna znanja: obžagovanje strokovno urejanje krošenj, obrezovanje in podiranje drevja ter sanacija poškodb.

Finančni knjigovodja (V. stopnja)
telefon 064/633 064, posebna znanja: tuji jeziki, aktivno nemško, tekoče italijansko, pasivno angleško.

All ste že kdaj pomislili, da bi kdo potreboval vaše znanje? Ali ste ga že komu ponudili? Niste?
KAZIPOT DE vam ponuja tole možnost. Napišite, kdo ste in kaj znate!

pravkar izšlo

Dr. Bogdan Kavčič

DELAVCI IN UPRAVLJANJE PODJETIJ

Knjiga je izšla v založbi ČZP Enotnost, Ljubljana Dalmatinova 4.

Cena: 250 SLT.

Naročite jo lahko na naslov:

Ljubljana,
Dalmatinova 4, telefoni št. 321-255, 110-033.

S 1. 2. 1992 se za knjige zaračunava 5 odstotni davek.

ZAUPNIK

sindikalni

KAJ DELAJO

v republiških odborih

skei

Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije

Informacija o odzivu na stavko

Po spremljanju priprav na stavko ugotavljamo, da je večina delavcev podprla stavkovne zahteve Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, saj je po grobi oceni (soglasja še prihajajo) že sedaj 86 odstotkov delavcev v dejavnosti glasovalo za stavko.

Iz zapisnikov in soglasij je razvidno, da bodo v času stavke obravnavali tudi konkretne probleme v podjetjih ter izpostavili zahteve vodilnim po ureditvi razmer na lastnem dvorišču, ne le na republiški ravni.

Iz okolij, v katerih se zaradi nujnih naročil ali specifične proizvodnje ne bodo mogli udeležiti stavke, pa pisno podpirajo zahteve, ki so sindikat privedle do odločitve za stavko.

Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti

Izhodišni osebni dohodki v skladu s kolektivno pogodbo za gradbene dejavnosti Slovenije (47. člen) po posameznih tarifnih razredih, upoštevaje odstotek eskalacijske klavzule, za marec 1992:

Tarifni razred	Stopnja strokovne izobrazbe	Razmerje	Mesečni bruto OD v SLT
1	I a	1,00	26.976
2	II	1,10	29.674
3	III	1,23	33.180
4	IV	1,37	36.957
5	IV a	1,46	39.385
6	V	1,64	44.241
7	VI	1,85	49.906
8	VI 2	2,16	58.268
9	VII	2,21	59.617
10	VII 2 a	2,50	67.440
11	VII 2 b	3,79	102.239
12	VIII	4,46	120.313

Eskalacijska klavzula 11,58 %
Rast življenjskih stroškov 12,60 %

Sindikat delavcev gozdarstva

Skladno s 27. členom kolektivne pogodbe za gozdarstvo vam sporočamo odstotek povečanja in nove vrednosti izhodiščnih osebnih dohodkov za mesec marec 1992 in popravek vrednosti izhodiščnih osebnih dohodkov za mesec februar 1992.

	Mesečni bruto OD v SLT februar	marec
I. tarifni razred	25.307	28.242
II. tarifni razred	36.967	41.255
III. tarifni razred	42.364	47.277
IV. tarifni razred	45.080	50.308
V. tarifni razred	46.421	51.804
VI. tarifni razred	48.838	54.502
VII. tarifni razred	60.628	67.660
VIII. tarifni razred	72.145	80.513
IX. tarifni razred	86.577	96.619

Povračilo stroškov prehrane med delom znaša 2.996,00 SLT za mesec februar in 3.343,00 SLT za mesec marec 1992.

Sindikat delavcev gostinstva in turizma

Lojze Raško, predsednik stavkovnega odbora: Stavkovni odbor republiškega odbora Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije je na svoji seji 10. marca 1992 sprejel sklep o razglasitvi stavke v okviru splošne opozorilne stavke svobodnih sindikatov Slovenije, ki bo 18. marca od 7. do 9. ure. Zahteve našega stavkovnega odbora so: da se ukine zakon o plačah, da se sprejme zakon o uresničevanju kolektivnih pogodb in zagotovi pravna varnost delavcev, da država razbremeni gospodarstvo, da se zajamčene plače povečajo v skladu z življenjskimi stroški, da dohodnine ne plačujejo delavci, ki prejemaajo zajamčene plače in da se ukine prometni davek na osnovne življenjske potrebe. Opozorilno stavko bomo izpeljali v skladu z Zakonom o stavki in stavkovnimi pravili Sindikata dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije.

V skladu s 13. in 15. členom Kolektivne pogodbe dejavnosti znašajo izhodiščni osebni dohodki:

Tarifni razred (skupina)		Mesečni bruto OD v SLT			
		februar 1992		marec 1992	
		100 %	80 %	100 %	80 %
I.	Enostavna dela	22,234	17,787	24,809	19,847
II.	Manj zahtevna dela	24,467	19,573	27,300	21,840
III.	Srednje zahtevna dela	27,323	21,858	30,487	24,390
IV.	Zahtevna dela	31,457	25,165	34,980	27,984
V.	Bolj zahtevna dela	35,464	28,372	39,571	31,657
VI.	Zelo zahtevna dela	42,328	33,862	47,229	37,783
VII.	Visoko zahtevna dela	46,694	37,355	52,102	41,681
VIII.	Najbolj zahtevna dela	55,052	44,042	61,427	49,142
IX.	Izjemno pomembna, najbolj zahtevna dela	66,043	52,834	73,691	58,953
Rast življenjskih stroškov (v %):		v januarju 1992 dokončni podatek		v februarju 1992	
		14,60		12,60	
Upoštevana rast izhodiščnih osebnih dohodkov po eskalacijski klavzuli (v %) = 13,18		11,58			
Povračilo stroškov prehrane med delom po 37. členu pogodbe znaša za					
– februar 1992		2.964 SLT			
– marec 1992		3.343 SLT			

Sindikat delavcev v kulturi

Republiški odbor je na svoji torkovi seji sklenil, da se tudi delavci v kulturi pridružijo splošni opozorilni stavki, ki bo 18. marca. Tudi nas, delavce v kulturi tarejo enaki problemi. Pozivamo vse delavce v kulturi, organizirane v našem sindikatu, pa tudi še neorganizirane, da se na najustreznejši način pridružijo splošni opozorilni stavki. Povežite se z drugimi sindikati na območju za skupen nastop. Naša telefonska številka je (061) 125-121.

Državljanke in državljani Slovenije!

Za neodvisno državo in parlamentarno demokracijo smo se odločili zato, da bomo imeli več svobode, delavskih pravic in boljše življenje.

Ceprav smo vedeli, da ne bo lahko, presenečeni spoznavamo, da je priborjena svoboda zlorabljena, pravice izigrane in življenje iz dneva v dan bednejše. Še več, v deželi pregovorno pridnih ljudi je vse več brezposelnih, novih delovnih mest ni, od obljub pa se ne da živeti. Mi pa hočemo le spodobno in dostojno živeti od svojega poštenega dela.

Članice in člani vseh sindikatov, ki so povezani v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, bomo zato v sredo, 18. marca 1992, izvedli splošno opozorilno stavko.

SVOBODNI SINDIKATI POMURJA

PROTESTNI SHOD

NEZAPOSILENIH

DELO: kje in kdaj ?

torek, 17. marec 1992 ob 11. uri pred zgradbo skupščine občine Lendava

Sindikat komunalnega in stanovanjskega gospodarstva

Miloš Mikolič, sekretar: Stavkovni odbor našega sindikata je že imel prvo sejo in ocenil stanje. Ugotavljamo, da se stavki pridružujejo podjetja iz vseh območij in da bodo podpora zahtevam izrazili v najrazličnejših oblikah, od prekinitve dela, zmanjšanja obsega storitev, zborov delavcev do napisanih akcij, parol, podpisovanja peticij ipd. To bodo verjetno naredili tudi v tistih organizacijah, v katerih stavke niso napovedali.

Republiški odbor je v skladu s postopkom o stavki pisno obvestil sekcijo za komunalo pri GZS in ministrstvo za varstvo okolja, kamor resorno spadamo. Naša osnovna zahteva je ukinitve zakona o plačah, saj ta zavira uresničevanje določil panožne kolektivne pogodbe.

Stavkovni odbor predlaga, da opozorilno stavko izpeljemo med 7. in 9. uro, razen če se niste že sami opredelili za enoten začetek v okviru območja ali glede na lastne možnosti. Ob tej priložnosti ponovno pozivam vse sindikate, ki imajo še svoje dodatne zahteve, naj jih sporočijo tudi na ROS, saj želimo imeti nad tem pregled; tako bomo o njih lahko informirali javnost na skupni tiskovni konferenci.

Vsem sindikatom podjetij v panogi bomo poslali drugo navodilo za sodelovanje in podporo zahtevam (letaki, parole ipd.), organizacijam, ki so napovedale stavko, pa bomo do 16. marca poslali časna stavkovna pravila našega sindikata.

kng Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije

Na podlagi 62. člena Kolektivne pogodbe dejavnosti (KPD) Slovenije znašajo izhodiščni osebni dohodki za marec 1992:

Tarifni razred	Mesečni bruto OD v SLT	
	SKP	KPD
I. Enostavna dela	24.086	25.290
II. Manj zahtevna dela	26.505	27.830
III. Srednje zahtevna dela	29.599	31.079
IV. Zahtevna dela	33.000	34.650
V. Bolj zahtevna dela	37.331	39.198
VI. Zelo zahtevna dela	44.556	46.784
VII. Visoko zahtevna dela	50.584	53.113
VIII. Najbolj zahtevna dela	60.223	63.234
IX. Izjemno pomembna, najbolj zahtevna dela	72.246	75.858

Življenjski stroški so se v februarju 1992 povečali za 12,60 odstotka. Upoštevana rast izhodiščnih osebnih dohodkov po eskalacijski lestvici je 11,59 odstotka.

Zanjo smo se po demokratični poti odločili šele, ko smo izrabili vse druge možnosti, ko smo neuspešno opozarjali, se pogovarjali s predstavniki oblasti in se pogajali.

S to stavko ali v prihodnjem stavkovnem gibanju moramo doseči:

- ukinitve zakona o plačah in pravično ceno dela,
- zajamčeno plačo, ki bo omogočila preživetje,
- izpolnjevanje kolektivnih pogodb,
- nova delovna mesta,
- socialno varnost in stabilnost
- in spoštovanje delavskih pravic in človekovih svoboščin.

V splošni opozorilni stavki bodo sodelovale naše članice in člani, med njimi premnogi beraško plačani, mnogi brezposelni in nekateri tudi že lačni. Stavkali bomo vsi, ki živimo od svojega dela in mislimo s svojo glavo. Pridružili se nam bodo tudi drugi sindikati in mnogi nečlani.

Če z dohodki od svojega dela ne morete dostojno živeti, vas vabimo, da se nam 18. marca pridružite.

Če pa se boste iz kakršnihkoli razlogov odločili drugače, pričakujemo vsaj vaše razumevanje in podporo tistim našim zahtevam, ki so tudi naša skupna pričakovanja.

Naš uspeh naj bo tudi vaša zmaga in naš ponos tudi vaša državljanskega pokončnost in solidarnost.

mag. Dušan Semolič, predsednik koordinacijskega odbora za izvedbo splošne opozorilne stavke ZSSS

Vprašanje:

Podjetje namerava del dejavnosti ukiniti oziroma prenesti na zasebnika. Delavce zanima, kako je z njihovo zaposlitvijo.

Odgovor:

V tem primeru gre za spremembo dejavnosti podjetja, kar bo imelo za posledico ugotavljanje trajnih presežkov, če niso možne razporeditve na druga delovna mesta. Za začetek postopka je pristojen poslovodni organ, ki ima na podlagi noveliranega 34. člena Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. RS št. 5/91) pristojnost, da ugotovi obstoj trajnega prenehanja potreb po delu delavcev, razloge, število in kategorije delavcev ter rok, v katerem bo prenehala potreba po njihovem delu. O tem je poslovodni organ dolžan obvestiti delavski svet ali drug organ, ki predstavlja delavce in sindikate.

Poslovodni organ je dolžan na podlagi 2. odstavka 35. člena Zakona o delovnih razmerjih pri pripravi programa razreševanja presežkov delavcev zagotoviti sode-

lovanje drugih udeležencev: delavskega sveta ali drugega organa, ki predstavlja delavce in predstavnike sindikatov. Sindikati pri pripravi programa sodelujejo s stališči, mnenji in predlogi. Podjetje je tudi dolžno delavce obveščati o vseh aktivnostih, povezanih z nastankom in reševanjem preseženih delavcev, pri čemer morajo biti delavci osebno seznanjeni z možnimi načini reševanja svojega delovnega položaja (3. točka 12. člena Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo, Ur. l. RS št. 31/90).

Podjetje lahko delavcem ponudi zaposlitev v drugi organizaciji oziroma pri delodajalcu kot ukrep za ohranitev zaposlitve. Ponujena zaposlitev mora ustrezati delavčevi strokovni izobrazbi, znanju in zmožnostim ter psihofizičnim sposobnostim. V takšnem primeru delavec sklene delovno razmerje brez objave.

Delavec lahko ponujeno zaposlitev sprejme ali odkloni, toda če jo odkloni, mu delovno razmerje preneha na podlagi 11. točke 1. odstavka 100. člena Zakona o delovnih razmerjih. V tem primeru ima pravico do 30-dnevnega odpovednega roka, ki začne teči od dokončnosti sklepa o prenehanju delovnega razmerja.

Ana Križanič, dipl. iur.

Sindikat delavcev finančnih organizacij

Slavko Kunstek, predsednik: Članstvo obveščamo, da smo v soboto, 22. februarja, uspešno izvedli zimske športne igre finančnih organizacij Slovenije - »SIFO« v Kranjski Gori. Tekmovanje je bilo ekipno in posamično v veleslalomu in smučarskem teku. Srečanja se je udeležilo 250 delavcev, od tega jih je tekmovalo 150.

»SIFO« so finančno uspešno podprle s strani vodstev finančnih organizacij, kot sponzorji iger, tako da je bila finančna udeležba osnovnih organizacij ali posameznikov le simbolična. Delavcem smo omogočili polovične cene nastanitve, brezplačne smučarske karte za tekmovalce oziroma polovične cene za ostale udeležence ob razumevanju vodstva Zičnice Kranjska Gora.

Tekmo smo uspešno organizirali pod pokroviteljstvom gorskih reševalcev iz Kranjske Gore.

Tekmovanja za prehodni pokal se je udeležilo sedem finančnih organizacij. Na svečani podelitvi smo razglasili zmagovalne ekipe in posamezne zmagovalce ter podelili prehodni pokal, ki ga je kot skupni zmagovalac prejela Zavarovalnica Triglav.

v samostojnih sindikatih

Sindikat zdravstva in socialnega varstva

Igor Kodrič, dr. med., podpredsednik: »Izvršni odbor Republiškega odbora Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije je na seji 5. marca 1992 sklenil odpri napovedano stavko Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Izvršni odbor meni, da so zahteve delavcev v R Sloveniji po izboljšanju pravne in socialne varnosti skupne vsem zaposlenim, zato bomo sindikati lahko le s skupnimi aktivnostmi vlado spodbudili k hitrejšemu in odgovornejšemu reševanju stiske, v kateri je večina zaposlenih.

Vse predsednike sindikatov zavodov pozivamo, naj se vključijo v pogajanja z delodajalci na občinski ravni - predsedniki izvršnih svetov in občin. To pomeni, da 18. marca 1992 organizirajo razgovore z omenjenimi predstavniki o zahtevah, ki so specifične za posamezno konkretno okolje.

Vse predsednike sindikatov zavodov, zadolžene za vodenje teh aktivnosti, pozivamo, naj skličejo koordinacije sindikalnih zaupnikov v občini oziroma območju, naj svojim občinskim vladam napovedo skupni sestanek 18. marca 1992 ob 8. uri.

Na ravni republike bo funkcijo opravljal stavkovni odbor našega sindikata in stavkovni odbor sindikatov zdravstva in socialnega skrbstva, ki je 18. marca 1992 ob 8. uri že dogovorjen za sestanek na ministrstvu pri dr. Božidarju Voljcu in njegovem namestniku za področje socialnega skrbstva.

Če bo v teh dneh prišlo do bistvenega poslabšanja razmer v naši dejavnosti in do sprejema zakona o izhodiščni plači v dejavnostih, za katere je podpisnik kolektivne pogodbe vlada R Slovenije, bosta stavkovni odbor in RO sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije, ki bosta zasedala 16. marca 1992, razglasila nadaljevanje začasnega prekinjene stavke.

skei sindikat kovinske
in elektroindustrije
Slovenije

organizira

stavko

ker vlada tudi pri pogajanjih o socialnem paktu
še naprej vztraja na svojih stališčih
in ne upošteva dosedanjih predlogov
in zahtev SKEI

18. marca 1992 od 7. do 9. ure

Zahtevamo:

- ukinitiv zakona o plačah
- odpravo administrativnega urejanja plač
- sprejetje zakona o kolektivnih pogodbah
- razbremenitev gospodarstva
- zvišanje zjamčene plače
- ukinitiv davka na osnovne življenjske potrebsčine
- ukinitiv plačevanja dohodnine na zjamčene OD

VI STE TO ŽELELI

Kot smo predvideli, je bila razprava o osnutku proračuna za leto 1992 in sploh o javni porabi v parlamentu obsežna, bučna, deloma žolčna, vendar brez pravega učinka. Vlada se čvrsto drži svojega kurza, kljub drugačnemu zunanjemu vtisu. Vsi pristanki vlade na zahteve poslancev za zmanjšanje proračuna in javne porabe ter prerazporeditve sredstev so zgolj manevar, jadranje proti vetru, pri katerem jo pač ne more ubrati naravnost. Toda cilji, pokriti potrebe najpomembnejših resorjev – zraven pa po našem mnenju ni ministrstva za gospodarstvo – namerava vlada, kot kaže, slej ko prej doseči.

Dve ali tri podrobnosti navajajo na takšno razmišljanje. Vlada hoče tudi za letošnje leto imeti pravico »renominirati« proračun, kar pomeni nič manj kot to, da ga lahko poveča brez zamudnega postopka v parlamentu. Lani si je to pravico vzela kar trikrat, kljub viharju, ki se je v parlamentu dvignil že po prvem takem dejanju. Zato je njen pristaneček, da najbolj zniža – za vztrajne zahteve poslancev – proračunske postavke za obe trenutno najbolj vplivni ministrstvi, notranje in obrambno, za polovico, ves proračun pa za petino, zgolj fikcija, saj ga bo lahko kadarkoli »renominirala«. Na nerealnost tako močnega zmanjševanja postavk v proračunu opozarja tudi dejstvo, da bo vlada letos zaposlila okoli 5000 novih državnih uslužbencev, v glavnem v obeh omenjenih ministrstvih in pa v zunanjem ministrstvu. Da se vlada ni in da se tudi ne misli sprijazniti s tako okleščnimi proračunskimi sredstvi, je dal vedeti tudi finančni minister Dušan Šešok, ko je v parlamentu predstavljal zadnjo različico proračuna. V imenu vlade si je umil roke nad zniževanjem proračuna, čes, »vi ste to želeli, zato mi ne bomo krivi za neugodne posledice«. S tem pa je tudi že vnaprej

opravičil morebitno »nujno« renominacijo budžeta.

Gospodarstvo je med tistimi segmenti, ki so se jim sredstva znižala (če ne štejemo kmetijstva). Zato ne bo nobenega razvoja gospodarske infrastrukture – pač pa zgolj krpanje – in tudi za prestrukturiranje gospodarstva ga bo mnogo premalo. Tako važna podpora izvozu bo manjša od 700 milijonov tolarjev, ta denar pa bo namenjen ustanovitvi izvozne banke ter regresiranju dela obresti pri izvozu opreme. Zato pa so sredstva za financiranje intervencij in subvencij v gospodarstvu večja od 11 milijonov tolarjev. Čeprav so socialistični rezervni skladi gospodarstva za pomoč izgubljajo formalno zgodovina, duh pomoči podjetjem, ki se ne morejo ali ne znajo izklopiti iz rdečih števil, še živi. Resda slabih podjetij ni mogoče takoj prepustiti usodi v gospodarski in socialni stiski ter sedanjim brezperspektivnosti. Vendar bi vlada verjetno precejšen del tega denarja porabila koristneje za ustvarjanje večje perspektive, kot pa da v primerjavi z lanskim letom še povečuje sredstva za umetno dihanje gospodarskim mrličem. In tako dalje.

Čeprav je prejšnji teden parlament pristal, da skrajša postopek sprejemanja proračuna, ni mogoče reči, kakšen predlog proračuna bodo 25. marca obravnavali: ali glede na številne pripombe ter amandmaje, ki bodo še prispeli, močno spremenjenega (in renominacijsko figo v Šešokovem žepu), ali pa bo vlada trmasta, poslanci pa bodo konec koncev utrujeni od trimesečnega zavlačevanja (proračun bi moral biti sprejet že pred novim letom) pristali na njen zadnji predlog. Kakorkoli že bo, tudi ta proračun, kot še nobeden doslej, ne bo del strateškega razvojnega načrta.

Boris Rugelj

CRVENA ZASTAVA PONUJA SODELOVANJE

Vse kaže, da gredo interesi srbskega gospodarstva čedalje bolj navzkriž s politiko srbske vlade. Najboljši primer za to je Crvena zastava, tovarna, katere tekoči trakovi so se spet ustavili, ne da bi kdo vedel, za koliko časa. Slovenski in hrvaški kooperanti, ki so zanj življenjsko pomembni, ji od jeseni praktično ne dobavljajo več. Sedemnajst največjih slovenskih kooperantov Zastave je lani jeseni ustanovilo firmo Cooping, ki jih zastopa v njihovih terjatvah do krajevske tovarne. Ta jim dolguje plačila v vrednosti približno tisoč avtomobilov yugo 45.

Novica, ki je pred dnevi prišla iz Crvene zastave, je zelo zgovorna. Novice so bile pravzaprav tri. Najprej je predstavnik tovarne povedal, da bodo tekoči trakovi v aprilu, najkasneje pa v maju, spet polno stekli. Druga novica: da so v Zastavi že izde-

lali polovico orodij, s katerimi bodo nadomestili proizvodnjo avtomobilskih delov, ki so jih doslej dobivali od slovenskih in hrvaških kooperantov. Tretja novica: da CZ ponovno vzpostavlja in krepí sodelovanje s slovenskimi kooperanti in da bo letos v Sloveniji prodala 12.000 vozil.

Poljubi roko, ki je ne moreš odsekati
(arabski pregovor)

Novice povedo, da se tovarni politični diktat, da je treba čimveč kooperantske proizvodnje iz Slovenije in Hrvaške nadomestiti z lastno proizvodnjo, v praksi ni obnesel. Osvajanje takšne proizvodnje je tehnično zahteven, finančno drag in ča-

sovno zamuden posel. V nekaj mesecih se tega ne da narediti... Zato so Srbi krenili po drugi poti: tam kjer ne morejo drugače, bodo poiskali stare partnerje (ki pa so tudi zainteresirani, saj za osvajanje novih trgov velja isto, kot za osvajanje tovrstne proizvodnje) in z njimi prijazno sklepali nove posle. Dejansko sta dve komisiji iz Srbije že pred nekaj dnevi (še pred omenjeno izjavo) obiskali slovenske kooperante in trgovce ter pobrali podatke o dolgovih Crvene zastave. Pripravljena je tudi dolgoročna (petletna) pogodba o poslovnem sodelovanju med tovarno in slovenskimi kooperanti. Če ne bo novih političnih prebliskov srbskega vodstva o sodelovanju s slovenskimi podjetji, bo pogodba podpisana aprila.

B. R.

Olajšajmo si delo

V Kolinski so pred dnevi pognali robota, vrednega pol milijona mark. Z njim so posodobili delo v obratu Knorr, v katerem pripravljajo mešanice juh. Robot Stefan PAL-1, ki so ga pomagali izdelati strokovnjaki inštituta Jožef Stefan in podjetja SIP Šempeter, prelaga težke tovore. Delavci, ki so ta dela opravljali doslej, pa so dobili drugo delo. Če smo prav razumeli direktorja Kolinske Lojzeta Deželaka, imajo v podjetju namen postaviti deset takih robotov: za razbremenitev ljudi in hitrejšo delo. Delavci v Kolinski so robota poimenovali »štefka«. Menda pa to nima zveze z naključjem, da je Štefka Kučan, soproga predsednika Slovenije, pomagala možu, ko je ta botroval zagonu robota.

R. B.

Rekli so

Imeti ožuljene pete od takega socialističnega plesa in potem zaplesati angleški tango, je pa malo težko. Veste, to so velike spremembe. Če smo prej ruski potrkavali, potem moramo sedaj malo drugače.

(Franc Feltrin, poslanec Zbora občin na seji zbora 5. marca letos)

Kaj bomo stokali! Kako hudo bo šele Argentincem, ko bodo zvedeli, da so jim Angleži vzeli ne le Malvinske otoke, ampak tudi tango!

Novo in koristno Za vse, ki vas zanima

Prvi seminar o novem pokojninskem in invalidskem sistemu bo 25. marca v Ljubljani

Na voljo je še nekaj prostih mest.

Prijavljenim smo vse informacije v zvezi s seminarjem že posredovali po pošti.

Zaradi velikega zanimanja bomo seminar ponovili, predvidoma v prvi polovici aprila.

Kotizacija za drugi seminar znaša 2.200 tolarjev. Nakažite jo na ŽR ČZP Enotnost: 50101-603-46834

V tisku je priročnik Nova ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja, avtorja mag. Alekseja Čvetika in Zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju.

Naročnikom bomo priročnik začeli pošiljati 23. marca. Prednaročniška cena, ki velja še do tega datuma, znaša 430 tolarjev.

Naročite ga lahko pri ČZP Enotnost, Dalmatinova 4, Ljubljana, telefoni (061) 321-255, 110-033, 311-956, 313-942.

LITOSTROJ PLAVA PROTI TOKU

V Litostroju se po besedah dr. Jožeta Duhovnika, predsednika koncerna, uspešno upirajo toku, ki žene slovensko gospodarstvo na čeri izgub, nelikvidnosti in propada. Po letu dni in pol sanacijskega garanja ekipe, ki jo vodi dr. Duhovnik, se kaže, da je nova organiziranost podjetja – skoraj propadlega nekdanjega »vlečnega konja« socialističnega gospodarstva – pravilno izpeljana in da je poslovna politika zastavljena dovolj tržno. Nobeno od podjetij koncerna ta čas ni propadlo, nastalo je celo nekaj novih, seveda pa so z vsem dosedanjim delom šele postavljene osnove za uspešno delo. Ne gre pozabiti, da je »stari« Litostroj plačal visoko ceno za morebitni prepod: približno pol zaposlenih jih je odšlo, zmogljivosti pa so v povprečju ta hip le napol zasedene. In tudi nobene trdne garancije ni, da bo Litostroj ob koncu leta tak, kot je zdaj, in še močnejši. Čeprav nam je dr. Duhovnik na izrecno vprašanje prav to zatrdil s svojim značilnim, samozavestnim nasmeškom.

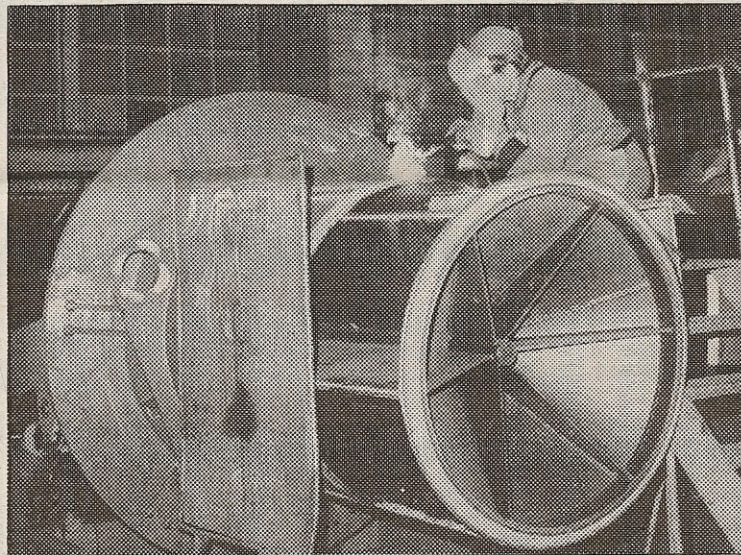
Litostroju tudi lani ni bilo poslano z rožicami, saj se mu je domači trg skrčil na Slovenijo, kar predstavlja 15 odstotkov vsega njegovega trga. Lani oktobra je doživel tako imenovano prisilno poravnavo na sodišču, upniki pa so odpisali približno 40 odstotkov dolgov. Koncern je zdaj v položaju, se je pohvalil njegov predsednik dr. Jože Duhovnik, da lahko vse preostale obveznosti poravnava že aprila, čeprav jim rok poteka oktobra. To pomeni, da je bil

kljub težkemu lanskemu letu uspešen tako pri notranjem prestrukturiranju kot pri nadomeščanju izpadlih trgov.

Koncernov največji up je obnova verige Dravskih elektrarn, kjer naj bi se v šestih letih »obrnilo« okoli 120 milijonov mark domačega in tujega

vanja, podprta z nadaljnjim krčenjem števila zaposlenih in plačami daleč pod povprečjem slovenske kovinske industrije, naj bi koncernu omogočila preživetje in tudi nov vzpon.

SKEI pa ima o tem svoje mnenje. Ko smo se pogovarjali z Marjanom Pircem, predsednikom SKEI Lito-

kapitala, ter hitrejša gradnja verige hidroelektrarn na Savi. Obenem si z vsemi silami prizadeva, da bi pridobil tuj kapital za skupna vlaganja v tujini (tovarna črpalk in servisna hiša v Egiptu, servis za preoblikovalne stroje v Rusiji) in seveda za vlaganja v Litostroj. Vsa ta prizade-

stroja, nam je dejal, da je sindikat doslej nekako pristajal tako na krčenje števila delavcev, saj so v glavnem iz podjetja odhajali najmanj primerni delavci, in na nizke plače, saj s plačami po kolektivni pogodbi koncern dejansko ne bi vzdržal. Toda že na splošni stavki bodo poleg splošnih, obče veljavnih sindikalnih zahtev postavili še svoje: iz Litostroja naj ne bi več odpuščali delavcev. Zahtevali bodo tudi, da se direktorij poslej posvetuje s sindikatom glede odločitev, pri katerih mora imeti besedo sindikat (ta pravica sindikata se doslej ni povsem spoštovala). Cilj sindikata je tudi podjetniška kolektivna pogodba. Marjan Pirc pravi, da jo je treba nujno podpisati, pa čeprav je izplačilo v skladu z določili panožne kolektivne pogodbe ta trenutek močno vprašljivo. Glede na to, da je v Litostroju od trenutno (še) zaposlenih skoraj 3000 delavcev vprašljivih kakih 1200 (približno polovici je bil že izročen sklep o tehnoloških presežkih) in da so plače v povprečju dosegle vrednost komaj 12500 tolarjev (neto), bodo razgovori med vodstvom in sindikati tudi ob morebitni poslovni uspešnosti zelo zanimivi.

Boris Rugelj

PODESETERITI ALI VSE POGNATI

V primerjavi z razvitimi evropskimi deželami je v Sloveniji kar veliko igralnic. V sosednji Italiji, denimo, jih ne premorejo niti pol toliko, kot jih imamo mi. In ta vrsta zabave, ki ji nekateri pravijo hazard, je po podatkih tudi v naših razmerah zelo donosen posel.

To je potrebno poudariti zaradi tega, ker nosijo igralnicam denar predvsem tujci, saj je za nas ruleta še vedno prepovedan sadež. Torej gre za močan dotok takoiimenovanega **svežega kapitala**, ki ga naše turistično gospodarstvo in mlada država Slovenija še kako potrebuje. Iz dobrih izkušenj bi vsekakor veljalo kaj potegniti. Mnogi strokovnjaki, ki se na te reči, namreč na igralništvo, dobro spoznajo, zagotavljajo, da bi nam tovrstna ponudba lahko prinesla še **mного mnogo več**. Opozarjajo, da so možnosti izkoriščene le delno in da bi s pametnimi naložbami ter s programom, kakršnega terja razvita Evropa, dohodek od igralništva že v nekaj letih celo **podeseterili**. S svojim izjemnim geografskim položajem, mnogimi naravnimi lepotami in neizkoriščenimi turističnimi zmogljivostmi bi Slovenija utegnila postati igralniški raj in zanimiva za **obisk petičnežev** prav iz vseh, tudi oddaljenejših vetrov.

Razmišljanja naših igralničarjev so vabljiva in izjemno zanimiva tudi zato, ker ne predstavljajo le pobožnih želja oziroma nekakšnega fantaziranja onkraj možnega. Ne, **interes za naložbe** v igralnice in vse, kar sodi poleg, je velik. Tako velik, da bi lahko kar hitro zavihali rokave. In kjer je interes, seveda, velik interes, je tudi **denar** za uresničitev načrtov. In to slednje je pri tej zgodbi še najbolj bistveno.

Z obogatitvijo in posodobitvijo tovrstne turistične ponudbe bi si lahko prav kmalu pošteno opomoglo celotno naše turistično gospodarstvo, saj bi končno prišli do denarja za prepotrebne naložbe. Da igralnice prinašajo lepe kupe cvenka, pa dobro vemo. Le kakšen bi bil, denimo, danes naš Portorož, če se v njem ne bi vrtela ruleta? In kako bi bilo s turizmom v Novi Gorici, če ne bi imela igralniške hiše, ki jo dnevno obišče tisoč, dva tisoč in celo tri tisoč gostov?

Mikavne in zelo verjetno tudi uresničljive načrte, da bi Slovenija postala evropski Las Vegas, lahko, kot poudarjajo nekateri, skazi le država. Le-ta je namreč, povedano brez dlake na jeziku, zavohala obetajoč vir svežega denarja, zato se hoče dokopati do slovenskih igralnic. Želi, država namreč, postati 80-odstotni lastnik teh dragocenih kokiš, kar bi seveda pomenilo, da denarja za nujno potrebne naložbe ne bi bilo več in da bi sčasoma tudi s sedanjo ponudbo le nazadovali.

Če bo zakon o igrah na srečo tak, kot je sedaj njegov osnutek, z razvojem igralnic gotovo ne bo nič. In zamudili oziroma zapravili bomo še eno priložnost, da bi s pomočjo turističnega gospodarstva mlado Slovenijo in njene obubožane ljudi popeljali v nekoliko prijaznejše čase.

Andrej Ulaga

S 1. 2. 1992 se za knjige zaračunava 5 odstotni davek.

PRIJAVNICA ZA 2. SEMINAR O NOvem POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM SISTEMU

Naslov:

Ulica, pošt. št., kraj:

Ime in priimek podpisnika:

- Kotizacijo 2.000 SLT bom poravnal na ŽR ČZP Enotnost, Dalmatinova 4, Ljubljana, št. 50101-603-46834
- Potrdilo o plačani kotizaciji bom predložil na seminarju.

žig Podpis:

NAROČILNICA

Pri ČZP Enotnost, Dalmatinova 4, nepreklicno naročam izvod(ov) priročnika Nova ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja z obrazložitvijo) in Zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju.

Naročeno pošljite na naslov:

Ulica, pošt. št., kraj:

Ime in priimek podpisnika:

- račun bomo plačali v zakonitem roku
- priročnik pošljite po povzetju

Posameznim kupcem in naročila po telefonu pošiljamo po povzetju!

žig Podpis naročnika:

KDAJ BODO LETOŠNJE PLAČE

Ko Strojna Žalec še ni bila Hmezad-Grames, se je njihovim ljudem »kar lepo« godilo; večina Savinčank je celo vedela povedati, kako »dobro stoječi« da so. Zdaj se s takšnim šarmom – žal – niti slučajno ne morejo več ponašati: šele sredi februarja so si s tridnevno stavko izborili decembrske plače, pa še te so bile samo 80-odstotne!

Za razumevanje stvari najprej krat- tek skok v bližnjo preteklost:

Stošestdesetčlanski kolektiv se je konec lanskega leta na podlagi »naj- modrejših rešitev« reorganiziral tako, da je danes sestavljen iz tehle delovnih enot: Grames, Poslovno- servisni center, Nizke gradnje (vse te enote so povezane v poslovni sis- tem Hmezada) ter Gramesa Inter- national –Egipt), Uniproma (bivša

Oskrba) in Montane (nekdanjega rudnika), ki so pa izven Hmezado- vega poslovnega sistema. Kot nam je povedal Forto Turk, sekretar izpo- stave ZSSS za Žalec, si je takšno združbo izmislil v. d. direktorja Gra- mesa in v. d. direktorja Gramesa International Vladimir Bregar, ki bi rad po končani reorganizaciji (p- stal »samo« direktor Gramesa Inter- national. Ta tvrdka sedaj posluje samo preko švicarske firme Inter- hall, ki jo vodi dr. Zmago Hrušovar,

možakar, ki je moral zaradi slabe vesti že zdavnaj na senčno stran Alp. Sedanji v. d. direktorja Gramesa International pa je dr. Peter Katalina, po rodu iz Beograda, ki se v Egiptu seveda druži s svojimi srbskimi ro- jaki, Hudirjevo zapleten sistem, kajne?

Vendar se poštenjakarji iz Hme- zada-Gramesa ob takšne organiza- cije in reorganizacije najbrž niti spo- taknili ne bi, če nenadoma ne bi ostajali brez plač. Kot smo že zapi- sali, so si morali decembrsko izboriti s stavko. Kdaj bodo dobili pa prvo letošnje, pa menda niti bog ne ve, saj so iz finančnega sektorja zvedeli, da so do zaključnega računa (pride- lali« za 37 milijonov tolarjev izgube.

»Z računovodskimi 'fintami' bodo najbrž prikazali nižjo, vendar...«, zmigne z rameni predsednik sindi- kata Vili Ograjenšek, ».... vendar sodelavcem ne morem odgovoriti, kdaj bodo naslednje plače.« In po- novi, da so bili še pred dvema le- toma v vrhu žalske občine, ta je pa tedaj tudi na Slovenskem kar dobro kotirala. Ivan Skok, predsednik stav- kovnega odbora, bi k temu še kaj dodal, »vendar ne za javnost«, ker je slišal, da bo njihovo podjetje menda nekdo kupil. Kdo, ne ve, rad bi pa plačo...

Dotlej bo pa najbrž tako, kot je povedal Forto Turk: »Čudno...«

Damjan Križnik

Stavka novinarjev

Jože Pogajen

Prizadetost novinarjev RTV je upravičena. Ne le da so za svoje delo neverjetno nizerni plačani, že nekaj časa morajo tudi prenašati, da jim vodstvo te plače deli, kot se mu zljubi. Le kako je mogoče, da je v javnem podjetju v katerem se strogi nadzor nad denarjem razume sam po sebi, enkrat izguba, čez eno uro nekaj čez dvesto milijonov(!) dobička, čez dve pa že skoraj štiristo milijonov. In to ravno takrat, ko se na vse pretege trdi, da denarja za izpolnitev podpisane kolektivne pogodbe ni. Seveda takšne hokus pokus ča- rovnije niso od včeraj. Javna skrivnost je, da ni človeka, ki bi različnim mahinacijam v »javni hiši sredi mesta« pri- šel do dna. Za to pa so še najmanj krivi novinarji. Preklet-

stvo RTV je tudi v tem, da vsakokratna oblast meni, da je njena last, čeprav je pravzaprav od tistih, ki jo morajo plače- vati tudi takrat, ko jim je zaradi »guncanja afen« vsega dovolj in televizor izključijo. Dobro se še spomnimo političnega mrcvarjenja novinarjev, ki so nič hudega sluteč novopečenim poslancem nastavili zrcalo in si prislužili znameniti labodji spev. Iztekel se je v na sumljiv način sprejeti zakon o RTV, po katerem naj bi radio in televizijo namesto civilne družbe, torej poslušalcev in gledalcev, »komandirale« v parlamentu zasto- pane politične stranke. Pač v slogu: (civilna) družba, to sem jaz. Po mučnih mešetarnjih pod mizo, kjer dokazana stro- kovnost kandidatov ni veljala niti piškavega oreha (zaradi tega je odstopil edini resni Jerovškov protikandidat Janez Stanič), se je novo vodstvo le ustoličilo. Toda do dandanes ni storilo ničesar od obljubljenega, če odštejemo krčevito upira- nje slehernemu poskusu razbitja televizijskega monopola. Z izjemo glavnega urednika televizije Boruta Šukljeta, ki je zaradi takšnih razmer odstopil (kar je v teh logih velika redkost), nam je namesto boljšega programa ponujalo visoko zvence teorije o tem, kako bi bilo treba delati, krivce pa iskalo v rdeči boljševisistični pošasti, ki se menda skriva med novinarji. Seveda takšna, imenujmo jo s pravo besedo, ide- ologizacija nesposobnosti ni le televizijski privilegij. Kot epi- demija virusa »saj ni važno, da je pismen, važno je, da je naš« se širi po vsej deželi. Le naključje je morda hotelo, da se je stavkovni val proti njej začel ravno tam.

GORENJCI IN SOCIALNA VARNOST

Čeprav so vsi ti podatki seveda že preseženi, saj število nezapo- slenih in socialne pomoči potrebnih tudi na Gorenjskem vztrajno narašča, jih vendarle objavljamo: lepo namreč kažejo smer, v katero se vse skupaj premika. Lani je na Gorenjskem delo izgubilo 7400 delavcev, tako da je bilo nezapooslenih že novembra skoraj 14 odstotkov dela zmognih. Med nezaposlenimi je bilo skoraj 3500 mlajših od 26 let, 500 takih, ki jim bo zelo težko najti novo delo. Tisoč tristo jih je delo iskalo prvič (kakšen šok, ko dela ni, pa če si še tako sposoben zanj), med nezaposlenimi pa je bila polovica žensk.

Negotova usoda še čaka skoraj 4700 štipendistov. V zadnjih dveh mesecih lanskega leta se je na Gorenjskem skokovito povečalo število tistih, ki so prejeli denarna nadomestila, stanovitno pa raste število ljudi, ki dobivajo denarno pomoč.

MESEC	DENAR. NADOMEST. prej.	sredstva	DENARNA POMOČ prej.	sredstva	SREDSTVA SKUPAJ
december 89	197		121		
december 90	1,326	4,155,092	381	1,086,011	5,241,103
januar 91	1,490	5,697,464	480	1,356,226	7,053,690
februar	1,546	6,414,258	547	1,582,762	7,997,020
marec	1,567	6,324,543	673	1,827,771	8,152,314
april	1,499	6,653,441	768	2,529,151	9,182,592
maj	2,378	9,222,901	802	2,722,585	11,945,486
juni	2,350	9,920,205	808	2,678,369	12,598,574
julij	2,396	11,486,232	840	3,598,830	15,085,061
avgust	2,404	11,230,393	867	3,718,237	14,948,630
september	2,583	14,647,138	878	3,708,841	18,355,979
oktober	2,462	15,385,990	894	4,960,822	20,346,812
november	4,123	27,636,105	946	5,059,927	32,696,032
december	4,081	30,191,947	985	5,432,321	35,624,268

Brezplačna pomoč pri dohodnini

Potrebujete pomoč pri izpolnjevanju davčne napovedi oziroma dohodnine? Brezplačno strokovno pomoč do- bite v prostorih krajevne skupnosti Savsko naselje, Belo- kranjska 6 v Ljubljani, in to vsak torek in petek v dopol- danskem času od 9. do 11. ure ter popoldne od 16. do 18. ure že od tretjega marca dalje. Potrebne informacije s tem v zvezi dobite v tem času tudi po telefonu 310-721.

Skupina desetih članov Stranke demokratične preno- ve se je namreč posebej izpopolnila v te namene in bo občanom ne glede na strankarsko pripadnost prost- voljno nudila vso pomoč pri izpolnjevanju obrazcev. Lju- dem bodo okvirno povedali, kolikšna bo njihova dohod- nina. Gre za enega izmed projektov prostovoljnega dela mestne konference SDP, ki ga vodi območna organizacija SDP Ljubljana Bežigrad.

ŽIVLJENJE TEČE...

Piše:
Mag. Aleksej Cvetko

Končno sprejet novi zakon

Poslanci vseh treh zborov republiške skupščine so na zadnjem zasedanju s tri- mesečno zamudo le sprejeli novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki se bo pričel uporabljati 1. 4. 1992.

Novi zakon je bil v pripravi praktično od poletja 1990, saj so bile nujne spremembe stare zakonodaje zaradi osamosvojitve Republike Slovenije, zaradi ukinitve samoupravnih interesnih skupnosti, ki so kot nekatere para- državne institucije celo samostojno urejale nekatera bistvena področja pokoj- ninskega in invalidskega zavarovanja, in zaradi združitve kompletnega sklopa pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja v en sam zakon. Ocene o tem, ali zakon prinaša veliko novosti ali ne, so različne, dejstvo pa je, da zakon ni bistveno spremenil dosedanjih temeljnih usmeritev. Kot temeljna načela ostajajo vzajemnost in solidarnost, enotnost ter odmera pokojnin glede na doseženo pokojninsko dobo in višino osebnih dohodkov oziroma plač. Zakon predvideva vrsto novosti in izboljšav, istočasno pa ohranja tudi mnoge dosedanje pomanjkljivosti. Povsem na novo je urejena organizacija in sistem financiranja zavarovanja, saj zakon pomembno širi krog tistih, ki zagotavljajo sredstva za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

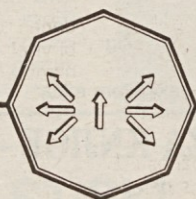
Odlaganje sprejetja zakona bo še najbolj koristilo tistim, ki so ali bodo odšli v pokoj v času od 1. 1. 1992 do 31. 3. 1992.

Kot pokažejo izračuni, bodo ti zavarovanci pri izračunu pokojnine, zaradi ugodnejšega usklajevanja z rastjo povprečnih plač, pridobili 7,6 odstotkov pokojnine, če jih primerjamo s tistimi, ki so odšli v pokoj prej, ali pa bodo odšli kasneje.

Najbolj zanimivo je, da skupščinski poslanci niso sprejeli amandmaja, ki je ostal sporen do zadnjega in s katerim bi se izenačile pravice žensk in moških glede pokojninske dobe, pri čemer naj bi zavarovanke-matere imele pravico do dodatnih odstotkov pri odmeri pokojnine. Prevladalo je namreč stališče, da je treba materinstvo oziroma starševstvo stimulirati z drugimi predpisi.

Zaostreni so pogoji za predčasno upokojitvev. Z uveljavitvijo novega zakona se bodo lahko predčasno upokojili le še zavarovanci, ki jim bo prenehalo delovno razmerje zaradi stečaja ali likvidacije podjetja, delovni invalidi II. in III. kategorije invalidnosti in brezposelni. To pa ne velja za tiste zavarovance, ki so pogoje za predčasno upokojitvev dosegli pred uveljavitvijo zakona. Ti se bodo lahko predčasno upokojili tudi kasneje.

Novosti in izboljšav, ki jih prinaša novi zakon, je še veliko. Od možnosti dodatnega zavarovanja, možnosti delne upokojitve, postopnega zviševanja starostne meje za pridobitev pravice do pokojnine, doku- pa pokojninske dobe za čas zaključenega rednega šolanja na visokih in višjih šolah ter za čas služenja vojaškega roka pa vse do drugačne odmere denarnih nadomestil delovnim invalidom. Če so sprejete rešitve dobre, bo pokazal čas, ki bo tudi opozoril na pomanjkljivosti, enako kot se je to dogajalo s starimi zakoni.

KAZIPOT CEN

Kot kaže, sva v zadnjih dveh številkah preveč hvalili umirjanje cen. Ni trajalo dolgo, ko so spet poskočile, spet pri osnovnih živilih, kot je mleko. Sicer pa, kaj bi se mamice jokale, koliko mleka popijejo otroci: saj so vendar več vredne! One naj le pridno rojevajo, s plačo pa bodo že kako. Morda pa bo tu in tam prišla tudi kakšna finančna injekcija Črne Bartla. Pa pustimo ob strani parlamentarne zdrahe in pogledimo cene.

Začnimo z mlekom, ki je s 35,30 tolarja poskočilo na 38,70 tolarja. Večjih razlik v cenah drugih izdelkov v primerjavi s prejšnjim tednom sicer ni, so pa lahko kar velike razlike med starimi in novimi cenami. Izplača se torej odpraviti tja, kjer so cene posameznih artiklov najnižje, zato sledite najinemu kažipotu: olje je najce- nejše v Supermarketu in Forumu na Dunajski (pri pošti Bežigrad), kis v Blagov- nici Bežigrad, sladkor in sol v Kašči na Vojkovi. Če zavijete v pravo trgovino, lahko pri Emonini posebni salami prihranite 30 tolarjev, pri sadnem sirupu pa kar do 75 tolarjev. Pralni prašek je najcenejši v Mercatorju na Slovenčevi, vendar pohitite, saj tudi tam že pripravljajo nove cene.

Do naslednjega tedna le še veliko sreče pri obračanju denarnice in lep pozdrav!

	Maxi- market Lj.	Super- market Lj.	Nama Dunajska	Blagov. Bežigrad	Mercator Slovenč.	Emona Cigalet.	Delikatesa Dunajska	Emona Hubad.	Kašča Vojkova	Sončnica Maroltova	Fortis Vojkova	Forum Dunajska
BLAGO/TRGOVINA												
OLJE – 1 l, steklenica Cekin-rastlinsko	127,80	115,40	128,90	127,80	153,60	127,80	128,90	127,80	–	124,40	–	115,90
KIS – 1 l, PVC Šampionka-vinski	126,00	110,60	–	106,30	126,00	131,10	–	–	–	–	–	126,00
SLADKOR – 1 kg TSO Ormož-kristal	62,50	62,50	–	70,60	68,70	70,60	70,00	–	58,00	73,60	–	62,40
SOL – 1 kg, morska Droga-mleta	44,70	44,70	51,00	48,60	44,90	50,60	43,20	44,70	39,00	49,40	44,60	44,90
MOKA – 1 kg Mlinotest-tip 500	59,70	55,20	–	55,20	–	55,20	–	55,20	38,70	56,90	–	–
SALAMA – 1 kg MIZ Emona-posebna	407,50	407,50	427,10	436,50	–	407,50	–	407,50	–	–	–	–
SADNI SIRUP – 1 l Fructal – Jabolko	118,20	118,10	165,90	165,90	162,20	–	189,70	118,10	–	149,70	–	–
MLEKO – 1 l, PVC LM-3,2%	38,70	38,70	–	38,70	38,70	38,70	38,70	38,70	30,40	38,70	38,70	–
ŠPAGETI – 0,5 kg Mlinotest – Ceres	66,80	66,80	70,10	–	66,88	69,60	–	53,50	–	56,90	55,80	–
PRALNI PRAŠEK Henkel-Persil	653,90	653,90	750,50	720,10	592,90	720,10	–	653,90	–	–	–	653,90

du boris kidrič ljubljana, miklošičeva 26

Usposabljanje sindikalnih zaupnikov

Zaradi velikega zanimanja ponavljamo dvodnevno usposabljanje sindikalnih zaupnikov za uspešno opravljanje naloge pri varstvu pravic delavcev (po Zakonu o delovnih razmerjih in po kolektivnih pogodbah)

V Ljubljani, 27. in 28. marca 1992
v Mariboru, 3. in 4. aprila 1992

Podrobnejše informacije in prijave na DU Boris Kidrič, Miklošičeva 26, Ljubljana ali po telefonu 061/311-182, 313-542

Obrnite list, storite nekaj zase!

Humana akcija

Že nekaj let tečejo prizadevanja za ustanovitve posvetnega materinskega doma, ki ga nedvomno potrebujemo. Iz različnih razlogov – predvsem zaradi pomanjkanja denarja – slovenski državi oziroma ljubljanskim oblastem še ni uspelo uresničiti tega projekta. Vendar so posamezniki v zadnjih dveh letih v ta namen prispevali že 105.630,70 tolarja. Denar se je zbiral na Mestnem sekretariatu za socialno in zdravstveno varstvo.

Decembra 1991 je bil pod pokroviteljstvom revije Otok in družina ustanovljen Odbor za materinski dom. Vse delo v zvezi z domom bodo opravljali prostovoljci. Od države pričakujejo le socialno delavko, ki bo materam pomagala, da si bodo v času bivanja v materinskem domu uredile nadaljnje življenje.

V času od ustanovitve Odbora do konca februarja so že zbrali 115.000 tolarjev. Vsa do sedaj zbrana sredstva so vezali v Novi banki (z devizno klavzulo), kat pomeni, da vrednost zbranega denarja ne bo realno padala. Tako so ob koncu februarja vezali že 219.631 tolarjev. Tudi krog prostovoljcev se širi.

Odbor pripravlja več dobrotelnih prireditev, kar daje upanje, da bo akcija v letu dni lahko končana.

PRISPEVAJTE ZA MATERINSKI DOM!

Prispevke lahko nakažete na žiro račun ZPMS, Miklošičeva 16, Ljubljana, št. 50101-678-45223 s pripisom "za materinski dom". Hvala! Odbor za materinski dom pri reviji Otok in družina, Miklošičeva 16, Ljubljana, Tel.: (061) 311-658

Pokrovitelji: Janez Hacin, Državna založba Slovenije d.d., Cankarjev dom, Simotisk-Papirus in vsi, ki se nam boste še pridružili!

PRIROČNIKI ZA SINDIKALNE ZAUPNIKE, STROKOVNE SLUŽBE PODJETIJ IN POSAMEZNIKE

● več avtorjev:

KAKO UVELJAVITI SPLOŠNO KOLEKTIVNO POGODBO V PRAKSI

Navodila – Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo. Cena 330,00 SLT

● Janez Kopač

DAVKI PO NOVM

Nove neposredne dajatve in socialni prispevki in nove dajatve ter sprejete novosti in predlogi za spremembo decembrskega davčnega svežnja. Cena 150,00 SLT

● več avtorjev:

MOJE PRAVICE NA DELOVNEM MESTU

Delovno razmerje – Prenehanje potreb po delavcih – Posebno varstvo žensk, mater, delavcev z družinskimi obveznostmi, mladine, invalidov in starejših delavcev – varstvo pravic delavcev – Varstvo pri delu – Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za primer brezposelnosti, zdravstveno, socialno varstvo – Seznam služb pravne pomoči. Cena 200,00 SLT

● Mira Becele

STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVM

Priročnik za lastnike stanovanj in za tiste, ki bi to radi postali... Stanovanjski zakon s komentarjem in primeri praktične uporabe njegovih določil. Cena 330,00 SLT

● Gregor Miklič

NOVA DELOVNA ZAKONODAJA

Preciščeno besedilo Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti s komentarjem. Cena 330,00 SLT

● Bogdan Kavčič

DELAVCI IN UPRAVLJANJE

Participacija – vzroki, cilji, vsebina in moč, organizacijske oblike, prednosti in kritike, evropski modeli participacije in kaj prinaša novi »Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju podjetij«. Cena 250,00 SLT

● več avtorjev:

KAKO POSTATI PODJETNIK – KAKO USPEŠNO POSLOVATI

Iz zbirke ABC PODJETNIŠTVA. Cena 300,00 SLT

● ROKOVNIK – PRIROČNIK 92

Vsebina: Koledarski vložek, zapisniški vložek, priročnik za sindikalne zaupnike. Cena 450,00 SLT

● Aleksej Cvetko

ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU Z OBRAZLOŽITVIJO

Zakaj so bile potrebne spremembe v pokojninski in invalidski zakonodaji – Spremembe pogojev za upokojevanje – Nova definicija invalidnosti in kaj to pomeni – Nov sistem odnosa nadomestil plač invalidom II. in III. kategorije invalidnosti – Sprejemni postopki za uveljavljanje in varstvo pravic, revizija, sodno varstvo – Organizacijske spremembe – Kako s pridobljenimi pravicami. Cena 430,00 SLT

Vse informacije o knjigah – priročnikih objavljamo v časopisu »DE«. Časopis DE in knjige lahko naročite pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefoni (061) 321-255, 110-033, 313-942, 311-956. Od 1. 2. 1992 se za knjige zaračunava 5-odstotni prometni davek.

NAROČILNICA NA ČASOPIS »DE«

Pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, naročamo (do pisnega preklica) izvod(ov) tednika »DE«. Pošljite nam ga na naslov: Ulica, poštna št., kraj: Ime in priimek podpisnika: Dne: Žig Podpis naročnika

Naročnino bomo poravnali v zakonitem roku.

NAROČILNICA ZA KNJIGE – PRIROČNIKE

Pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročamo izv. ● Kako uveljaviti izv. ● Davki po novem izv. ● Moje pravice na izv. ● Stanov. razmerja izv. ● Nova del. zakon. izv. ● Delavci in upr. izv. ● Kako postati podj. izv. ● Rokovnik 92 izv. ● Zakon o pokojnin.

Naročeno mi pošljite na naš naslov: Ulica, poštna št. in kraj: Ime in priimek podpisnika: 1. Račun bomo plačali v zakonitem roku. 2. Kot ind. kupec bom plačal po povzetju. Dne: Žig Podpis naročnika

VEČINA IZDELKOV GRE NA TUJI TRG, PA NE ZA BAGATELO

Jutranjka iz Sevnice bo 2. julija praznovala tri desetletja svojega obstoja. Zamisel o ustanovitvi podjetja se je porodila v majhni delavnici Trgovskega in obrtnega podjetja Sloga, kjer so popravljali konfekcijo. Sedem šivilj je v 39 kvadratnih metrov veliki sobi začelo krojiti in šivati prve otroške obleke in complete. Majhen kolektiv je vneto iskal svojo pot in se kaj kmalu odločil za proizvodnjo otroške konfekcije. Tej svoji odločitvi se kasneje ni nikoli izneveril.

Tisti, ki so v »Jutranjki« prevzeli skrb za razvoj na svoja pleča, so vedeli, da brez znanja, sodobne opreme in seveda brez obilo znojne ne bo šlo. Zato so nenehno vlagali v šolanje svojih ljudi in v razvoj, s čimer so se zavestno odpovedovali večjemu kosu kruha. Vse z namenom, da bo sčasoma bolje.

Po tridesetih letih trdega dela ima kolektiv Jutranjke kaj pokazati. Ima 1260 zaposlenih, od tega 1135 žensk, 18.500 kvadratnih metrov proizvodnih površin in je vodilni specializirani proizvajalec otroških oblačil. Še včeraj, ko smo živeli v skupni državi Jugoslaviji, je imela Jutranjka v tem prostoru kar 1.300 prodajnih mest. Sedaj je seveda vse drugače in podobno, kot je bilo, gotovo ne bo nikoli več.

Očitno je, da so bili vodilni pri tej firmi v preteklem času zelo uspešni vizionarji in da jih je pri poslovnih odločitvah bolj vodil razum kot kaj drugega. Rezultat njihove poslovne politike je med drugim ta, da je lanske leto kolektiv izvozil na zahodni trg že več kot dve tretjini svoje proizvodnje, medtem ko je še leta 1987 le četrtino.

Ko je potrebno, delajo ob petkih in svetkih

»Letno napravimo več kot tri milijone izdelkov, in to v dveh glavnih kolekcijah: pomlad – poletje ter jesen – zima. Vsaka kolekcija vsebuje 200 različnih modelov,« pripoveduje Drago Milinovič, direktor Jutranjke. »Sedaj, ko nekdanjega jugoslovanskega trga dokončno ni več, se še toliko bolj zavedamo, da je naš obstoj odvisen od izvoza. Od celotne proizvodnje bomo letos

Drago Milinovič, direktor »Jutranjke«

iztržili doma le malo, kar 85 do 90 odstotkov izdelkov pa bo šlo v Zahodno Nemčijo, Holancijo, Francijo, Belgijo... Ker ne vemo, kako bo v prihodnje s trgov v Nemčiji, si prizadevamo, da bi prodrli še v Anglijo in v Skandinavijo. Želimo si, ali kot pravimo, delamo v skladu z nič ne sme presenetiti...«

To, o čemer v naši družbi in v mnogih delovnih okoljih le modrujemo, so torej v Jutranjki že napravili. In ne le, da skoraj vse, kar napravijo, izvažajo na najzahtevnejša

evropska tržišča. Ponašajo se tudi s tem, da svojih izdelkov ne izvažajo pod ceno. So v cenovnem razredu, ki je nekoliko nad »zlato sredino«. In ta dva podatka, ki govorita o izvozu in pa o cenah, povesta vse ali – skoraj vse.

»Pri vsem skupaj je nedvomno zelo pomembno, da sestavljajo kolektiv domači ljudje. Ženske živijo za svojo tovarno in ji svoje zvestobe doslej še niso odrekle. Zato v proizvodnji nikoli ni zastojev, zato je kakovost na visoki ravni. Lanskega decembra, posebno pa januarja in letošnjega februarja je bilo potrebno visoko zavijati rokave tudi ob sobotah, celo ob nedeljah. Pa zaradi tega ni bilo slabe volje. Ženske vedo, da včasih ne gre brez žrtev. In to je zares veliko vredno,« pravi direktor Drago Milinovič.

Ja, lani, ko smo imeli v Sloveniji vojno, v Jutranjki niso popustili. Pridno so izpolnjevali svoje obveznosti. Tudi izvoz ni zastal. Potrebni so bili sicer ovinki, vendar je šlo. Kolektiv je konec leta ugotovil, da je kljub zelo neprijetnim časom in izrednim pogojem poslovanja zaključil leto pozitivno. Sicer pa, mimogrede povedano, še nikoli doslej ni imel blokiranega žiro računa.

V novo opremo cel milijon mark

Kljub varčevalnim ukrepom je Jutranjka eno redkih slovenskih podjetij, ki še vedno jemlje pripravnike in skrbi za to, da mladi ljudje pridejo do poklica in svojega kosa kruha. Na vseh stopnjah, od poklicne šole do univerze ima 70 štipendistov. To pa, posebej v primerjavi z drugimi delovnimi kolektivi, res ni malo, mar ne?

»Brez vlaganj v znanje in razvoj ne gre...,« razmišlja direktor Drago Milinovič. »Za nove stroje, novo plinsko napeljavo in podobne novotarje smo lani odinili milijon mark. Prešli smo tudi na enoizmensko delo, kar za naše ženske ni tako nepomembna stvar. No, po novem tudi ne bo več tako imenovanih kolektivnih dopustov. Svoje delo bomo prilagodili potrebam trga. In ko bo to potrebno, bomo najbolj visoko zavijali rokave, pa čeprav bi bilo takrat nemara bolj prijetno kje ob morju. Ni kaj, delo ima prednost. In to načelo naše delavke spoštujejo, pa čeprav se niti približno ne morejo pohvaliti z visokimi plačami.«

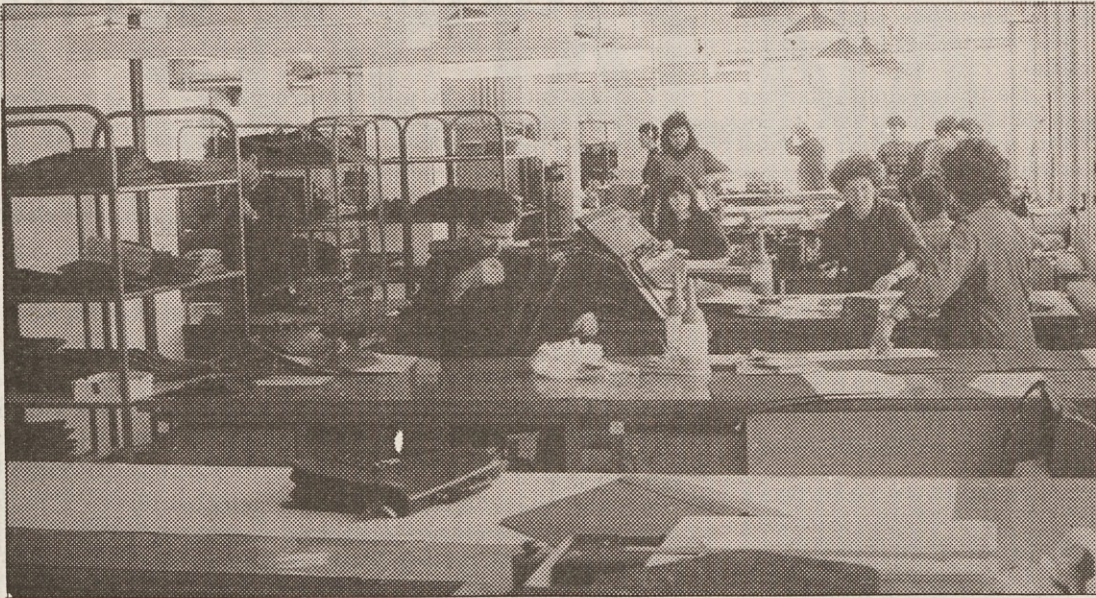
Sodobna, računalniško podprta proizvodnja v Jutranjki in pa usmeritev na zahteven, vendar dokaj zanesljiv zahodnoevropski trg, so prav gotovo dobro zagotovilo, da bo kolektiv uspešno prebrodil tudi to splošno gospodarsko krizo. Vprašanje pa je, kaj bi bilo z Jutranjko danes, če ne bi pravočasno spoznala, da je njena prihodnost samo in edinole v – izvozu. EP

V modelarni

VISOKA CENA PREŽIVETJA

Kako v teh časih vrtoglavega naraščanja cen preživeti le s povprečno slovensko plačo, ki je nekaj več kot 16 tisočakov, je že prava umetnost. Kako šele v primerih, če je takšna plača daleč pod povprečjem, če prihaja neredno in za nameček živite v mestu, kjer so življenjski stroški višji kot na podeželju. O tem smo se pogovarjali z zaposlenimi v Galantu, v Sentvidu pri Ljubljani, kjer delavci dobivajo plače z zamikom, tudi za mesec dni.

V primeru Galanta gre za usnjarsko panogo, ki se preživlja, kakor ve in zna, brez pomoči države, s ceneno delovno silo, ki jo z lon posli prodaja tujini. Gre za krute razmere, tako značilne za zgodnji kapitalizem, za prilagajanje zunanemu tržišču, za visoko ceno preživetja, ki jo plačujejo delavci. In še zadovoljni morajo biti, da sploh imajo delo.

Drugi živijo še slabše

Marija Kuder je sicer sindikalni zaupnik, a ji ni niti najmanj z rožicami postlano. Je vodja skladišča gotovih izdelkov, zadnjo plačo je dobila februarja za december. Ker je bila na bolniški, je dobila nekaj manj, 11 tisočakov. Mož ji je umrl pred petimi leti. Ima dva sinova, stara 21 in 25 let. Mlajši sin je bil leto dni na čakalnju v Litostroju, zdaj pogodbeno dela za šest mesecev kot električar. Najstarejši sin je končal višjo varnostno šolo, a je brez zaposlitve, niti pripravnštva ni še opravil. A pravi, da drugi živijo še slabše.

»Smo na pozitivni ničli. Zdaj delamo lon posle za Italijo, trenutno 500 aktovk poskusno. To pomeni, da Italijani priskrbijo ves material, praktično je vse njihovo, tudi modeli, le delo je naše. Če bo delo steklo, bomo proizvajali aktovke v večjih količinah. Prej smo veliko proizvajali za jugoslovanski trg, zdaj je to tržišče zaprt, kar nas je finančno močno prizadelo. Zanimarjali so nas v prejšnjem sistemu, zanemarjajo nas v sedanjem. Zdaj smo potisnjeni ob zid. Prejšnji mesec je bilo tako hudo, da smo morali v sindikatu nekaterim delavcem dati nekaj denarja, kolikor smo ga pač zmogli zbrati, za položnice in za mesečne vozovnice, da so sploh lahko prišli na delo.«

Lojze Kovič je vodja skladišča surovin, ima 32 let delovne dobe, zadnja plača je bila deset tisočakov. »Vlada ne daje sindikatom nobene veljave, to se vidi pri pogajanjih, delavcem pa še manj. Kot da ne obstajamo. Hudo je, ker ne moreš ničesar načrtovati. S plačo ne bi mogel preživeti, a pomagam si tako, da hodim ob koncu tedna delat v planinske kočice. Če je treba, grem tudi kmetom pomagat, da dobim vsaj za hrano.«

Delavka je planila v jok

Mirjana Lukič je izdelovalka usnjene galanterije, s 13 leti delovne dobe. Je kvalificirana delavka, v zadnji plačilni kuverti je bilo komaj 9.100 tolarjev. Besede se ji zatikajo v grlu. Je poldrugo leto sedi doma brezposelni mož. Najstarejšega sina ima pri svojih starših, ki ji ga pomagajo vzdrževati. Sin obiskuje srednjo gostinjsko šolo. Hčerka obiskuje sedmi razred. Mož je bil samostojni

obrtnik, vendar je prišlo tako daleč, da ni mogel povrniti dolga in je prenehal delati. Zdaj je brez vsega in ne dobiva nikakršnih prejemkov. Živijo pri njegovi mami, ki jim pomaga s skromno pokojnino, kolikor pač more.

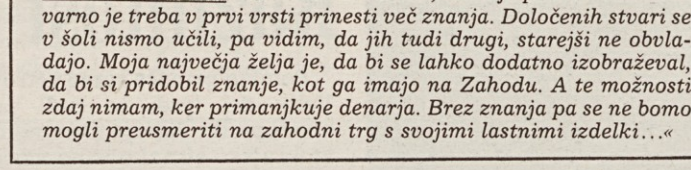

Marija Kuder

Trnova pot se šele začena

Galant se je pred dobrim letom ločil iz sistema Tekstila in začel na svoje. Ko je **Slavko Markovič**, direktor Galanta, takrat prevzel krmilo v svoje roke, je imelo podjetje 5,7 milijona izgube, 5 milijonov posojil z visokimi obrestmi. Glavno vprašanje je vsekoli bilo, kako se znebiti dolga, preusmeriti podjetje v izvoz, ga prilagoditi za doseganje zahodnih norm in kakovosti. Od lanskega maja niso več v rdečih številkah, vendar trnova pot se je šele takrat začela: izgubili so južno tržišče, na hitro so se začeli prilagajati zahodnemu

Gregor Cedilnik, usnjarsko galanterijski tehnik v Galantu: »Zaposlen sem šele dve leti in šest mesecev. Februarja sem dobil 10.900 tolarjev plače. Ko sem končal šolo, sem poznal razmere v stroki, vedel sem, da plača ne bo bajna, nisem pa računal, da bo tako slaba. Ko dobim vzorce od zunaj, vidim, da so precej drugače narejeni od naših, pozna se, da drugače delajo kot mi. To, kar zdaj počnemo, to je garaška industrija, morali bi dobiti denar, da bi jo posodobili. V tovarno je treba v prvi vrsti prinesiti več znanja. Določenih stvari se v šoli nismo učili, pa vidim, da jih tudi drugi, starejši ne obvladajo. Moja največja želja je, da bi se lahko dodatno izobraževal, da bi si pridobil znanje, kot ga imajo na Zahodu. A te možnosti zdaj nimam, ker primanjkuje denarja. Brez znanja pa se ne bomo mogli preusmeriti na zahodni trg s svojimi lastnimi izdelki...«

Gregor Cedilnik

Lojze Kovič

trgu, ker ni šlo drugače, pa z lon posli.

V tovarni je zaposlenih 90 delavcev, 10 jih je doma na čakanju. »Cena domačega usnja je tako visoka, da je zahodno tržišče ne prenese, v izvoz se vključujemo z lon delom, kjer je prav tako visoka konkurenca Koreje, Kitajske, pa tudi Poljske, Madžarske, ki tudi opravljajo podobno delo. Lon posli so strategija preživetja, ki ima tudi pozitivne lastnosti, in sicer toliko, da se približamo svetovnim normam, ki jih ta hip ne dosegamo. Znanje imamo, kakovost tudi, ne dosegamo pa njihove hitrosti pri izdelavi. Organizacija

Mirjana Lukič

dela je tam drugačna, učinkovitejša. Včeraj je šla posebna ekipa v Italijo, da bi se naučila, kako

Govorica števil

● Industrijska proizvodnja je v zadnjem četrtletju upadla za 17 odstotkov.

● Trgovina na drobno je v primerjavi december 90–december 91 padla za 20 odstotkov.

● Januarja 1992 je bilo na zavodu registriranih več kot 94.000 brezposelnih. Kar 65.000 delavcev je zaposlenih v 379 podjetjih, ki imajo zamrznjen stečaj. In kar 164.000 delavcev si služi kruh v 1073 podjetjih, ki imajo likvidnostne težave.

● Rast stroškov v košarici najnujnejših živil je v prvih dveh letošnjih mesecih v primerjavi z lanskim decembrom porasla za 37 odstotkov. Realni osebni dohodki so se od januarja 91 do januarja 92 realno znižali za 32 odstotkov.

● Brezposelnim, ki imajo pravico do nadomestila, se je valorizacija osnove nazadnje zvišala 1. avgusta 1991, in to za 30 odstotkov.

● Skoraj 75 odstotkov zaposlenih prejema plače na povprečju ali nižje od tega povprečja, polovica upokojenecv ima čiste pokojnine nižje od 8.000 tolarjev.

● Podjetja so v letošnjem šolskem letu razpisala samo 3.900 štipendij (lani 10.800), republika je odobrila samo 30.800 (lani 34.000) štipendij.

Drismo v vse večjo revščino. Vendar naš največji problem ni revščina, ampak pomanjkanje razvojnih možnosti.

doseči njihovo normo. Lon posli so črnsko, težaško delo...»

Dvesto torbic na mesec

Po svetovnih merilih mora delavka doseči normo 200 torbic na mesec, ne pa 100 kot doslej. Vendar za to potrebujejo čas, obdobje prilagajanja, računajo, da bodo to dosegli v obdobju pol leta. Šele takrat lahko delavci računajo na boljše plače. Do takrat pa...

Na Zahodu poznajo naše težke razmere in to s pridom izkoriščajo z zbijanjem cene. Delavka v Galantu je plačana 150 lir na minuto, italijanska pa 350 do 400 lir na minuto. Komentar je odveč.

»Ključni problem usnjarsko

pravi direktor Slavko Markovič. »Če država ne bo nekaj naredila za nas izvoznike, je vprašanje, kako bomo preželi. Potrebovali bi predvsem stimulacije izvoza v obliki subvencij, normalen tečaj. Tekstilno usnjarska industrija je slovenski problem številka 1. Smo na obrobju dogajanja, nismo stimulirani niti v obliki posojil, nujna je dokapitalizacija. Brez dodatnega kapitala nismo sposobni ničesar narediti. Potrebujemo najmanj 200 do 300 tisoč mark kapitala. Prosimo banko, prosimo republiko, ministrstvo za delo, a denarja ni od nikoder. V skrajnem primeru bo treba zaprositi tujino, a lastninska zakonodaja še ni sprejeta.«

Vse te težke spremembe najbolj občutijo delavci: z nizkimi plačami, garaškim delom, negotovostjo. In še z možnostjo, da bodo s tovarno vred prodani tujcem.

»Tujina nima razumevanja za naše težave,« pravi direktor. »Zanimajo jo le roki in kakovost, če tega ne dosežemo, izgubimo partnerje. V zadnjem času imamo v tovarni pravo invazijo tujcev, vsak dan prihajajo in gledajo, kako bi čim ceneje prišli do tovarne, z najmanjšimi možnimi sredstvi. Borimo se, da bi zdržali. Za delavce je lon posel najbolj kruta rešitev, a druge zdaj ni. Izčrpavamo se, ker nimamo lastnih sredstev. Vprašanje tujega kapitala je, kdo bo večinski lastnik, to pa moramo biti mi, to je naša osnovna usmeritev. Ne bi smelo priti do razprodaje tujini. Res pa je, da ima vsaka sprememba svojo ceno, plačujejo jo pa delavci.«

Marija Frančeskin
Slike: Sašo Bernardi

ZAKAJ, KAKO, KDAJ

ZAKAJ? Zakaj jaz, zakaj zdaj, zakaj tako? Še več takšnih zakaj se je z vso težo spustilo na ramena delavca P. M., zaposlenega v gradbenem podjetju, ki pa že dalj časa doma čaka na delo.

Preprost delavec je. 27 let je vedno ubogljivo poslušal, delal, kar so mu pač naročili. S svojo vedno skromno plačico je z ženo, delavko v tekstilni industriji, ustvaril družino. Imata dva otroka, stara 15 in 5 let, ter enosobno stanovanje. Vse je majhno in skromno, tako kot sta tudi sama, pa vendar je bila družina zadovoljna, živeli so in se veselili vsakega izboljšanja, zagledani so bili v prihodnost.

Potem pa je udarilo. V firmi ni dela, potemtakem tudi ne more biti denarja. Saj to je vsek jasno. Jasno pa ni nikomur, KAKO preživeti.

Zadnjo plačo, če temu še lahko tako rečemo, je dobil decembra za november. Zdaj smo sredi marca.

V rokah nerodno prelaga neplačane položnice. Tudi sama jih obračam, gledam roke plačila in seštevam zneske. Za januar in februar so dolžni za stanovanje, kar je nekaj več kot 6000 tolarjev. Račun za elektriko je grozljiv – 7.800 tolarjev z rokom plačila 15. marec. Računi za plin, vrtec, RTV so v primerjavi z računom za elektriko majhni, vendar skupaj znesejo okoli 2.000 tolarjev. Vsega skupaj 16.800 tolarjev. Ženina plača je okoli 7.000 tolarjev in 2.000 znaša otroški dodatek.

Kje vzeti, kje dodati, da bi se račun izšel? Bojim se, da ga ni

kričeeč primer

strokovnjaka, ki bi ga vsaj teoretično razrešil.

Tu moramo upoštevati še podatek o ocenjenih življenjskih stroških. Po izračunu (ki je za nas sporen – menimo namreč, da družina potrebuje več) za mesec januar bi štiričlanska delavska družina potrebovala za minimalno preživetje 31.721,35 tolarja. Po podatkih Zavoda za statistiko je znašala decembra 1991 povprečna slovenska plača 16.634 tolarjev. To pomeni, da dve poprečni slovenski plači komaj zadostujeta za kritje minimalnih stroškov 4-članske družine. A koliko je takih družin, kot je tale naša, ki ne zmore niti tretjine potrebnih sredstev.

Kako ta družina shaja, niti ne vem, samo slutim. Koliko vprašanj, na katera ne ve odgovora, se delavcu mota po glavi, koliko težkih misli mu obremenjuje spanje, kakšno stisko in ponižanje čuti,

ko mora kot kakšen hlapec Jernej odpirati vrata in iskati pomoč.

Na centru dobi paket hrane. To nedvomno je pomoč. Olje, moka, pralni prašek in drugo. Toda jesti je treba vsak dan.

Nekega dne sem v samopostrežbi opazovala moškega srednjih let z majhnim otrokom. Moški je imel izredno zamišljen, žalosten, mrk obraz. Kdove kakšne skrbi so ga pestile. Otrok ob njem je bil razigran. On pač ne ve in ne more vedeti za skrbi svojega očeta. Zvedavo in poželjivo si je ogledoval torte in drugo zapeljivo pecivo za steklom. Z ročico je opozarjal očeta nanje. A oče se ni dal. Prodajalki je naročil kilogram in pol kruha. Odločno se je obrnil proti polici s pašetami. Nekaj jih je prijel v roko, si jih ogledal, potem jih odložil, zamahnil z roko in odšel. V košaro je dal le še dva litra mleka in to je bil njegov nakup za tisti dan.

Gledala sem ju, ko sta odhajala. Kaj bo ta svet, to življenje ponudilo vsaj temu otroku, ko odraste? Njegovemu očetu najbrž nič več.

Vrnimo se k naši družini. Tudi njeni nakupi minevajo v razkoraku med željami in možnostmi. Center za socialno delo zaprosimo za pomoč, da bi družina lahko znesek za elektriko plačala v dveh obrokih. Pomagali bomo z enkratno pomočjo. Vendar to ni rešitev. To so pomoči in dejanja samo za ta hip, da družini pomagamo preživeti.

KDAJ bo bolje, se vprašuje ta družina, se vprašuje še tisoče drugih.

Marija Eraković

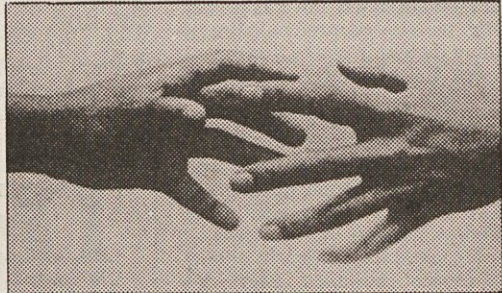
POMOČ V STISKI

Območni svet Zveze svobodnih sindikatov Ljubljana, podobno kot mnogi drugi občinski sveti po Sloveniji, pomaga delavcem v stiski s pravnimi nasveti, v zadnjem času pa tudi z denarnimi pomočmi.

S pravilnikom, ki ga je sprejel območni svet, sta opredeljena višina in zbiranje sredstev iz članarine. Zal zbrana sredstva ne zadoščajo več potrebam: zaradi vse večjega povpraševanja po tej pomoči, pa tudi zaradi slabega priliva članarine.

Doslej je ustrezna komisija odobrila enkratno finančno pomoč vsem prosilec v skladu s sprejetim pravilnikom. Lani je bila na območju Ljubljane dodeljena pomoč 188 članom svobodnih sindikatov v skupnem znesku 683.500 tolarjev, 60.000 tolarjev pomoči pa so prejeli sindikati podjetij prav tako za pomoč delavcem.

Največ pomoči so dobili delavci s področja gradbeništva (48), kovinsko in elektro industrije (56), nezaposleni zaradi stečajev (24) itd. Višina pomoči se je gibala od dva tisoč do deset tisoč tolarjev, v povprečju okrog 4.000 tolarjev.

Na območnem svetu v Ljubljani pravijo, da je prošnja iz dneva v dan več, stiska ljudi je vse večja. Višina dodeljene pomoči kakor tudi število rešenih prošenj pa je odvisno od priliva članarine. Enkratna sindikalna pomoč je le blažitev revščine, ni pa rešitev, saj nekateri člani sindikata že potrebujejo stalno mesečno pomoč, ker s plačo ne morejo preživeti.

Vse potrebne informacije v zvezi z dodeljevanjem enkratnih finančnih pomoči za širše območje Ljubljane dobite na Kopitarjevi 4 v Ljubljani, telefon 116-255, pa tudi po drugih območnih sindikatih v Sloveniji.

Zgodbe, ki jih piše življenje

Skrivnost tajnih plač

Snažilki sta se srečali v avli poslovne zgradbe. Vsaka s svojim vedrom, vsaka s svojo metlo. Staknili sta glavi, ko je mimo njiju prikorakal visokorasel mož s kovčkom in izginil v dvigalo, kot bi ga hotela zgradba pomalicati.

– Ti, si bila včeraj na sestanku? – je Mica dregnila Franco pod rebra.

– Ne.

– Ti bom pa jaz povedala, kako je bilo. Torej naš direktor je, namesto da bi nam povedal, kako naj preživimo s svojo plačo, vpil na nas, da nas čisto nič ne briga, koliko ima on plače, in da bo šla tista iz računovodstva, ki bi to skrivnost izdala, na disciplinsko, da je njegova plača

takšna, kot mu jo določi nekakšen svet firme. In še to je rekel, da če smo na delovnih mestih snažilke, administratorjev, pointerk in druge drobnarije, je to naša osebna tragedija. No, šušlja se, da ima on našo sedem- ali osemkratno plačo.

– Ti, a veš, kaj je to masa osebnih dohodkov?

– Mislim, da vem. To je tako: imaš vrečo krompirja, okoli nje pa sto lačnih, ki jih moraš s tem krompirjem vse nasititi. In zdaj pazi – niso lačni vsi enako, oziroma eni imajo mnogo večji in zahtevnejši želodec. Drugače povedano – tisti, ki so bolj zaslužni, bodo dobili več krompirja, tisti, ki so manj, pa

manj, tako je bilo vedno na tem svetu.

– Amen...

– In zdaj naprej... Na račun tistega, ki dobi več krompirja, ga bo drugi dobil manj. Kdo je tisti drugi, pa ti je menda jasno, Mica.

Mici se je odvalil kamen od srca. Razumela je! Pa le ni tako zabita, kot je včasih mislila!

– Da pa ta tajnost plače ne bi veljala samo za šefa, ti povem, da ti mene, niti jaz tebe sploh ne smeja vprašati, koliko imava plače. To je odslej tajna.

– Tajna? Pa zakaj naj tajim, koliko imam plače? Zaradi mene lahko moja plača visi na stenčasu v firmi vsem na vpogled. Edino... ah, saj bi me bilo sram! Nazadnje bi me obtožili čarovništva!

– Čakaj... zdaj pa jaz ne razumem...

– Pa mi povej, če ni prava čarovnija preživeti z osmimi tisočaki na mesec!

– Aha, zdaj pa razumem! se je lopnila po glavi Mica. Tajne plače so si torej izmislile snažilke in druga raja, da jih ne bi sežgali na grmadi!

F. P.

Kaj je masa osebnih dohodkov?

Skok v Južno Ameriko

11.)

Po eni strani se Američani verjetno dobro počutijo, ko jih v vsaki državi, kamor potujejo, štiti in zanje skrbi takšna diplomatska in varnostna mašinerija, kot je ameriška. Po drugi strani pa so Američani, še posebej na bližnjem vzhodu, pa tudi v Latinski Ameriki, najbolj osovraženi in napadani posamezniki in objekti.

Pri vходу v konzulat je še ena sprejemna pisarna. V njej v stekleni utici strumno stoji do zob oborožen ameriški marinec v značilni uniformi. Varnostni postopek se še enkrat ponovi. Po stenah konzulata vise tiralice oziroma nagrade 100.000 in 250.000 ameriških dolarjev za tiste, ki bi posredovali informacije o teroristih, ki so napadli ameriške državljane. Sledijo ponovne vrste pred okenci, za katerimi sede ameriški imigrantski uradniki. Vseeno ameriški birokrati učinkovito »požirajo« stotine čakajočih.

Kamen se mi je odvalil s srca, ko je uradnica prinesla faks iz Washingtona. Odbor za mednarodno izmenjavo znanstvenikov je spet deloval brezhibno. V pol ure se je v mojem potnem listu že svetila nova ameriška viza. Tako, moj južnoameriški izlet se je očito, vsaj kar se viz tiče, dobro izteklo. Bilo bi namreč sila neprijetno, če

bi zamudil prvo predavanje v Clevelandu, ki sem ga imel komaj nekaj dni po planirani vrnitvi iz Južne Amerike.

Urugvajska Colonia

Buenos Aires je le z reko Rio de la Plata ločen od Urugvaja, s katerim je prometno dobro povezan. Zato sem se odločil še za skok na urugvajsko ozemlje.

Na urugvajskem konzulatu na aveniji Generala Las Herasa, nedaleč od Trga republike Urugvaj, ni bilo takšne gneče oziroma povpraševanja kot v ameriškem. Pametni Urugvajci pa so za vsako vizo kandidata »obrali« za celih 15 dolarjev.

Vseeno pa je bil izlet z velikim gliserjem preko Rio de la Plate v majhno urugvajsko mestce Colonia najlepši dogodek v mojem argentinskem ali morda sploh vsem južnoameriškem bivanju.

Znamenita reka je v svoji delti široka skoraj 100 kilometrov. Med argentinskimi in urugvajskim bregom oziroma med Buenos Airesom in Colonio, kjer je šele dober začetek njene delte oziroma izliva v ocean, je široka že okoli 40 kilometrov.

Naredil se je čudovit sončen dan. Po slastnih sendvičih s pršutom in jajčki v moji najljubši

Piše:
Bogomil
Ferfila

»sendvičarnici«, kjer vročo čokolado servirajo tako, da dobiš posebej vroče mleko in posebej tablico čokolade, in kjer je vsak kos jedilnega pribora posebej zavit v servieto, sem odšel na obrežje reke na koncu Avenije Cordoba.

V Buenos Airesu sta bili Avenija 9. julija z obeliskom na Trgu Republike in Avenija Cordoba moj »orientir« pri izletih v druge dele mesta. Zato sem brez težav našel zgradbo urugvajske turistične agencije, na kateri je bil velik napis: »V 50-tih minutah do Urugvaja.«

Gliser je bil kopija znamenitih sovjetskih »raket«, ki smo jih nekaj imeli tudi na Jadranu in v Portorožu. Na sovjetskih rekah jih še danes mrgoli, saj z njimi opravljajo redni potniški promet med rečnimi mesti. Medtem ko so morali vsi potniki v notranjost gliserja, me je ladijski oficir brez besed edinega pustil sedeti na zadnji palubi. Po nekaj preplutih metrih se je gliser pri polni hitrosti dvignil na svoja »krilca« in se usmeril proti urugvajski obali. Z ene obale ne vidiš na drugo,

Teden slovenske drame v Kranju

Z malo zamude, ki jo je povzročilo pomanjkanje denarja za financiranje zadnje premierske predstave v Prešernovem gledališču v Kranju, se je minuli petek vendarle začel tradicionalni, dvaindvajseti teden slovenske drame.

Gledališki festival so že tradicionalno otvorili kranjski gledališčniki s krstno uprizoritvijo novitete Matjaža Zupančiča »Slastni mrlič«. Otvoritvi je prisostvovala vrsta slovenskih odličnikov na čelu s predsednikom slovenskega predsedstva. Med njimi pa ni bilo kulturnega ministra, čigar ministrstvo je sicer poleg kranjske občine prispevalo glavnino sredstev za to gledališko srečanje.

Selektor tedna slovenske drame je med predstavami preteklega leta izbral naslednje: Življenje podeželskih Plejbojev Dušana Jovanoviča (AGRFT in Cankarjev dom), Don Juan na psu Dušana Jovanoviča (Drama SNG Ljubljana), Tugomer, ali tisti, ki meri žalost Vilija Ravnjaka (MGL Ljubljana), Dogodek v mestu Gogi Slavka Gruma in Damirja Zlatarja Freya (SNG Drama Maribor), Pohujšanje po Cankarju Ivana Cankarja (SMG Ljubljana), Kresna

noč Janeza Trdine in Mirana Herzoga (Lutkovno gledališče Ljubljana), Totalka odštekan dan Milana Dekleve (Cankarjev dom), Izganjalci hudiča Matjaža Zupančiča (Drama SNG Ljubljana).

Ivo Svetina – dobitnik »nagrade Slavka Gruma«

Za najboljše slovensko dramsko besedilo v lanskem letu, ki ga ob tednu slovenske drame posebna žirija razgласi in mu podeli nagrado Slavka Gruma, so bili letos izbrani »Vrtovi in golobica« avtorja Iva Svetine.

V okviru festivala so pripravili tudi okroglo mizo na temo »Od laboratorija do spektakla, od fascinacije do kapitala«, za katero je uvodne misli pripravil dr. Denis Poniž.

I. Ž.

Razbitost

Pomlad prinaša sveže vetrove tudi v politiko. Velik del ljudi se čudi politični odločitvi o vstopu dr. Janeza Drnovška v Liberalno demokratsko stranko in so močno presenečeni.

Toda poskus resnejše analize hitro odstrani vse meje in motive presenečenja. Najprej pokaže, da v parlamentarni demokraciji slovenskega tipa ni mogoče biti v politiki, če nisi svoje duše zavezal stranki.

Na sončni strani Alp so stranke alfa in omega politike, in kar se zgodi, se lahko zgodi le z njimi. Nobenega nestrankskega državljankega gibanja ni in tudi tisti, ki so pred leti zagovarjali te stvari, so se utopili v strankah. Stranke so kot rak, ki se pred volitvami razleže po vsem narodovem in državnem tkivu.

In tako se je moralo zgoditi tudi Janezu Drnovšku v trenutku, ko se je odločil za politiko. Od tod naprej je lažje. Vse stranke imajo liderje, le Liberalni demokrati so se šli nekakšno kolektivno vodenje dogovorne narave, in kam naj bi Janez Drnovšek šel, če ne v skupino vrstnikov po letih, ki jim včasih zmanjka Drnovškove treznosti, umirjenosti in potrpežljivosti.

Z Drnovškovim prihodom je stranka dobila profil in identiteto, slovenski politični prostor pa novo težo in kvaliteto, ki bo slejkoprej iz sebe iztisnila grosovsko norčavost in jo posta-

vila na obrobje, kamor sodi. Prav te norčavosti pa je v slovenski politiki občutno preveč, bolje rečeno: jo je neodgovorno veliko!

Berem Javorškove Spomine na Slovence. V tem pisanju najdeš odgovorov za današnji čas kolikor hočeš. Lepo kaže našo slovensko politikansko dušo, razceplenost, zaslepljenost in preganjavico, ki na koncu pripelje do tiste znamenite kako smo si Slovenci drug drugemu Slovenci. Lepo kaže kako politika nastaja v farovžih in gostilnah, pokaže kako smo vdani tujcem, pa tega ne priznamo ali pa danes temu rečemo Evropa.

V resnici smo drobiž te iste Evrope, ki se nam laska, da nas podreja in srka vase za svoje koristi. In ko bi morali videti sebe in lastno korist, se v njenem iskanju sprememo in si nakopljemo medsebojnih zamer za generacijo ali dve. In potem se v parlamentu, ki naj bi bil vrh civilizacije politike pojavijo banane.

Spomnite se akcije 25 poslancev. Bila je legalna in legitimna, toda poslanci so izgubili vsaj na dostojen način. Nova demokracija takšnega preiskusa ni prenesla. Vlada je zmagala s 105 proti 115! Včasih se mi je zazdelo, da so bile tiste moreče seje v Beogradu prijaznejše od domačega izdelka, ki ga ni zakrivila televizija.

Pogrešal sem ženske, da bi napravile red v tej kuhinji! Čestitam za minuli Dan žena in Matevinski dan, ki prihaja.

Milan Bratec

tako da nimaš ravno občutka, da se voziš po reki. Zaradi rjave, umazane vode, ki me je spominjala na potovanje po ruski Volgi, sem imel občutek, da sem na ogromnem jezeru. Ko smo se oddaljevali od Buenos Airesa, je mesto postopoma pričelo dobivati konture ameriškega downtowna. Manjše zgradbe so namreč izginjale in ostal je le meglen storž oziroma veriga nebotičnikov na obzorju.

Vzdolž naše poti je potekala jadrnalna regata, tako da smo pogosto vozili mimo skupine jadrnic, ki so lahkočno brezele po rahlo nagrabenjeni rečni površini. Vsakih 15 ali 20 minut smo dohitieli okoren trajekt, ki je poln avtomobilov in potnikov počasi razal svojo brazdo v isti smeri kot naš gliser. Veliko turistov namreč naloži svoj avto na trajekt in si s tem prihrani več kot 500 kilometrov vožnje ob rečni obali.

Colonia je majhno mestce na koncu daleč štrlečega rta. Nastajati je začelo že v 17. stoletju. Španski vojaki so ga uporabljali kot izhodišče za svoje osvajaške pohode v notranjost, v katerih so povsem iztrebili (preprosto pobili) tam živeče Indijance. Stari del mesta je zgrajen kot mreža strogo pravokotnih ulic s kamnitimi hišami. Znamenitost so hišne oznake, napisane na keramičnih ploščicah.

Center starodavnega mesta, ob katerem rastejo tudi že nove črti, je poln restavracij in trgovnic. Kakšno razočaranje. Mislim sem, da bom tu lahko kupil kar originalnih urugvajskih izdelkov po nižjih cenah od argentinskih. Vendar je bližina Buenos Airesa naredila svoje. Žal le v slabem po-

menu – cene so približno enake kot v Buenos Airesu, morda za spoznanje nižje. Urugvajskih izdelkov ni na izbiro, v trgovinah kraljujejo ameriški kič in plastika, japonski hi-fi in video tehnika. Med tipičnimi južnoameriški so samo izdelki iz volne in tkanje v živopisnih barvah.

Ob obali v starem delu mesta je precej veliko pristanišče za jahte. Tam je tudi zgradba z novimi sanitarijmi in tuši. Tu se mi je že drugič v nekaj mesecih zgodilo, da sem spregledal oznake in šel v ženski del. Ko sem oktobra 1990 z avtobusi križaril po Californiji, sem pomotoma zašel v žensko stranišče na majhni avtobusni postaji. Na srečo tega nihče ni opazil.

V ZDA je tovrsten prekršek v pristojnosti zveznega zakona (Federal Law). Ravno takrat je tudi potekal sodni proces proti ženski, ki je zaradi dolge vrste pred ženskim straniščem odšla

v moskega. Bila je kaznovana z denarno kaznijo in zaporom. Morda bi bila pri meni olajševalna okoliščina ta, da sem oznake spregledal. Seveda če bi to lahko dokazal. Ali si predstavljaš, da bi moral iti v zapor zaradi stranišča?!

V Coloniji sem se tako v ženskem delu sanitarij lepo stuširal. To mi v mojem »razkošnem hotelu« v Buenos Airesu namreč ni uspelo, saj sem se odrekel stanju med školjko in umivalnikom ob tušu, ki je imel seveda le mrzlo vodo. Ko sem po tuširanju opazil, da sem zabredel v ženski del, in po nekaterih čudnih pogledih in govorjenju, sem raje hitro zapustil jahtno pristanišče. Ostanek popoldneva sem se sončil na skalah ob obali, uživajoč v toplem soncu. V reko sem zaradi njene precejšnje mrzloti namakal le noge. Na kopališču nedaleč stran pa se je kljub temu kar nekaj ljudi veselo kopalo.

Nadaljevanje prihodnjič

DE časopis
slovenskih
delavcev

- Delavska enotnost je bila ustanovljena 20. novembra 1942
- DE – časopis slovenskih delavcev je glasilo Svobodnih sindikatov Slovenije
- Izdaja ČZP Enotnost, 61000 Ljubljana, Dalmatinova 4, poštni predal 479
- Direktor in glavni urednik: Marjan Horvat, telefon 313-942, 311-956
- Namestnik glavnega urednika: Franček Kavčič, telefon 311-956, 313-942
- Odgovorni urednik: Ciril Brajer, telefon 116-163, 311-956, 313-942
- Časopis urejajo: Andrej Agnič (Sindikalni zaupniki) Sašo Bernardi (fotografija), Brane Bombač (oblikovalec), Marija Frančeskin (Življenjska razpota), Ivo Kuljaj (Ravbarkomanda, Najpomembnejša stran), Damjan Kržišnik (Kažipot), Robert Peklaj (novinar), Boris Rugelj (Na tržnem prepihu), Sonja Seljak (lektorica), Andrej Ulaga (Na tržnem prepihu), Igor Žitnik (Razum in srce) in Jožica Anžel (tajnica), telefon 313-942, 311-956
- Naročnina: 321-255
- Posamezna številka DE stane 60 tolarjev
- Žiro račun: 50101-603-46834
- Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Kopitarjeva 2, Ljubljana
- Časopisni svet: Metka Roksančič, Mira Videčnik, Alojz Omejc, Ciril Urek, Edo Kavčič, Jernej Jeršan, Dušan Semolič

GOSPOD PUČNIK: KJE JE VAŠA SOCIALNA DRŽAVA?

Medtem ko je dr. Jože Pučnik, predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije končno blagovolił odgovoriti na naše vprašanje, kaj je njegova stranka v okviru vladajoče Demosove koalicije storila za regulacijo delovnega prava v Sloveniji, in nam namesto odgovora poslal v branje in (pomisli?!) celo v objavo praktično celotno prvo letošnje glasilo stranke »Socialdemokrat«, se tam, kjer bi se delovno pravo moralo izvajati, dogaja in izvaja zakon džungle. Gospod Pučnik bi se nad tem podatkom vsekakor moral zamisliti, kajti ne gre pozabljati, da je bil donedavna šef Demosove koalicije in da je kot tak v precejšnji meri držal v svojih rokah tudi veliko možnost vplivanja na urejevanje teh zadev. Toda namesto tega dobimo od njega za lase privlečen odgovor, ali bolje rečeno očitke na rovaš ministrice za delo Jožice Puhar, ki spominja na tisto ljudsko »primite tatu«, ter nekaj nepotrebnih uredniških napotkov. Premalo za njega in za stranko, ki se trka po prsih z geslom o socialni in pravni državi. Človeka je prav groza, ko pomisli, koliko in kaj se je uresničilo v dveh letih od te Pučnikove predvolilne retorike. Toda če kaj velja, velja tista, da »gre osel (beri: volilci) samo enkrat na led«, potem...

IMP-Klima montaža v primežu nezakonitosti in zlorab

... No, potem bodo o tem znali soditi tudi delavci družbenega podjetja IMP-Klima montaža iz Ljubljane, ki so se znašli v primežu znanega privatizacijskega modela Uroša Koržeta in katerega posledice so že vnaprej na dlani: delavci najprej ostanejo brez »svoje« družbene lastnine, potem pa še brez dela... In zanimivo, v stiski jim ni priskočil na pomoč nihče drug kot Franc Skinder, družbeni pravobranilec samoupravljanja v Ljubljani, se pravi prav tisti človek in tista institucija, ki jo po Pučnikovem prepričanju in programu njegove stranke že zdavnaj ne bi smelo biti več. Poglejmo, zakaj gre.

zlorabil svoja pooblastila, ker je v nasprotju s statutom in zakonom na seji dne 30. 7. 1991 sprejel sklep o spremembi podjetja v družbeni lastnini v družbo z omejeno odgovornostjo. O tem lahko odločajo le delavci na referendumu. Delavski svet je ravnal tudi skrajno neodgovorno in nestrokovno, ko je dopustil, da je na isti seji bil seznanjen z aktom o preobrazbi ter ga nato takoj sprejel. Na to sem vas že opozoril na zboru delavcev dne 4. 12. 1991.

Zaradi tega je registracija IMP Klima montaža d.o.o. nična in sem zato že vložil tožbo na Temeljno sodišče v Ljubljani, ki pa o zadevi še ni odločilo. Dokler spor ne bo pravnomnočno rešen, je vsaka aktivnost za konstituiranje te družbe nesprejemljiva.

ustanovne skupščine sporne družbe, ki bo v soboto 29. 2. 1992.

Zahtevam, da predsednik zbora delavcev takoj skliče zbor delavcev, kjer naj obravnavajo moj predlog o odpoklicu delavskega sveta zaradi ravnjanja, opisanega pod točko 1. in 2., kar pomeni krši-

ni nič, dokler niso sprožili pobude o nezaupnici, na katero pa je direktor odgovoril na prav svojevrsten način. Da bi obdržal svoj položaj, je mimo vseh veljavnih aktov in proceduralnih zahtev sforsiral navidezno reorganizacijo podjetja in s tem tudi novi statut. Objavljamo zapisnik

s katerim bi de facto postalo tudi de iure?

Nedopustno in kaznivo dejanje

Zbor delavcev z dne 9. 1. 1992 ob 6.30 uri v avtocestni bazi Lj. sprejema naslednje pripombe, PREDLOGE IN

alternativnih možnosti. Samo tako bi imeli delavci možnost konstruktivno delati pri oblikovanju statuta in potem sprejemanju le-tega.

Zaradi nespoštovanja določil trenutno veljavnega statuta, člen 131 do 136, ki določa poslovno politiko in načrtovanje, kar je osnovni element pravnoveljavne firme, nas je direktor spremenil iz polnopravno urejene družbene organizacije v državno servisno službo.

Takšna sprememba je bila izpeljana v nasprotju s pravnoveljavnim statutom in brez vsakršnega sklepa delavskega sveta, kar je v nasprotju s pravnoveljavnimi normami ter z moralnopravnega stališča nedopustno in kaznivo dejanje.

Prepričani smo, da nas državna uprava ne bo nikoli več tretirala drugače kot državno servisno službo.

Zato smatramo, da je pravi trenutek, da se zaradi smotrnega, učinkovitega in gospodarskega poslovanja pri izvajanju dejavnosti ter krajevno različnih specifičnosti izvajanja dejavnosti, kar pogojuje tudi možne drugačne organizacijske prijeme, organiziramo v samostojne organizacijske enote.

S takšnim načinom organiziranja bi bilo tudi konec nezainteresiranosti delavcev po konstruktiranem urejanju zadev in dela.

Zaradi teh ugotovitev sprejemamo naslednji

Sklep: Direktorju podjetja za vzdrževanje avtocest Ljubljana p. o., skrajšano »Avtocesta« Ljubljana p. o., s sedežem v Ljubljani, Linhartova 10, odrekamo vsa pooblastila za stopanja in predstavljanja firme, odrekamo mu pooblastila za kadrovanje delavcev in izbiro oz. imenovanje delavcev s pooblastili, odrekamo mu pravico kakršnegakoli spreminjanja firme, dokler se vsaka organizacijska enota prostovoljno ne izjasni, ali želi še naprej delovati v zdajšnji obliki oz. se želi zaradi smotrnega, učinkovitega gospodarskega poslovanja osamosvojiti. S tem sklepom prenehajo vse dejavnosti za sprejem novega statuta ter se izpeljejo postopki za ugotavljanje mnenj posameznih organizacijskih enot oz. opredelitev.

Direktorju tudi odrekamo pravico funkcije vršilca dolžnosti, ker smatramo, da ni sposoben objektivno speljati postopkov za ugotavljanje mnenj posameznih organizacijskih enot in bi poskušal vse skupaj delati samo v lastnem interesu. Dokaz: predložen osnutek statuta.

Takoj je potrebno postaviti vršilca dolžnosti direktorja in vršilce dolžnosti posameznih vodij baz.

Po določitvi vršilca dolžnosti posameznih vodij baz se ustanovi komisija, ki bo zbiral mnenja in stališča delavcev in jih usklajevala.

Komisija se ustanovi v vsaki bazi na predlog delavcev. V komisiji sodeluje tudi vršilec dolžnosti vodje posamezne baze. Člani sindikata še naprej delujejo v sindikatu delavcev avtocest, kateri so tako že včlanjeni, in eventualno novi.

Glavne zahteve sindikata IMP KM p. o.

- Zahtevati od družbenega pravobranilca, da prepreči ustanovitev novih podjetij (IMP KM d. o. o., AIRCO d. o. o., INMONT d. o. o.). Kolikor se dokaže, da DS ni deloval v skladu s statutom podjetja in ni zastopal interesov delavcev, se ga odpokliče.
- S preoblikovanjem podjetja počakati, dokler ne bo sprejet zakon o lastninjenju.
- Ustanoviti enotno podjetje IMP Klima montaža kot delniško družbo ali družbo z omejeno odgovornostjo, kjer bo vodstvo prevzelo odgovornost za poslovanje podjetja.

Podkupnina?

»Delegati DS so odgovorni tudi pred sodiščem, če ne delujejo v skladu s statutom podjetja. DS je deloval mimo statuta, saj delavci niso bili obveščeni, kaj je z razdružitvijo firme, kar ima lahko zelo negativne posledice. Delavci so namreč podpisali pogodbo z IMP KM p. o., vendar lahko to podjetje posluje z izgubo in gre v stečaj, iz česar sledi, da lahko vsi ostanejo brez službe in padejo v še večjo socialno stisko.

Po firmi se ponovno govori (neuradno) o novih tehnoloških presežkih. Kako se dela s tehnološkimi presežki. Delavca se odpiše, prijavi na zavod za zaposlovanje in naprti v breme celotne družbe, kaj pa je podjetje naredilo zanje? Koliko delavcem je našlo prerazporeditev ali službo v drugem podjetju, ali se sploh kaj dela na tem?

Kje je morala vodstva podjetja? Nastajajo sumničnja glede delavcev, ki v popoldanskem času opravljajo razna dela (prodaja tekstila, knjig itd.), da si s tem vsaj nekoliko izboljšajo socialni položaj, dokazano pa je, da imajo nekateri člani vodstva prijavljena svoja podjetja. Zakaj še vedno obstajajo dvojna merila?

Gospod Sokler je v imenu sindikata prebral dopis, ki je bil s strani sodelavcev poslan vsem delegatom DS. V dopisu je navedeno, da so vsi člani DS prejeli skupaj z OD še podkupnino oz. dodatni delež.

Iz sindikalnega zapisnika

Franc Skinder je glede preoblikovanja družbenega podjetja IMP-Klima montaža v družbo z omejeno odgovornostjo ugotovil tisto, kar bi lahko ugotovil domala v vseh takšnih primerih v IMP. Ker je predsednik delavskega sveta Roman Jelincič že sklical ustanovno skupščino IMP Klima montaža, d.o.o., je bil Franc Skinder prisiljen članom delavskega sveta, predstavnikom družbenega kapitala, ki jih je izvolil delavski svet, zboru delavcev, direktorju in sindikalni organizaciji posredovati nekatera opozorila in predloge. Še prej pa je seveda lahko zgolj ugotovil, da je ustanovitev nove družbe nezakonita. Zakaj?

Po mnenju Franca Skinderja je »delavski svet hudo

Predstavnika družbenega kapitala v skupščino IMP Klima montaža d.o.o. je imenoval delavski svet.

Ugotavljam, da delavski svet nima nobenega pooblastila (ne v zakonu in ne v statutu) voliti predstavnike družbenega kapitala v skupščini družbe. To pravico imajo le zaposleni delavci, ki po zakonu o podjetjih upravljajo družbeno lastnino. To je pravilno ugotovljeno tudi v 24. členu predloga statuta sporne družbe, ki pa istočasno določa, da prve predstavnike družbenega kapitala izvoli delavski svet, kar pa je nezakonito.

Zato pozivam že izvoljene predstavnike družbenega kapitala, da ne sprejmejo te funkcije in bojkotirajo sejo

tev 47. in 48. člena vašega statuta.

Istočasno je treba takoj izvoliti nov delavski svet.

Nov delavski svet naj oceni odgovornost direktorja za nezakonite postopke pri preoblikovanju družbenega podjetja v tri družbe z omejeno odgovornostjo in temu ustrezno ukrepa, tudi z razrešitvijo, če je to potrebno.

O svojih ukrepih me čimprej obvestite.

Boj za stolček

O podobnem primeru so nas obvestili delavci podjetja za vzdrževanje avtocest AVTOCESTA Ljubljana, p.o., v katerem že dve leti opozarjajo na nepravilnosti direktorja Franja Bezjaka. Zgodilo se seveda

zbora delavcev avtocestne baze Ljubljana, ki pa direktorja ni motil, da ne bi predloga novega statuta že dal v potrjevanje na referendumu. In še posebna zanimivost: kot sledi iz pisanja namestnika direktorja Republiške uprave za ceste Lada Praha, so na upravi oziroma republiškem ministrstvu za promet in zveze z direktorjem Bezjakom zadovoljni. Tudi Prahov argument je zelo močan: »... Podjetje za vzdrževanje avtocest je podjetje samo de iure, de facto pa ne, saj je v bistvu režijska državna služba in bi bilo to potrebno pri analizi navedene problematike upoštevati.« Že že, gospod Prah, samo zakaj se gre to podjetje novo reorganizacijo pred sprejemom zakona o cestah,

ZAHEVE glede statuta, organiziranosti in vodenja firme:

Iz predloženega osnutka statuta, sprejetega na delavskem svetu dne 13. 12. 1992, in primerjave s trenutno veljavnim statutom je razvidno, da se hoče delavce prikrajšati za neodtujljivo pravico svobodnega odločanja, v kakšni obliki organiziranosti hočejo sodelovati.

To je razvidno iz predloženega osnutka statuta, kjer je prikazan način organizacije, ki odgovarja zelo ozkemu krogu ljudi. V osnutku statuta bi morale biti prikazane alternativne možnosti organiziranja opravljanja dejavnosti. Pa tudi nekateri drugi člani bi morali biti prikazani v obliki

NASLEDNJI!

Humoreska

Schwarzbartl je kriv

— Kam ste peljali svojo ženo za osmi marec? smo kar naravnost vprašali tovariša Neposrednega proizvajalca raznih strok, ki je kot po navadi žulil svoje pivo za šankom bifeja Bližnja srečanja posebne sorte.

»Ah, hudič,« je zaklel, kar sicer ni njegova navada, »letos je osmi marec padel ravno na nedeljo, pa je bila večina bifejev, kamor zahajam, zaprta. In tako nisva šla nikamor.«

— Kaj pa je rekla vaša žena na to?

»Nič. Zmenila sva se, da bova osmi marec prestavila za en dan.«

— Torej ste jo ven peljali včeraj?

»Nisem. Sem imel najboljši namen, ampak na televiziji so začeli novinarji štrajkati, pa je bil zato program tako dober, da sva obsedela kar doma.«

— Ampak saj ste bili tudi v ponedeljek v tem bifeju?

»No, sam sem skočil samo za kratek čas, tri, štiri ure, potem pa sem naglo šel spet nazaj domov, k ženi.«

— Torej ste ta osmi marec praznovali zelo poceni?

»Lahko bi tako rekli, če moja žena ne bi trdila, da gledanje televizije, pa če je program zaradi štrajka še tako dober, ni pravo praznovanje osmega marca.«

— Torej sta praznovanje prestavila?

»Ja, za nedoločen čas. Pravzaprav do takrat, ko bodo odstavili tistega Schwarzbartla.«

— Te povezave pa ne razumem!

»Saj menda veste, da je ta mož razdelil Slovenke na enakopravne matere in manj enakopravne nematere.«

— To seveda vem, ampak kako ima ta gospod prste vmes pri vašem praznovanju osmega marca?

»Zaradi njegove delitve slovenskih žensk na matere in nematere, parlament ni sprejel pet odstotnega zvišanja pokojnin Slovenkam za vsakega otroka. No, in tako je moja žena ob 15-odstotno povišanje pokojnine.«

— Ampak saj Schwarzbartl je ravno hotel dopovedati, kako so matere upravičene do te povišice...

»To je povedal tako konjsko, da so morale biti proti celo matere, saj bi jim sicer lahko kdo očital desni odklon. Ko ne bo več Schwarzbartla, pa bodo tisti, ki so se zdaj zgražali nad materinskim dodatkom, taisti dodatek spet podali kot svoj predlog in potem bo to sprejeto kot pravi in ne desni odklon.«

— Ampak še vedno ne vem, kaj ima to opraviti z osim marcem?

»Kaj, kaj! Dokler moja stara ne bo dobila te povišice, ne bo praznovanja osmega marca. Naj za osmi marec plača, saj je to njen praznik. Jaz se le žrtvujem.«

BOGO SAJOVIC

VREME

Piše: Andrej Velkavrh

Mráz prihaja

Letošnji marec se je začel imenu primerno, torej suho. Temperature pa so se šele z ohlajitvijo prejšnje soboto približale povprečnim. Prej je bilo pretoplo, postali smo že kar malo razvajeni. Lepega vremena se, če ni prehude vročine, ne naveličamo hitro, še posebno ne spomladi, ko sonce tako prijetno greje in poživlja (ljudski pregovor pravi, da »Spomladi upa še stari panj, da bo ozelenel«).

Tudi lanski marec je bil nadpovprečno topel. Šele zadnjih šest dni se je ohladilo. Najtoplejša je bila sredina meseca, ko je najvišja dnevna temperatura v Ljubljani kar 13 dni preseгла 15 °C. Letos pa se bo, kot kaže, že prej ohladilo. Pomlad je pač prehodno obdobje, ko se med seboj bojujeta zima (tema, spanje, mráz) in toplota, rast, življenje. Če se prežgodaj ogreje, kot se je to zgodilo letos, je kaj malo verjetno, da se ne bi do začetka maja še kdaj pošteno ohladilo. In bolje, da se sedaj kot kasneje. V soboto so bile po Slovenji že prve pomladanske nevihte, ki se s poletnimi ne morejo primerjati. Nova fronta je v noči na četrtek povzročila prehodne pooblačitve in tudi takrat je ponekod zagrmelo. Vreme pa se bo temeljiteje poslabšalo šele konec tedna. Sonca nekaj dni ne bomo videli. Pred nami je značilen spomladanski prodor mrzlega zraka s severne Evrope proti jugu. Občutno se bo ohladilo. Pravzaprav bo pravi mráz šele takrat, ko se bo zjasnilo. Na Primorskem bo v nedeljo in ponedeljek pihala burja, vetrovno pa bo povsod po Sloveniji. Padavin, kot kaže, ne bo prav veliko, toda snežilo bo zelo nizko. Najverjetneje bo ljudski izrek postavljen na glavo: »Če ne prej, na Jedert (17. marca) gorka sapica pihlja.«

Alenkina računica

Alenka Orel, podšefica nekega sindikata, je za Lojzeta Peterleta natanko tisto, kar so bile svojčas »zdrave sile« za reformiranega Milana Kučana. Ko je papež (se pravi: Peterle) na vztrajne kritike svobodnih in drugih normalnih sindikatov končno le predlagal odpravo idiotskega zakona o plačah, mu je v hrbet skočila še bolj papeška Alenka in stvar je splavala po vodi. Alenkina računica je zelo preprosto: kako bomo puntali delavce proti rdečim direktorjem, če bodo ti lahko delavcem dvigovali plače? Zdaj že tudi Lojzku postaja jasno, da je največji križ s tistimi »našimi« ljudmi, ki jim je vera vse, ne znajo pa šteti do pet.

Vitkove diplome

Vitomir Gros-Vitko, še zadnji pošteni slovenski skupščini je bil zgrožen, ko je zvedel, da si bomo poslej s Hrvati medsebojno priznavali diplome. Vitko zdaj pripravlja delovno gradivo za skupščinsko razpravo, v kateri naj bi se zmenili, ali bo sedanji slovenski režim pred tem pripravljen priznati slovenske diplome pred letom 1990.

Cesarjev kotic

Gnili kapitalizem smrdi po smogu. Kapitalizem, to so banke, obresti, tekoči trak, hiperprodukcija, ponorela motorizacija... Moderna tehnologija uničuje svet. Smog, ozonska luknja, katastrofa. Zaživi moramo prirodno, z bioenergijo, brez kapitalizma, brez komunizma, brez škodljivih kemikalij, brez moderne tehnologije. Skratka: nazaj na vejo! Sicer, sicer je fertik!

Replika na TV okroglo mizo »Ekologija in etika«

Ščernjavičev paket

Drago Ščernjavič, šef sindikata državnih nameščenec je bil ves iz sebe, ko je prebral članek o pake-tih Karitas, ki povečujejo število članov nekega sindikata in zagotavljajo legitimnost njegovemu šefu Francetu Tomšiču. Ideja pa se mu ni zdela tako slaba, zato je tudi sam razpisal paket posojil do 160.000 SLT najbolj ogroženim članom njihovega sindikata. Enega je namenil šoferju državnega audija, s katerim se vozi in razkazuje nivo nekega sindikata France Tomšič.

Slavkov medved

Slavko Plavec, vicedirektor Krke, je bil med poslovnim obiskom v Rusiji povabljen na lov na medveda. Slavko, znan ljubitelj divjadi, sicer ni bil preveč navdušen, ker pa so gostitelji le silili, je pristal, toda pod enim pogojem — pripravljen je bil streljati samo na črnega medveda. Presenečeni Rusi so njegovo željo razumeli šele, ko so agentje reformirane KGB v njegovem kovčku odkrili izrezan članek iz DE, iz katerega je bilo razvidno, da se je bil Slavko nekoč prisiljen pajdašiti z Lojzetom Peterletom, ko je ta kradel dneve Bogu tam po Dolenjskem.

Kuli

Horoskop

Vprašanje uspešnosti

V tem tednu se je rodil prof. dr. Jože Osterc (rojen 16. marca 1942), diplomirani veterinar, ki je kot član Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na tem nevhvaležnem mestu, kjer je podedoval popolnoma »razštelano« kmetijstvo, kar je plod kmetijske politike raznih komunističnih samoukov, je bil že večkrat napaden. Napadali so ga vsi povprek, opozicija, kmetje sami, še celo vodstvo in menda tudi članstvo njegove stranke, mera napadov pa je bila polna te dni, ko se je vanj zaletel (oziroma v njegov avto) še neki drug avtomobilist. Trk je na srečo minil brez večjih posledic, le z gmotno škodo, upamo pa, da je bil sam karambol le plod neprimerne vožnje in ni imel političnega ozadja, čeprav bi kak drug politik, na primer Kramberger, trdil prav to zadnje in si poizkusil tako pridobiti simpatije širših ljudskih množic.

Trenutno ima kmetijski minister srečo, saj v zadnjem času v množici udrihanj raznih političnih veljakov po veljavih drugih usmeritev na ministra za kmetijstvo vsi nekako pozabljajo in mu omogočajo, da si malce oddahne (sklepam iz predpostavke, da je bila avtomobilska nesreča gol slučaj), vendar se mora zavedati, da ni daleč dan, ko se bodo spomnili tudi nanj in ga napadli, saj stari napadi niso več tako zanimivi, konec koncev pa morajo tudi poslanci pokazati, da so kreativni in si morajo izmisliti kako svežo zabavo za nas, navadne državljane. Ali je kmetijska politika gospoda ministra uspešna ali ne, se bo pokazalo šele čez nekaj časa, tedaj pa bodo kritiki rekli (če bo uspešna): saj smo ga pustili na položaju oziroma nismo hoteli njegovega odstopa; in če bo neuspešna: saj smo vedeli, zato pa smo ga napadali.

Nekako podobno je slutil tudi nemški fizik Albert Einstein (rojen 14. marca 1879), tvorec relativnostne teorije, ko je dejal, da njegova teorija ne bo dokazana tja do leta 1981 in se bo šele takrat pokazalo, ali je imel prav.

»In kaj bo takrat?« ga je vprašala sogovornica.

»No, in takrat bodo rekli Nemci, da sem bil Nemec, in Francozi, da sem bil Žid, če bom imel prav; če pa ne bom, pa bodo rekli Nemci, da sem bil Žid, in Francozi, da sem bil Nemec.«

V tem tednu so se rodili še nemški inženir Gottlieb Daimler, francoski fizik Frederic Joliot-Curie, škotski raziskovalec David Livingstone, avstrijski skladatelj Johan Strauss st., ruski skladatelj Nikolaj Rimski-Korsakov in slovenski pesnik Srečko Kosovel.

Deni

končno in za vedno pobralo, se nam je nenadoma predstavil v reinkarnirani podobi samega tovariša gospoda Janeza Lukača v Skupščini Slovenije. In Janez Lukač, za katerega se je tako kot za šefa zdelo, da je politično že zdavnaj dotrpel, nenadoma vstane od mrtvih in ugotovi, da smo list direktorjev za delavce. Tem istim, direktorjem namreč, pa je vrli Lukač domala ukazal, da morajo dati denar za Delavsko enotnost. Logično in konsistentno. Občinstvo mu je navdušeno zaploskalo. Bil je pač čas pred 8. marcem, čas dvomljive praznične vrednosti, ko so v Butalah prišli na svoj račun predvsem KAMELEONI...

Bratci mili, sestre drage, šef je nevaren človek, vam rečem. Ko smo bili še Delavska enotnost, ko se je vedelo, kdo je kdo, in ko smo imeli Slovenci še generalne sekretarje Skupščine SFRJ, je šef udaril po mizi in denar za časopis je bil tu. Potem so se časi spremenili, vloge zamenjale, principi pa ostali bolj ali manj isti. Novi šef pa je nadomestil starega šefa. Ko se nam je že zdelo, da je šefa do-

NASLOV PRVEGA SLOVENSKEGA ROMANA (DVE BESEDI)	ČLOVEKU PODOBNE OPICE	WC	SAMUEL (KRAJŠE)	IVO ZORMAN: MOJA DRAGA...	NEKDANJI SLOVENSKE TELOVADEC	IME RUSKEGA UPORNIKA RAZINA	PODROČJE POD KANOVO OBLASTJO	ŽENSKA Z DOLOČENO BARVO LAS	25. IN 29. ČRKA ABECEDE	PIVSKI VZKLIK	BANJA
FRANC. FILMSKI REŽISER (JULES)		8				REČNA ŠKOLJKA		7			9
TREBUŠA-TOST STEBRA V ARHITEKT.						DRŽAVA V INDOKINI					
						DRGNJENJE					
DEL PREVISNE GORE	11			10			1		STANE DOLINAR		
									PREBIVALKA ARABUE		
DOLGA DOBA			TIPALKA PRI ŽUŽELKAH	STARO SLOVAŠKO MESTO				14		ZRAČNA VOZILA	EVROPSKI DIVJI KONJ
TISOČ KILO-GRAMOV				REKTORJEV URAD			15				
MESTO NA KITAJSKEM		4		BALERINA PAVLOVA						3	
				KORALNI GREBEN							
KRAJ OB SAVI V BLIŽINI SEVNICE				16		IGRALEC BEDI		6			
						PETER NOVAK					
PREPROSTA DOMAČA JED					PRAVO-SLAVNI ŠKOF MOUNT						
ŽLEZNA BULA				2		NAKLEP. NAMEN	5				13
OSEBNI ZAI MEK			NIZEK ŽENSKI GLAS		12	NAGRADNA KRIŽANKA	RADJU		POGOST VEZNIK		

NAGRADNA KRIŽANKA št. 11

Ko boste križanko rešili do konca, črke z oštevilčenih polj napišite po vrsti od 1 do 16. Tako boste dobili geslo, ki nam ga pošljite do 24. 3. 1992 na naslov: ČZP Enotnost, Dalmatinska 4, 61000 Ljubljana, p.p. 479, na dopisnici ali v pismu s pripisom Nagradna križanka št. 11.

Nagrade so: 1.000, 700 in 500 tolarjev.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

Pust '92: Lojze Peterle, Vitomir Gros, Daniel Starman, Marjan Starc, France Tomšič

Izzrebani reševalci:

- Marjan Štampihar, C. 1. maja 12, 64000 Kranj,
- Marko Bucik, A. Gabrščka 40, 65290 Šempeter pri Gorici,
- Marčela Švara, Komen 32, 66223 Komen,
- France Soklič, Hotemaže 91, 64205 Preddvor – tolažilna nagrada.

Nagrade bomo poslali po pošti.